

Filiz Özdem

Yalan Sureleri

ROMAN

YALAN SURELERİ

Filiz Özdem (Bakkalbaşı) (İstanbul, 19 Temmuz 1965) İtalyan Lisesi'nden mezun olduktan sonra İÜ Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi, aynı bölümde yüksek lisans programına devam etti.

Çeşitli dergi ve gazetelerde şiirleri, yazıları, yorumlayıcı sanat metinleri ve çevirileri yayımlandı.

Nobel'li Şairler Antolojisi'nde çevirileriyle (Haz: Eray Canberk, Oğlak Yayınları, 2000), *Yemek Kitabı / Tarih Halkbilim Edebiyatı*'ta (Derleyen: M. Sabri Koz, Kitabevi Yayınları, 2002), *İstanbul Sokakları / 101 Yazardan 100 Sokak*'ta (Haz.: Murat Yalçın, YKY, 2008) bir yazısıyla yer aldı.

Maltepe Sanat Galerisi, Milli Reasürans Sanat Galerisi, Sevimce Sanat Galerisi ve Artisan Sanat Galerisi tarafından yayımlanan pek çok katalogun metinlerini yazdı.

Uygarlıklar Kapısı Urfa (YKY, 2002), *Bitek Kent Balıkesir* (YKY, 2003), *Sırtı Dağ, Yüzü Deniz: Mersin* (YKY, 2004), *Taşın Belleği: Mardin* (YKY, 2005), *Kars: "Beyaz, Uykusuz, Uzakta"* (YKY, 2006), *Karaların ve Denizlerin Sultanı: İstanbul* (YKY, 2009) başlıklı şehir monografilerini hazırladı.

Yapıtları

Şiir: *Saydam ve Seyirci*, Maltepe Sanat Galerisi Yayınları, 1999.

Roman: *Korku Benim Sahibim* (YKY, 2007), *Düş Hırkası* (YKY, 2009), *Yalan Sureleri* (YKY, 2010).

Çeviri: *Fildişi Kulenin Dışından*, Pier Paolo Pasolini, Belge Yayınları, 1991; *İçimdeki Şalınaran*, Luigi Malerba, Telos Yayınları, 1998; *Atalarımız*, Italo Calvino, Çevirenler: Rekin Teksoy, Filiz Özdem, Neyyire Gül Işık, YKY, 2008; *Dere Tepe Ters*, Italo Calvino, YKY, 2009; *Ağaca Tüneyen Baron*, Italo Calvino, YKY, 2009; *Pinokyo'nun Maceraları / Bir Kuklanın Hikâyesi*, Carlo Collodi, YKY, 2010.

*Filiz Özdem'in
YKY'deki kitapları:*

Korku Benim Sahibim (2007)

Düş Hırkası (2009)

Yalan Sureleri (2010)

FİLİZ ÖZDEM

Yalan Sureleri

Roman

Yapı Kredi Yayınları

Yapı Kredi Yayınları - 3064
Edebiyat - 912

Yalan Sureleri / Filiz Özdem

Kitap editörü: Fahri Güllüoğlu

Kapak tasarımı: Nahide Dikel
Kapak fotoğrafı: Ali Konyalı
("Medusa başı", İstanbul Arkeoloji Müzeleri)

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1
Baha İş Merkezi A Blok Haramidere - Avcılar / İstanbul

1. baskı: İstanbul, Şubat 2010
ISBN 978-975-08-1750-2

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2010
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.

Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Kültür Merkezi
İstiklal Caddesi No. 161 Beyoğlu 34433 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
<http://www.ykykultur.com.tr>
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

YALAN SURELERİ

19.03

Başımı eğdim. Tepemden dökülen sıcak su, rüyalarımı alıp küvetin deliğinden şehrin atık dolu dehlizlerine götürmüyor. Döne döne metal süzgeçten akıp giden suya bakmaktan vazgeçtim. Uçağın penceresinden, uzaklaşmakta olduğu yeryüzüne korku ve hayranlıkla bakan bir çocuk gibi çıplak bedenime baktım. O benim. Peki, o kadar mıyım, bundan mı ibaretim? Ruhun bedenden ayrılması gibi, buhar da sudan ayrılıp boşluğu doldurdu. Su da aktı gitti.

Başımı kaldırdım. Karşımda, banyonun ak şerbetli siyah, parlak seramiğinde kendi kara yansımı gördüm bu kez. Kapısını bir türlü bulamadığım için giremediğim loş bir müzede beni beklediğini bildiğim abanoz bir vazoya benziyordu, aslında her zamana ve herkese ait olabilecek kadar sıradan. Müzenin gölgesi bahçesinde oyalandım. Kenardaki taş yolu izleyerek ilerlerken parmaklarım yosunlu taş duvarı katetti. Kendiliğinden bitmiş ağaçların yapraklarının üstünde birkaç sinek vızıldadı. Gözlerimi kapattım, yüzümü sıcak suya terk ettim, bir süre sonra yeniden gözlerimi açtım, hiçbir şey değişmedi, hâlâ duvara gömülüydü yansım.

İçeride telefon uzun uzun çaldı. Dinledim, susmasını bekledim. Suyun sesiyle yalnız kalınca, yüksek sesle adımlı söyledim. Çınlayan sesim kulağıma yabancı ve tuhaf geldi. Kendi sesim oysa.

Buharla kaplanmış fayans duvara işaretparmağımla bir pencere çizdim. Tam kalbimin üstüne. Hiçbir yere açılmayan. İçine adımlı yazdım. Nergisler gibi boyunlarını bükten harflerin eğimine diktim gözlerimi, başımı hafifçe sağa eğdim. Adımla açılan boşluktan su damlaları süzülüp yüzeyden yol yol aktı. Avucumu duvara, çizdiğim şekle dayayıp pencereyi kapadım, sildim.

Bütün hayatımızın bu oyundan ibaret olduğunu düşündüm. Senin hayat kadar belirsiz, neşeli, şaşırtıcı, kucaklayan, vahşi, hoyrat ve bilinmez olduğunu...

Yalnızca biri okusun diye yazıyordum. Biri. O bir tek kişi... Kelimeler aşktan bir köprü yaratmayacaksa ne anlamları var?

Bu yüzden, yazdığım hiçbir metin bir kitap bütünlüğü kazanmıyordu; ardı arkası gelmeyen bir mektup oluyordu yalnızca, sonsuzluğa dikilmiş garip bir ayna.

Yazdıklarımı Feyyaz'a hiç okutmadım. Zaten onun da okumaya gönlü yoktu. Kefene benzettiğim kâğıtlarda dondurduğum kelimelere meraklı değildi.

Feyyaz, bana prensesmişim gibi davranıyordu, ama baş başa kaldığımızda, kibarlığından hiç beklenmeyecek şekilde bana orospusu olduğumu hissettiriyordu. Aslında bu hoşuma gidiyordu. Yine de, yalnızca bir bedenden ibaretmişim gibi algılanmak içimde katman katman öfke yaprakları açılmasına neden oluyor, dış dünyada karton bir bebeğe dönüşmek katlanmadığım bir yabancılaşmayı getiriyordu beraberinde. Onu bir daha görmeyeceğime dair yeminler edip duruyordum. Derken o kendimden sıyrılma duygusunu unutup bana yaşattıklarını özlüyordum, yüzdüğüm arzu denizini... Sonra yine bir soğuma, bir itilme yerleşiyordu içime, derimi yüzmek istiyordum. Feyyaz'ın dokunuşlarıyla ten olduğunu hem sarsılarak hissettiğim hem de hızla uzaklaştığım dış örtümü...

Feyyaz, her barıştığımızda, "Daha kaç kere terk edeceksin beni," diye hayretle soruyordu, "üstelik haber verme zahmetine bile katlanmıyorsun!" Masum bir ifadeyle, kabahatinden habersiz küçük bir kız gibi dudaklarımı bükerek sessizce yüzüne bakıyordum.

İtiraf ediyorum: Vazgeçemediğim şey, ne yaparsam yapayım, benden vazgeçemeyişiydi. Tuhaf olan, benim de ona tutkun olduğumu sanmasıydı. Arzusunun burgacında savrulurken ona öylesine denk düşüyordum ki, kendisinden asla vazgeçemeyeceğimi düşünüyordu. Oysa bu, kendi yokluğuma düşüştü yalnızca.

Kötüyüm, biliyorum. Kötülüğümün dozunu gitgide artırarak onun vazgeçemeyişini bileyip duruyordum. O bıçaklayıp beni öldürsün, kurtulayım istiyordum. Ayrıca onun, yalnızca ikimize ait anlarda boy veren ve tarafımdan alabildiğine beslenen bayağılığı, kötücüllüğümü dengeliyor, kendimi hoş görmemi kolaylaştırıyordu. Hafifliyordum. Tanımadığım bu yanımla yüzleşme gereği kalmaksızın, hemen, orada, olup bittiği yerde son buluyordu her şey, pervasızlığım kolaylaşıveriyordu... sırtıma gereksiz yükler almadan, sorgulamadan, kendimle cenk etmeden... O ne kadar bayağılaşıyorsa, ben de o kadar kötüleşiyordum.

Sonra sokağa çıkıyorduk, odalardaki biz değilmişiz gibi. Elimi tutuyordu. Zarif bir gülümseme kıvrılıyordu dudaklarının kenarında, bütün kibarlığıyla otomobilin kapısını açıyordu, restoranda oturmam için sandalyeyi çekiyordu, garsona siparişi o veriyordu ve ben de adam tepemde dikilmiyormuş gibi görmezden gelip Feyyaz'ın suratına bakarak konuşuyordum. Ağzımdan çıkıp garsonun zaten işitmiş olduklarını, bir kez de o tekrarlıyordu. Bu anlar, belki en garipsediklerimdi. Aynada kendine bakarken suretine yabancılaş vermek, baktığın kişinin ta kendin olduğunu usanmadan hatırlatan doldurulamaz boşluk gibi... Masadan kalkınca hoş bir reveransın eşlik ettiği zarafetle bana yol veriyordu... Şifon eteklerim rüzgârda uçuşurken, saray artığı hanımlığım yapışıyordu dışıma. İçimden, beton bir duvara dayanmış kırmızı bir alüminyum merdivenin görüntüsü geçiyordu, üstünde beyaz boya izleri olan. Sonra sinemaya gidiyorduk. Beyaz perdeden bir tren geçiyordu, kompartımanın koridorunda camdan bakan bir delikanlı, kederli yansısa cama vurmuş. İzleyen sahnede, bir sayfiye evinin açık kapısının önüne dikilmiş bir kadın belirliyordu. Kadın evin içindeydi. Sineklik telin ardında. Yavaş yavaş kendine yaklaşan kameraya bakarak,

acıklı bir şarkı söylemeye başlıyordu, gitgide sesi titreyip incedi. Gerçekle arasında sadece bir tel vardı, kadın sinekliğin ortasındaki tahta çitayı tutuyordu sıkı sıkı, hayatla arasındaki umutsuz, kırılğan tek bağmış gibi. Yanaklarından yaşlar yuvarlanıyordu. Kamera kadının gözlerine odaklanıyordu, tam gözlerine kilitlendiği an, kadının aklını kaçırdığı andı. Parmaklarını birbirine geçirmiş, dudaklarını ısırarak, perdedeki görüntüye saplanmışken, Feyyaz'ın başı omzuma düşüyordu, düzenli seslerle soluk alıp verişini işitiyordum. Gözyaşlarımı engellemek için kendimi tutmayı boş veriyordum. Salon aydınlandığında, Feyyaz gözlerini açıp yerinden sıırıyordu. Gözleri kan çanağına dönmüş: "Ah! Yine mi uyudum!" diyordu. Gözlerim akan rimellerle çevrelenmiş, içinde ağır bir ölüm haberi taşıyan mektubun hafif zarfı gibi, sessizce bakıyordum.

Bilmiyorum, belki de yalnızca kafam karıştıktı, belki bu hayatta yivimi bulamamıştım. "Mutsuzum," diye haykırmak istiyordum yüzüne, ama bu söz ağzımdan çıkar çıkmaz, "Hastasın sen," diyecekti bana, "bunlar, hasta bir beynin yarattığı bozuk, hiçbir gerçekliği olmayan düşünceler, mutsuz olacak ne var?" Yine de, "Mutsuzum," diye haykırmak istiyordum, ama onunla sevişirken buluyordum kendimi.

Mazbut bir ev kadını gibi ona kekler, börekler pişiriyordum, önceden terbiye edilmiş etler fırında cızırdıyor, tereyağlı şehriyeli pilav ocağın üstünde demleniyor, hoşaf buzdolabında soğumayı bekliyordu... Peki, bütün bunları hevesle yaparken mutlu muydum? Hayır, buna mutluluk denemezdi, mutfakta uğraşırken mutluluktan çok huzurla doluyordum.

Feyyaz, "Bayılıyorrum senin bu Osmanlı mutfağına," diyordu. Verdiğim her şeyi şükranla, aşkla ve iştahla kabul ediyordu, daha yok mu diye gözümün içine bakıyordu. Oysa tabaklar boşalıp, çarşaf lar kırışınca müthiş bir iç sıkıntısıyla doluyordum. Onun bitip tükenmek bilmeyen iştahı midemi bulandırıyordu o zaman. Bir cendere burmaya başlıyordu kalbimi. Çekip gitsin istiyordum, defolsun hayatımdan, bir daha yüzünü bile görmeyeyim. Orada, içimde, terk ediyordum onu, bir daha telefonla-

rına bile cevap vermeyeceğimi tekrar edip duruyordum kendime. Gece benimle uyumak istediğini anlarsam karnıma ağrılar giriyordu. Öleceğini sezen kediler gibi dolanıp duruyordum arka odalarda. Çaresizce bir kuytu köşe arıyordum kendime, işler icat ediyordum, lavaboyu ovuyordum, makineye çamaşır atıyordum, raftan bardak çanak indirip tekrar yerine koyuyordum, Feyyaz televizyonda hiç sevmediğim bir kanalı seyrederken sessizce yanında oturuyordum. Nihayet, “Neyse canım, artık gideyim en iyisi!” dediğinde, suyun dibinde nefessiz kalmış biri nasıl birden yüzeye çıkıp havaya kavuşmanın sevinciyle ne yapacağını şaşırırsa, öyle şaşıırıyordum. Oysa yüzümde meleksi bir ifade, kapının önünde onu uğurlarken tatlı tatlı dudaklarımı uzatıyordum. Feyyaz, gayet mutlu, içimdeki fırtınadan habersiz beni öpüyordu. Kapıyı kapatır kapatmaz derin bir soluk alıyordum. Ensemden süzülen terler bir anda buz kesiyordu. İçimde kımıldanan, huzursuzlanıp duran Gözde’lerden biri, yüzüne düşmüş saçlarını kaldırıp kaşlarının altından gözlerini gözlerime diyor: “Feyyaz olmasa ölürdün ahmak!” diyordu alaylı, iğneli bir edayla.

Aynı evi paylaşırken sen bana yemek bile yaptırmazdın. Bunun bir insana, onu aslında hayatına kısmen aldığını, onu bir misafir gibi köşede tutmak istediğini söylemenin bir yolu olduğunu anlamak çok zamanımı aldı. Feyyaz büyük bir iştahla beni istiyordu, ben büyük bir iştahla seni istiyordum, sen büyük bir iştahla ve kuvvetle muhtemeldir, seni artık hiç istemeyen birini istiyordun. Zincir umutsuzca uzayıp gidiyordu. İstenmemek, sevilmemek ve itilmek besliyordu seni. Ha ha ha! Belki beni de, onu da, herkesi... Görünmez bir el, zincirin bu eğri halkasını burnuma takıyordu. Parlak yalanlar, keskin burgaçlar halinde havada dönüyordu.

Feyyaz, neredeyse kapıdan çıkar çıkmaz kendimi sokağa atıyordum. İlk gördüğüm taksiyi çevirip senin evine doğru yola koyuluyordum. Kapının önünde durunca hâlâ sesimin çıkmadığını, otomobilden inmediğimi gören şoför, “Abla, gelmedik mi?” diyordu. “Geldik!” diyordum. Başımı kaldırıp pencerede ışık olup olmadığına bakıyordum. Karanlıkta ışıyan pencereni

seyrettikçe gözlerime yaşlar hücum ediyordu. “Allah Allah!” di-yordu şoför duyulur duyulmaz bir sesle, “El deliye, biz akıllıya hasret,” diye sürdürüyordu içinden mutlaka. Dikiz aynasında oynayan bıyıklarından anlıyordum bunu.

Bilmiyorum, belki de kendi batık kadırgasında kayıp bir yeraltı ülkesi varlığıydım. Ufkunda yalnızca sonsuz göğün görüldüğü bir kayalığa tırmanmıştım suyun karanlık diplerinden. Doymak bilmeyen hayalî korsanlara açıyordum kırık dökük gövde-mi. Bedenimde sarı tırtıllar yürüyordu. Suyun parlak yü-zeyine bakıp duruyordum. “Söyle bana,” diyordum suretime, konuşmayı unutan kısık, yabani sesimle, “hangimiz daha yalnız?”

Bildiğim, Feyyaz’la yaşadığım bu arzu ve itilme halinin, bu kör karanlık döngünün bana iyi geldiği-ydi. Ruhumla bedenimin hiç buluşmamak üzere birbirinden ayrıldığını hissediyordum. Kendimi yalnızca bir beden olarak algılıyordum. Bu uygundu, böylece ölümlü olduğumun, gel-geç, hükmü olmayan bir kabın içinde bulunduğumun en çıplak, en acımasız haliyle ve zevkle farkına varıyordum. Bedenin hükümsüzlüğü, onun bir değeri olmadığını, dilediğince kullanılabileceğini gösteriyordu ve zevk, doruğa çıkıp en diplere düşüyordu. Zevk bitiyordu. Beden de. Hem vazgeçilmez hem de kolayca vazgeçilebilir bir duyguya bırakıyordu ikisi de kendini. Oysa bedenimi bildiğim algıların çeperinde bırakıp bir ruh, bir hayal olarak bilmediğim dünyalara taşıtığım-da, ulaştığım doruktan inemiyordum, orada öylece asılı kalıyordum. Hiç ama hiçbir şey beni tatmin etmiyordu ve bu tatminsizlik, bu gitgide sınırlarını aşma, yayılma, her şeye sine-rek hiçleşme hali, ölümsüzlüğün ta kendisi oluyordu. Kelimeleri paylaşp, ölümsüzlüğün içinden ve kelimelerin o yalnızca ken-dilerine özgü dünyasından bakarak sevdiğim erkekleri bitimsiz bir aşkla sevdiğimi sanıyordum. Belirsizliğin, ele gelmezliğin, hükmedilmezliğin, tarif edilmezliğin harflerinin arasından.

Yazdıklarımı okuttuğum sana, bedenimi hep bir kitap gibi açtım. Hangi sayfasından istiyorsam, oradan. Kelimelerden oluş-an bir hayalet beden. Var mı yok mu belli değil, her an dağıla-cak, yırtılıp gidecek bir sayfa...

Senin ecendim. Feyyaz'la ise ne edepsizliğimin ölçüsü ne de bedenimin bir sırrı vardı. Yalın, apaçık, ortada, kolayca ulaşılır ve tatmin edilir bir beden. Oysa doymak bilmez hayalet bedenimin taşıdığı azizeye nüfuz etmek neredeyse imkânsızdı ve onun kelimelerin yarattığı tarifsiz hazdan nasıl yanıp tükendiğini bir tek kendisi bilebilirdi. O bitmeyen mektupta eriyen çıra, doyuracak hayvanını kendi elleriyle besleyip kurban eden cadı. Ten ve ruhun bir türlü bir araya gelemeden hızla düştükleri kuyu.

19.05

Gözlerimi kara seramiklerden, kendi karanlığımdan ayırıp musluğu kapattım. Sevdiğim sen misin, yoksa seni düşünmek mi, bilmiyorum.

Aşk ne?

Koşup koşup bir duvara çarpmak mı? Taşın bilgisi mi yalnızca?

Uzaklık mı aşk, hep gitmek ve duramamak, sonra durmayı unutmak mı? Adımladıkça mesafenin artması mı?

Ayrı mekânlarda aynı sıkıntıyı büyütme, aynı eziyeti, o lezzetli zehri yudumlamak mı? Bu zehrin bizi öldüreceğini bile bile.

Kendi ölümümüzün acı suyuna etimizin ekmeğini banarak yemeye müptela olmak...

Sana hediye edebileceğim bir kalp ağrısı kalmadı geriye. Canımın bedenimden çekilişini seyrediyorum kısık gözlerimle. Kısık ve kara birer çizgiden başka hiçbir şey olmayan gözlerimle. Sonra o çizgiler de silinecek. Boşluğun içinden uzanıp soracağım sana: "Nasıl? Leşimin tadı güzel miydi?" Muhtemelen cevap bile vermeyeceksin. Aşka uyanmadığını, hep aşka öldüğünü düşüneceğim. Düşünmemin ne hükmü olacaksa!

Hiçbirimizin anlamak istemediği bir şey var aslında. Gözlerimiz açık da olsa hepimiz uyuyoruz. Hepimiz gevşek, tiril tiril bir uykunun içindeyiz. Rüyanın pili bitmiş. Kefeni yırtılmış da diyebilirdim. Bir el dokunacak omzumuzu, epeydir kavgalı olduğumuz ve artık unuttuğumuz birinin eli, uyanacağız, gözlerimizi ölüme açmış olacağız. Hepsi o kadar.

Onun yüzünde susarak kullanabileceğim, sığabileceğim bir boşluk var. Senin içindeyse, ancak kendi çılgılığında parçalanarak düşebileceğim bir uçurum.

Yerin uykusuna basan ayaklarımı uyandırdım. Küvetten çıktım. Evet! Ayaklarımın üstünde durabiliyorum. Sakın cevap verme. Sus.

Kasvetli, sert bir kışın son günlerinde, ancak güzel şeylerin fark edilebileceği, güneşle gülümseyen bir sabah. Denizin kokusuna suratımı gömmüş, bir sükûnet gemisinin içinde süzülüyorum sanki. Güneş gözlüğünün ardında saklı gözlerimden neler geçtiğini kim bilebilir? Keder mi, bıkkınlık mı, umut mu, umursamazlık mı? Biliyorum, beynimdeki ur hafif iniltilerle büyüyor kemikten evinin içinde, komşularını rahatsız etmeden. Buna rağmen, sakın sakın duruyorum şu gel-geçin içinde. Denizin, ağaçların, toprağın ömrü benden uzun, ama içinde yaşlı bir balıkçının önüne eğilmiş, sessizce oltasıyla uğraştığı kırmızı teknenin; koz helva yiyen küçük bir kız ile ninesinin oturduğu, yağmurun ve güneşin her gün biraz daha eskittiği şu bankın; üstünde yürüdüğüm beton kaldırımın; bedenimi saklayan şu giysilerin bile ömrünün insan denen varlığınkinden daha uzun olduğunu bilmek içime dokunuyor.

Yanımda bitiveren adamın uyuyan kanının kokusunu almış olmalıyım. Parıldayan denizden gözlerimi birden adama çeviriyorum. Adam gözlerini kırpmadan bana bakıyor. Suratı mosmor. Uzun, gergin bir bakışma sürüyor aramızda. Çaresizliğimi anlamamla birlikte, ölümcül hastaların yüzlerine vuran o parlak ölüm iyiliği geliyor üstüme, can havliyle fırlayıp pençelerimi onun şakaklarına geçiriyorum. Heybetli duruşu dağılmayı beklercesine saldırıma hiç direnmeden, kolay bir teslimiyetle cevap veriyor. Parmaklarım adamın şakaklarından içeri giriyor. Hem soğuk hem yakıcı bir duygu bileklerimi zonklatıyor, sanki bana bulaştırdığı zehrin damarlarımda akışını hissediyorum. O an yanılısamalar şehri düşüyor. Korkuyla çekiyorum ellerimi,

sahibinin titreyişine teslim olan parmaklarım kana bulanmış. Onun şakaklarında savaşçılığımın uzantılarından geriye kalan kara deliklerden hortum gibi kan fışkırmaya başlıyor. Birden deniz kıpkırmızı oluyor. Mor adamın görüntüsü tuzumsu parçacıklara dönüşüp rengini kaybediyor, saçıldığı mavi günün içinde kayboluyor. Sonra hiçbir şey seçilmez oluyor. Ne mavilik, ne yansımalar, ne keskin ışık.

Yerimden sıçradığımda aydınlık, bembeyaz bir odada, bembeyaz bir yatakta yatıyorum. Ellerime bakıyorum. Tırnaklarım kısacık, ellerim tertemiz.

“Bana bir ayna getirin,” diye bağıryorum, “yüzümü görmek istiyorum, gözlerimi boyamak istiyorum!”

Derin bir sessizlik.

“Bana bir ayna getirin, dedim size. Kollarımı iki kanat gibi kaldırıp dişlerimin arasına bir gül sıkıştırarak dans etmek istiyorum. Ayna getirin.”

Bir ayak sesi bile duyulmuyor bu apak hapisanede.

“Dudağıma diken battı. Kan akıyor!”

Delirtici sessizliği bozmak için avazım çıktığı kadar bağır-maya başlıyorum.

“Kartal kanatlarımla kendime sarılmak istiyorum. Ayna, dedim. Çürümeyi sır gibi içinde saklayan bedenime bakacağım. Getirin dedim. Karşıma morarmış bir adamın yüzüyle çıkan Ölüm’e bakacağım, duruyor mu omuzlarımın arkasında hâlâ... Hadiii...”

Sesimi kimse duymuyor. Kelimelerimin yapma çiçekler kadar bile hükmü yok. Soluğum, hiçbir aynayı buğulandırmaz.

19.06

Sana gelmek için hazırlanacağım, senin için. Beni beklerken ayakta, pencereden bakıyor olacaksın. Bir elini duvara dayamış, öteki elinde bir kadeh. Hayata baktığın kaç pencere olduğunu düşüneceksin. İç geçireceksin. Bir dokunuş parlayıp sönecek zihninde. O an penceren ben olacağım. Perde kapanacak, zihnine zifiri bir karanlık çökecek. Çıt çıkmayacak. Sonra bir çılgılık, fısıltılar, o yakıcı arzu. Zihnine allar basacak. Teninden bir ürperti geçecek. Elindeki kadehi daha sıkı kavrayacaksın. Bardağın boşluğuna bakacaksın. İçkini tazeleyeceksin. Ben senin boşluğum. Yalnızca seninle dolarım. Sen benim yalanımsın.

Gün batıyor. Şehrin ışıkları parıldamaya başlamış. Yenilenmiş saray artıklarının aydınlatma ışıkları, uçuşan martıların karnına vurmuş. Göğün koyuluğunda ateşten kuşlar.

Sen pencereden bakarken, ben bir taksinin kapısını açıyor olacağım. Radyoda başka bir dilde aşk şarkıları çalıyor olacak. *Başkasıyla seviştin, affet beni... aç kapını, lezzetli şarabımı ver bana... ben kimim unuttun mu?*

Dükkânlar gürültüyle kepenklerini kapatacak. Tam evinin önünde bir başka şarkı: *Ya sen olmasaydın, seni uydurmak zorunda kalırdım.* Para üstü, açılan kapı, parke taşlara basan sağ ayak, atkılı, ince topuklu süet bir ayakkabı ve diğeri, az sonra aralanacak dolgun bacakların telaşı, "Kapıyı hızlı itin lütfen," diyen şoför, mantonun cebine atılan bozuk paraların şingirtisi, kaldırımında cınlayan topuk sesleri, bir adamın koynunda ölmek isteyen bir kadın, aynı adamdan kaçıp onun adını bile unutmak isteyen aynı kadın, çantasında yıllanmış bir şişe şarap, yeşil bir kâğıda sarılmış küçük bir hediye, ağır ağır çıkılan basamaklar, çalmadan aralanan bir kapı, bir küçücük öpücük, kâğıdın yırtılışı, içinden çıkan sarı kanatlı gövdesi mor kırmızı gözlü baykuş, kumaştan göğsüne dikili minnacık bir cam parçası sırlı, sahibi onu eline alr almaz göğsünden kurtulup yere düşen cam.

Hayal bu. Yalnızca hayal. Ya da buruk bir kehanet.

Yola çıkıyoruz.

Vapurda sürekli denizi seyrediyorum. Suyu görünce tuhaf bir kuğuya dönüşüyorum. Boynum incelip uzamaya başlıyor, hafifçe eğiliyor. Gözlerim buğulanıyor, usulca yutkunuyorum. İskeleye koşarken hızlanmaya başlayan yağmur deli gibi camları dövüyor. Başını eğmiş, elindeki kitabı okuyorsun. Kolum koluna değiyor. Çıktığımız yolculukta, yan yana, ama hiç buluşmayacak yollardan gidiyoruz. Öksürüp kımıldanıyorsun. Kolun kolumdan çekiliyor. Bana hafifçe döndüğün sırtına bakıyorum. Bunun kaçınıcı sırt dönüşün olduğunu bilmiyorum.

Kimse bir aşkın içinde bu kadar yalnız kalmamıştır. Gri bir su yolunda gidiyoruz.

Karaya ayak basıp bir otobüsle şehre vardıktan sonra, “Şu anda kimseyi görecek, kimseyle konuşacak gücüm yok,” diyor-sun. Bir taksiye atlayıp şehrin göbeğine düşüyoruz.

Başka zamanların anlarını gösteren saat kadvraları var bu avluda. İpek Yolu’nun son durağı burası. Kuzey rüzgârının, gövdesinin bir yanını yeşile boyadığı ihtiyar çınar, han avlusunun ortasında budanmış kollarıyla dua ediyor. Kuşlar öpüşüyor dallarında. Bir vakitler yolcuların atlarını bağladığı avluda, şimdi zamanın değmeden geçtiği insanlar çaylarını yudumluyorlar. Kış sonu güneşinin parlak ışıkları yansıyor renk renk saçlarda. Onlar ne yolcu, ne de burgaç gibi açılan koridora başlarını çevirip bakıyorlar.

İpek bir kumaşa dokunuyorum, kayıp gidiyor avucumdan, dokunduğum her şey gibi. Eski bir hamamın duvarına dayanıp biraz soluklanıyoruz. Saatine bakıyorsun. “Bir saatimiz var

daha." Güneş bulutların ardına saklanıyor, hava birden kararıyor. İstanbul'dan yola çıkarken peşimize takılan yağmurlu hava, bizi güneşle karşılayan bu şehre gelmek üzere.

Dört yaşındayken sobanın üstündeki güğüm devrilince kaynar suyla yandığın, anneanneninin evini arıyoruz sokak aralarında. "O evi bulmam lazım," diyorsun, "üstümdeki ilk yanık izi oradan kalma." Yelpaze gibi açılan basamaklardan inerek caddeden kurtuluyoruz. Sesler ve kalabalık hemen azalıyor. Top oynayan çocukların, yıkık binaların arasından geçerek yokuştan iniyoruz. Çeşmenin yanına geliyoruz. Bütün binalara katlar çıkıldığı, yanları yöreleri dolduğu için bulmakta güçlük çekiyorsun. Sonunda, çocukluğunda sana kocaman görünen, şimdiyse şehrin hem yukarı doğru yükselmesinden hem binaların hiç boşluk kalmamacasına birbirine bitişmesinden neredeyse seçilmez olan, bulmakta güçlük çektiğimiz gösterişsiz çeşmeye nihayet ulaştığımızda eğilip su içiyorum. Başımı kaldırırken, sıyırdığın kazağından görünen kolundaki yanık izini öpüyorum. Dudaklarım ıslak ve soğuk. Bıçaklanmış gibi kaçıyorsun kolunu.

Saat doluyor. Camideki merasime katılmadan mezarlığa gidiyoruz. Çukurun içine inip kollarını uzatışını görüyorum. Anneni son kez kucaklayıp alıyorsun. Birden müthiş bir rüzgâr çıkıyor, ağaçlar köklerinden kurtulmak istercesine sallanmaya başlıyor. İçinden geçenleri bir tek ben duyuyorum: "Ben ihmalkâr değil, yabani bir adamım anne," diyorsun, beyazlara sarılmış anneni teselli etmek istercesine. Onun içinden çıktığın vakit çırpı gibi olan kolların artık yetişkin bir adamın kolları. İçinden çıktığın kadını toprağa yatırıp çukurdan çıkıyorsun. Bu, dünyaya ikinci çıkışın. İlkinin farkında değildin, oysa ikincisinin bütün ayrıntılarıyla bilincindesin. Artık çok yalnızsın. Yandaki adamın elinden aldığın kürekle toprak atıyorsun çukura. Rüzgâr birden kesiliyor. Bütün çukurlar dolu.

Meğer gece boyunca yağmur yağmış burada. Güneş, yalnızca bizi karşılamak için görünmüş. Gecedan ıslanan toprak yumuşak. Havada metalik bir parlaklık çınlıyor ve konuşacak çok şeyimiz, susacak çok şeyimiz var... Rüzgâr dindikten sonra

servilerin salınışı yorgun, isteksiz, yaşlı kadınların yürüyüşüne benziyor. Kimi kararmış, kimi yepyeni mezar taşlarına bakıyorum. Mezarlıkların arasından yola çıkınca elimi tutuyorsun. En çok bunu seviyorum. Hayatım boyunca sevdim. Ellerimizin, bize rağmen, ne olursa olsun, kendiliklerinden buluşuvermelerini. Bize ait değilmişler, biz hükmedemiyormuşuz, bizim kaderimizi onlar belirliyormuşçasına avucunun avucuma değişimini. Ellerin, sahip tanımayan asiler gibi gelip beni buluşunu. O an dünyanın çözülüp yok oluşunu, yalnızca birbirine değen avuçlardan ibaret bir akışın parçası olmayı. Kalbiyle, ruhuyla, bedeniyle değil, yalnızca parmak uçlarıyla sevmesini bilen bir adamın gönüllü tutsağı olmayı.

Çocukken bir anatomi atlasım vardı. İçinde çıplak bir adam ve çıplak bir kadın. Kat kat incecik şeffaf kâğıtları birer birer açtıkça önce kaslar, sonra iç organlar, sonra kemikler çıkardı ortaya. Sonra? Hepsi bu kadar. Hepsinden geriye, midemi bulandıran pembemsi bir kırmızı kalmış aklımda. “İyi de ruhumuz nerede?” diye sorardım anneme, ters ters bakardı. Gözlerini açarak, “Ruh, ölünce çıkar bedenden,” derdi ablam beni korkutmak istercesine. Ruh, ölümün içinde duran, bulutumsu bir şeydi demek... Öyleyse, ölüme ne kadar yakın durursak ruhumuza, bulutumuza da o kadar yakın olurduk.

19.07

Havlulara sarındım.

Sarındığımız hiçbir örtü kapatmıyor bizi. Hepimizin içini kemiren hatıralar var, kaçtıkça yakınlaştığımız. Oysa kaçmak kurtulmanın bilinen en eski yolu değil mi? Değil miydi? Şimdi cevap vermene bile razıyım. Yeter ki sesini duyayım diyeceğim. Sonra bunu söylediğim için kendime kızacağım. Çok kızacağım.

Buradayım, ölmedim, varım diye bağırmak isteyeceğim, ama açılıp kapanan ağzım hiçbir sese yuva olmayacak.

Kayboldum ben. Yolumu bulamıyorum.

“Bulamadığın yolun sonunda ben varım,” diyorsun. Sesinde beni teselli etmek isteyen bir tını. İyi de bu nasıl bir teselli?

Bulamadığım yolun sonundasın demek! Başında bile değil. Katettiği yola bakınca arkasındaki yolun yürüdükçe silindiğini gören masal kahramanı gibiyim üstelik.

Asla buluşamayacağız demek ki...

Geri dönüş yolu da silindi. Çaresizliğin kıyısı bu.

Yüzümü kuzeyden esen rüzgâra dönüyorum. Rüzgâr bana kaybetmeyi anlatıyor, yalnızca kaybetmeyi. Rüzgâr yüzümü yontuyor, bilmediğim oyuklar açıyor. Yüzümdeki oyuklardan kendime kaçıyorum. Kaçışımın geriye gizli izler kalıyor. Havada birkaç tel saç uçuşuyor. Biri havada asılı kalıyor, biri suya düşüyor, öteki senin peşinden gidiyor.

Hava karardı, sular çekildi ama. Ateş kaldı yalnızca.

Yangını karşıma aldım. Alazların arasında titreşen görüntüleri, vahşi çıtırtıları, ateşin acımasız yutuşunu, kırmızının biçimsizleştirdiği cisimleri... Gizem sandığımız şey, belki de ikircimli bir yalımdı yalnızca. Uzattığım alevden aldığın bir mumluk alevde eridi eski ev, ney sesleri.

Hangi dili konuşuyoruz biz? Kanatları kırılan, göklerin dilini hatırlar mı? En son ne zaman uçmuştuk?

Sus.

Henüz bir elin parmakları kadar yaşıım var. Henüz çok az hatıram var, bir de sepya rengi eski fotoğraflardaki adamların bıyıklarından... Gerçek bir bıyıktan söz etmiyorum, bir gölge bıyık. İşaretparmağımla dokundukça dudağıımın üstünde göveren bir dokunuş bıyığı. Tenime düşmüş bir leke, kendime düştüğüm bir çarpı... Dudağıımla burnum arasındaki o kavisli yere niçin sürekli dokunduğumu bilmiyorum. Üstelik bu yüzden annemden hep azar işitiyorum, hatta tehdit ediyor. "Yapma evvlaadım, bak vuracağım eline..." Tehditler kâr etmeyince elime şaplaklar inmeye başlıyor. Sonunda annem kazanıyor ve gölge bıyık tenime düşmekten vazgeçiyor, beni terk edip gidiyor.

Yeniyetme yaşlarıımda anneannem bana Nurten Abla diye seslenirdi. Bu hitap hoşuma giderdi. Teni nurdan bir abla... İşittüğimden bunu anlardım. Ama onun Nurten Abla deyişii aslında yarı şaka yarı ciddi bir endişeyi dillendirirdi. Çünkü Nurten Abla kitaplarla yaşayan, okuya okuya sonunda deliren ve hiç çıkmadığı, kâh kitap okuduğı kâh pencereden baktığı odasında bir kız kurusu olarak ömrünü geçiren bir ölünün uzak hatırasının adıydı. Eh, delilik böyle bir şeyse pek de zararlı sayılmazdı!

Henüz yolun başındaydım ve çile hırkamın ilk ilmeklerini atmaktaydım. "Okuya okuya bu da aklını yitirecek," derdi anneannem. Ninem, "Çocukla uğraşma Kâniye!" diyerek kızını azarlardı. Anneannemin söyledikleri, farklı kadınları bir kümede toplardı. "Okumak"la işaret edilen Nurten Abla'ydı. "Bu da"nın "da" kısmıyla vurgulanan bendim, "bu" ise annemi işaret ediyordu. "Aklını yitirmek" kesinlikle Nurten Abla'yı, bir

dokundurma olarak annemi, rıza gösterilmeyen ama kuvvetli bir olasılık olarak da beni içeriyordu.

Kendi ifadesiyle, iki küçük kız çocukla dul kalmıştı annem. Aslında babam ölmemişti, ne de boşanmışlardı, ama bir paşazade olan ve ömrü boyunca dedelerinden kalan malları satarak kumara, gece hayatına gömen babam, ablamla ben ilköğretim çağındayken bir gün evden ayağını kesivermişti. Birkaç kez geri döndüğünü hatırlıyorum, ama çok kısa süren ve büyük kavgaların koptuğu dönüşlerdi bunlar. Söylendiğine göre, babam bir “kötü kadın”a gönlünü kaptırmıştı. Annem onu affetmedi. O kadından bir oğlu olduğunu öğrenince küslüğü daha da derinleşti, dilinden beddua eksik olmadı. Üstelik oğlan benden bir yaş büyük, ablamdan da iki yaş küçüktü. Ardından bir de kız kardeş geldi. İşte bundan sonra, dört kuşak kadının bir arada yaşadığı evimizde, ninemin deyişiyle sinir sahibi oldu annem. “Deli Şayeste,” derdi ninem onu hor görerek, “bir herif için de akıl, ömür ziyan sebil edilmez ki canım!”

Ortaokul yıllarımıza kadar babam benimle ve ablamla ilişkisini koparmadı. Yazları ablamla birlikte Moda’daki evine kalmaya giderdik. Babamın yüzünü haftada bir iki kez ya görür ya görmezdik. Eve uğrar, herkesin Çiço diye seslendiği yaşlı dadımıza talimatlar yağdırır, harçlık bırakır giderdi.

Bir keresinde Çiço’ya adının ne anlama geldiğini sormuştum. Gerçek adını neredeyse unutmuştu sanki. Yanıma oturdu, yeşil gözlerini bir süre sessizce pencereden denize dikti, birkaç damla yaş süzüldü yanaklarından, gözyaşlarını elinin tersiyle silip elini göğüslerinin arasında, entarisinin altında saklı duran kolyenin ucuna götürdü, kumaşla birlikte ucu tutup parmaklarının arasına sıkıştırarak parlatır gibi okşadı. “Adım Anı,” dedi. Bir gün babaanneme, annesinin kendisini küçükken “sarı çiğdemim” diye sevdiğini anlatmış, o günden sonra babaannem ona Çiğdem diye seslenmiş, babam da ona Çiço demeye başlayınca adı böyle kalmış.

Moda’daki evde, erkek kardeşimiz Hüsnü de bizimle kalırdı. Bir de kedimiz Yastık vardı.

Babam bir gün eve bir kitap getirdi. Kitapta soyağacı çıkarılmıştı. Ablamın adını gördüğümde şaşkınlıktan dilim tutuldu:

Prenses Güzide. Ne yani, ablam prenses miydi şimdi? Peki, tacı neredeydi, neden prensesler gibi tüllü, kabarık elbiseler giymi-yordu? “Akıllı,” dedi ablam, “bak altta da senin adın yazıyor, Prenses Gözde. Senin tacın, prenses kıyafetlerin var mı ki, be-nim olsun?” E, ne biçim prenestik o zaman? Lise çağına gel-diğimizdeyse babamın sürdürdüğü saltanat sona ermişti, akıl almaz bir serveti yiyip bitirmiş, beş kuruşsuz kalakalmıştı. Bizi büyük halam okutuyordu.

Benim odalara kapanıp sessiz sedasız direnişimde, saklanıp sa-tırlara gömülmemde ne gibi bir sakınca, nasıl bir fenalık olabi-lirdi? Asıl delilik ölümlü olduğunu bile bile yaşayabilmek değil miydi? Ölümlü olduğunu bile bile dünyayı zehir zemberek bir yere çevirmek zırdelilik değil miydi? Benim kime ne zararım vardı?

Geleceği gören, çocuklarına aktardıkları kaderi okuyabilen bütün kâhin-anneler gibi annem de telaşa kapılmıştı. Analığın hükmü nereye kadar? Bu bir seyircilik hali sadece. Annem haya-tı boyunca beni seyretti, her zaman endişeyle.

Gerçek bir insan olmayı elimin tersiyle itip okumaya yazma-nın da ekleneceği günler geliyordu, biliyordum, avucuma ka-rıncaların yürümesinden. Kalp kıracağım, iyice kapanacağım, gitgide daha az konuşacağım, aklımın içinden her düşüncenin fişlere yazılmış gibi cümle cümle geçeceği, aydınlık sokaklar-dan perdeleri çekili odalara kaçacağım günler... Sitemler, imalar, iğnelemeler karşısında hafifçe gülümseyip cevap vermeden or-tadan yok olacağım günler... Ya da ben öyle sanıyordum.

19.09

Çıplak ayaklarımın ıslak izlerini ardımda bırakarak banyonun kapısını açtım. Koridorda gezinen, kapıyı zorlayan ses bir adımda beni buldu, ayak uçlarımdan tırmanıp gövdeyi kuşattı. Ses bana isteyerek ya da istemeyerek gittiğim bütün yolları getirdi. Kayboluşumda yittim ben.

O yollar kıvrılıp katlanarak bana geri gelen, ince, uzun ve eprilmiş beyaz halılara dönüştü. Düğümlerini zamanla beraber attığımız. Ben zamana alışırken, zamanın bana uzak ve ulaşılmaz gözlerle baktığı. Tıpkı banyonun kapısını açar açmaz karşı karşıya kaldığım resimden fırlayacakmış gibi duran yeşil suratlı adam gibi. Hem duvarın yüzüne yakın o, hem hiçbir yere ait değil. Duvarla arasında daracık bir mesafe olmasına rağmen bulunduğu yerle arasında doldurulamaz boşluklar, görünmez ama kalın katmanlar var.

Duvarın köşesindeki örümcek ağı benim için tülümsü bir toz öbeği... bir üfürüğüm yıkabilir örümceğin sultanlığını. Ama ağa takılmış sinek için ölüm tuzağı o, son durak, ne kaçabilir ne kurtulabilir ondan. Zarımsı kanatlarının beyhude çırpınışlarından benim payıma düşen ne? Gözlerimi kaçırdım, kırık kanatlarımı sakladım. Gövdeme tırmanan sesin şakımasıyla koridoru adımladım.

Ne olur konuş benimle. Adımı söyle.

Çünkü adım çok beyaz.

Çünkü beyaz bir şaşkınlığa düştüm seni görünce.

Çünkü beyaz bir gül soluyor tenimde.

Çünkü beyaz bir akşam çöküyor.

Çünkü beyaz bir aşktan düştük biz.

Çünkü beyaz bir yalnızlık öptü ölümlerimizi.

Çünkü beyaz bir bilmezlik içindeyim.

Çünkü beyaz sayfaların karşısında karardım.

Çünkü bembeyaz bir unutuş içindeyim.

Çünkü çok beyaz sevdim seni.

Çünkü buz çok beyaz.

Yüzlerce insan deliler gibi alkışlıyoruz. Ne varsa bunda alkışlanacak? Bir adamla bir kadın, yuvarlak bir sahnenin ortasında, kâh sarı kâh mavi ışıkların altında birbirlerinin ruhlarını doğrayıp duruyorlar. Ses, ruhun kanıdır. Sesleri akıyor, sahne kıpkırmızı kesiyor. Al bir damla sıçırıyor sahneden, alnıma yapışıyor.

Ne var bunda alkışlayacak? Birbirimizi dilimlere ayırırken hiç alkışlamıyoruz ama... Büyük bir iştahla kızıl sesimiz sızıyor dişlerimizin arasından. Orada seyirciyiz, seyrediyoruz, onlar biz değiliz, biz olmadığımız kesin, ama nasıl oluyor da bizim konuştuklarımızı biliyorlar? En arka sırada oturuyoruz. Tam arkamızda ışıklandırma odası var. Kafamı çevirip bakıyorum, oyuncuların üstüne vuran ışığı ayarlayan genç adamın yüzündeki tanrıca edayı fark ediyorum. Doğal ışığı, Tanrı'nın ışığını reddedip ışığın cevher neredeyse orada olduğunu söyleyen ressamdan sonra hayatımızda neyin, ne kadar değiştiğini düşünüyorum. Işıkcı bu sahnenin tanrısı. Bakmamız ve görmemiz gerekeni, sıcak ya da soğuk renklerle bize işaret ediyor. Konuşma yalnızca kan demek.

Bu oyunu, başka bir sahnede, başka oyunculardan herhalde yirmi beş yıl önce seyretmiştim. Ama tamamen unutmuşum. Aklımda kalan yalnızca gençliğim. Aklımda kalan yalnızca âşık olduğum. Babam yaşında bir adam o. Tiyatronun çıkışında, meydana doğru ilerlerken birden ona rastlayışım. Dizlerimin bağının çözülmesi. Sendeleyince beni tutması, sonra sarılması. Deniz kıyısında bir yer. Kazıkların üstünde, dört yanı camlı

bir kahve. Lodosta dalgalar camlara tırmanıyor, bir denizaltıda olduğunu sanıyor insan. Ben sürekli susuyorum. O yüzüme bakıyor. “Matbaaya geldiğin ilk günü hatırlıyor musun?” diyor, başımı sallıyorum. “Leylak rengi çiçekli pazen bir elbise vardı üstünde, boynunda mürdümeriği rengi bir fular, elinde mor sümbüller...”

Babamdan öğrendiğim bir şey vardı. Ziyarete mutlaka çiçekle gitmek gerektiği... Bunun bir nezaket kuralı olduğunu söylemişti. Ömrüm boyunca tuttuğum yegâne sözüdür, zaten ondan öğrendiğim tek şeydi. Bizim eve her gelişinde elinde kocaman bir glayöl demeti olurdu ve annem o kapıdan çıkar çıkmaz çiçekleri büyük bir hınçla çöpe tıkarı. Çiçeğin uzun sapları kutudan fırlar, bu manzara karşısında annem iyice deliye dönerdi. Yüzünde hiç dinmeyen o kırçillı öfkenin izleri parlayıp sönerdi. İnsanın böylesine kurtulamadığı bir duygusu olabileceğinin canlı fotoğrafı dururdu karşımda ve bu düşüşü görmemek için odama kaçırdım.

Üniversite birinci sınıftayken, Serhan Yayınları’nda yarı zamanlı çalışan bir okul arkadaşım, yayınevinin kurucusu Ali Erdem’in telefonunu verdi. Yarı zamanlı ya da dışarıdan çalışarak en azından cep harçlığımı çıkarabilirdim. Hem de çok sevdiğim bir işle uğraşarak... Arkadaşım, “Benden şanslısın, çünkü hem Fransızca hem İngilizce biliyorsun, mutlaka bir şeyler yaparsın,” dedi.

Üç halam, babam gibi servetlerini batırmamış, hatta daha da büyütmüşlerdi, büyük halamın bize verdiği harçlık ve okul parasının onun için hiçbir önemi yoktu, ama artık kimseye yük değilse de, muhtaç olmak istemiyordum. Güzide bu düşünceme şaşıyordu. “O kadar varlığın içinde bize verdikleri para ne ki? Ne yükü? Deli misin sen? Nereden çıktı bu çalışma aşkı? Okulu-na git yeter, senden başka bir şey bekledikleri yok!”

“Sonra da iyi bir kısmet çıkar evlenirim, evimin kadını olurum, değil mi Güzide?” Sesimdeki imadan alınmıştı, üzüldüm. Ama onun söylediklerine aslında şaşmıyordum, Güzide’yle birbirimize hiç benzemezdik, o baba tarafına çekmişti, daha on dört yaşındayken saçlarını büyük halam gibi sıkıca toplayarak topuz yapar, her zaman etek ve bluz giyer, peri gibi ayaklarının

ucuna basarak yürürdü. “Asilzade” diye alay ederdim onunla, mahalledeki çocuklardan işitmişim, arkasından böyle sesleniyorlardı. “Leydim!” diyerek yol veriyorlardı önlerinden geçerken. Bu güzel kuğunun kaderi belliydi, halalarım onun hayatına el koymuşlardı, kolejin son sınıfındayken büyük halam yalı komşusunun oğlunu onun için münasip görmüş, sözleri kesilmişti. Bir yıl sonra nişan yapıldı, okul biter bitmez Rüstem’le evlendiler. Ele avuca sığmazlığımla, kafamın dikine gitmemle ben ana tarafına çekmişim, kimseye teslim olacağım yoktu. Dolayısıyla hayatıma dair plan yapmaya kalkışan çıkmıyordu. “Güzel okuyor çocuk, okusun!” diyorlardı yalnızca.

Güzide’nin hayata dair hiç akli karışmamıştı, ama benim aklım, içinden ne çıkacağını kendimin de bilmediği yamalı bir bohça gibiydi. Üstelik hayatın bilinmezliği müthiş bir heyecanla dolduruyordu kalbimi. Çalışmaya başlamam, özellikle baba tarafında büyük bir infiale yol açtı. Sülalede değil kadın, çalışan bir erkek bile yoktu.

Serhan Yayınları’nın yayın ekibi o zamanlar matbaanın üst katında çalışıyordu. Ali Erdem, öğleden sonra saat üçte beni bekliyordu. Üstümde leylak rengi pazen elbisem vardı. Kumaşı Sümerbank’tan alıp kendim dikmişim. Pek otoriter bir kadın olan büyük halam kırk yılın başı görüştüğümüzde beni buna benzer giysilerle görünce bayılacak gibi olurdu. “Evladım, bu elbise ne böyle, kundaklanmış bebek gibi, yakışıyor mu hiç?” derdi. Küçük halam bir keresinde postallarımı gördüğünde, “Kızım, bunları askerlere giydirirler, sen asker misin?” demişti. Diğerlerinin yanında şakacı sayılabilecek ve güler yüzlü ortanca halam, “Sultanahmet’ten kaçma bitli turist,” diye takılırdı bana. Gidişatımı beğenmiyorlardı, hatta gizli gizli utanç duyuyorlardı, duygular aşikâr edilebilir mi? Hele utançsa! “Beslemeler gibi dolanıyor kız ortalıkta,” diye birbirlerine dert yanıyorlardı. Onlar utandıkça ben de gemi aزیya alıyordum, gitgide, onların deyişiyse paçavralar giyerek gezmeye başladım.

Matbaanın kapısından girer gizemli kâğıt kokusu doldu genzime, dünyanın en güzel kokusuydu bu. İkinci kata çıktım, sola dönüp koridor boyunca yürüdüm, en sondaki odanın ka-

pısını tıklattım. Masanın başındaki adam Ali Erdem olmalıydı. Karşısındaki koltukta oturan biri daha vardı, ben gelince izin isteyip çıktı. Çok gergindim, her ne kadar hepsini başarıyla savuşturdumsa da bütün imtihanlardan nefret ederim. Bu bir imtihan değildi kuşkusuz, ama ilk iş başvurum olduğu için öyle sayılırdı. Elimi uzattım, “Merhaba,” dedim, “ben Gözde Veziroğlu.” Sol elimdeki bir demet sümbülü nezaketle bir kenara bırakacağıma, karşımdakinin eline tutuşturdum. Yüzüme bakan adam beni işe aldı. Bütün acemiliklerime sabırla katlandı, haftada iki gün evde yaptığım işleri teslim etmeye götürüyordum, Çağaloğlu’ndaki yokuşu çıkarken içimi bilemediğim bir duygu kemiriyordu, heyecanlanıyordum. Toyluğuma rağmen işe alınmamda, yanlışılarımın sabırla katlanılmasında o ilk ânın payını daha sonradan öğrenecektim.

Ali Erdem, önceleri bana okuduğum kitapları, gördüğüm filmleri, oyunları soruyordu. Bir gün, “Sen mutlaka bir şeyler yazıyorsundur,” dedi. Biraz utanarak, sanki hakkımda çok gizli, çok mahrem olan bilgi hiç beklemediğim bir anda ortaya dökülürmüş gibi başımla onayladım. “Bana yazdıklarını gösterir misin?” dedi. Her götürdüğümü okudu. Aramızda yalnızca ikimizin geçebileceği bir köprü oluşmuştu.

Tiyatro çıkışındaki karşılaşmadan sonra gittiğimiz kahvede, gözlerini önce Boğaz’a, sonra bana dikip, “Hiç düşündün mü, ya sana alıştır da hep yanımda istersem ne olacak?” dedi. Düşünmemiştim, üstelik böyle bir açılma da beklemiyordum. Hep o köprüde kalacağımızı sanmıştım. Ötesi imkânsız görünmüştü gözüme. Ona bağlanmıştım, duygumu başka kelimelerle kendime itiraf edecek cesarete sahip değildim, ama onun bana bağlanması mümkün müydü? Bu kadar bilgili, kültürlü, hem de babam yaşında bir adamın benimle ilgili hayalleri olabilir miydi? “Matbaaya ilk geldiğin gün, sen o kapıdan girer girmez, gençliğine ve toyluğuna rağmen kendine olan güvenin... Tutkunu, yapabileceklerini ele veren gözlerin... Ben o gün... Biliyorum, kızım yaşındasın, ama aşkın yaşı nüfus cüzdanımızda yazılı değil, o günden beri seni düşünmeden edemiyorum,” dedi. Öleceğimi sandım. Hayatımın ilk aşk itirafıyla karşılaşmıştım.

Bana hep, “Yaz, mutlaka yaz, her gün yaz... Kitaplarını bastığımız insanlar var ya, bazılarını çok seviyorsun, işte bir gün sen de bu yazarlardan biri olacaksın,” diyordu.

Yüzüme bir sanat yapıtına bakar gibi hayranlıkla bakıyordu. Saatlerce, hiç bıkmadan. Kendimi evrenin biricik kraliçesi gibi hissediyordum. Aradan bir yıl ya geçti ya geçmedi, “Git,” dedi bana. “Bu çemberden çıkman gerek, senin için çok yaşıyım, yarın öbür gün sana yetememekten, hayatımızın bir cehenneme dönmesinden, ölüp seni yarı yolda bırakmaktan korkuyorum. Git ve yaz. Yalnızca yazmayı düşün, yeme, içme, hatta yürüme, ama yaz. Geleceğini de kimseye bağlama, kimsenin seni karartmasına izin verme. Bir gün elinde kitabınla gelecek ve inan bu yaptığım için bana teşekkür edeceksin.”

Sanırım hayatımda beni, kendisini düşünmeksizin yalnızca beni seven tek erkek o oldu. Ona hep borçlu kaldım. Sözünü tuttum ve hep yazdım, ama yazdığım her şeyi ya yırttım attım, ya çekmecelere tıktım. Bir yazar olarak kabul görmekten çok, sanırım yazma eyleminin kendisi çekiyordu beni. Bu oyundan delice zevk alıyordum. Ötesi umurumda değildi. Dolayısıyla ona verdiğim sözü kısmen tutmuş oldum.

Aradan dokuz yıl geçtikten sonra bir sabah gazetede okuduğum haberle üstüme çöken acı mıydı, sözümün tutmadığım yarısından duyduğum utanç mıydı, mahcubiyet miydi, belki de hepsi idi, bilemedim.

Yurtta yas... Yayın dünyasında yas... Almanya’ya giden uçak düştü. Kazada kurtulan olmadı. Almanya’daki fuara giden yazarlar Neşe Kul, Mehmet Emirci, Erhan Gülercan, çevirmenler Sulhi Gençata, Nuriye Sağır, Hep Yayınevi’nin yayın yönetmeni Akgün Sever, Serhan Yayınları’nın kurucusu Ali Erdem de kazada hayatlarını kaybedenler arasında.

Gazete elimde, öylece bakakalmışım. Genzime o an dolan kâğıt kokusunu, nefesimin nasıl tıklandığını ömrüm boyunca unutmadım. Ali’nin bir zamanlar yüzüme dayadığı gülümser yüzü, işte orada duruyordu. Gazete kâğıdının üstünde...

Ali’nin benden umduğunu verememiştim, diğerkâm davranarak benden vazgeçme sebebini çarçur etmiştim, bir adamın gayreti heba olmuştu...

Bu, ölümle ikinci karşılaşmamdı. Birincisinin yası, benim için hâlâ sürüyordu.

Ona verdiğim söze sadık kalmayarak, Ali'ye yaşarken haksızlık ettiğim gibi öldüğünde de haksızlık ediyordum, biliyordum, ama tuhaf bir yabancılıkla, anlayamadığım bir tevekkülle karşıladım ölümünü. Artık herkesin ölebileceğini, bunda şaşılacak bir yan olmadığını düşünüyordum sanki. Beni hiç beklemediğim bir anda, gençliğimde hazırlıksız yakalayışın ölümün hamlesi bir kez mat etmişti. Nasılsa hep yenileceğimi biliyordum.

Yirmi beş yıl önce izlediğim oyunu yeniden gördükten sonra seninle yola koyuluyoruz. Radyoda yıllar öncesinin aşk şarkıları çalıyor. Gece. Yollar ıssız. Tenha sokaklardan, bahçeli, tek katlı, sıvası dökük, bazı yerlerde birbirine yaslanmış evlerin sıralandığı dik bir yoldan denize doğru iniyoruz. Hiç konuşmuyoruz. Bir köpek fırlıyor önümüze. Kenarda, karanlığın içinde iki adam bir şeyler konuşuyor. Başka kimse yok. Derken yol değişiyor, gün doğuyor, ışığa kesmiş bir otoyolda ilerliyoruz. Yolun akıp gidişine baktıkça gözkapaklarım usul usul kapanıyor. Uyuyorum. Mevsim yaz oluyor. Susuz yolların iki yanı zakkum ağaçlarıyla, sabırlı, gayretkeş çamlarla dolu, kimi yerde köklerinin iyiden iyiye açığa çıkmasına aldırmayan, toprak bile olmayan yerlerde kayalara tutunarak ayakta kalan çamlarla...

Yaşlı bir kadının hortumla suladığı, giriş kapısını kocaman bir begonvilin sardığı iki katlı bir evin bahçesine, sıcakla betondan ve topraktan yükselen buhara basarak giriyoruz. Bir kapı açılıyor. Bembeyaz çarşafların üstüne atıyoruz kendimizi. Gözlerimden uyku akarken sana sokuluyorum. "Sen olmazsan nefes alamam ben," diyorsun. "Ben de," diyorum, bütün dünya siliniyor. Akşam çöküyor, akşam yasemin ve gecesevası kokuyor. Kediler duvar diplerinden, taşlara sürtünerek, sessiz ve küçük adımlarla akşamı arşınıyor. Her biri bir kuytuya süzülüyor. Sırtlarında ayın izi kalmış. Başım omzunda. Tenin tenimde. Perdesi aralık pencereden elmas bezeli gökyüzü görünüyor. Sen elmaslara bakıyorsun. Ben sana. Tarçınlı kokunu içime çekerken bir yıldız kayıyor. İç geçirmenden anlıyorum.

19.10

Koridorda tavandan sallanan kuşlar var. İplere asılı, içleri pamuk dolu, renkli, uçamayan kuşlar bunlar. Çıngıraklı. Gökkuşağını taşıyan renkleriyle kuyrukları yüzüme değip, değdikleri yere hapsoldular. Tutsak oldukları yüzümdeki su damlalarını havluya silmişim bile.

Uzun, aydınlık koridoru adımladım. Salona gittim. Koltuğa çöktüm. Bir sigara yaktım. Ağzımdan çıkan duman bulutunu izledim. Dağıldı gitti. Plak dönüp duruyor. Bu arylalar içimde çınlıyor.

Ne kadar can yakıcı olabileceğime dair hiçbir fikrin yok.

Uykumun altına koydum seni. Ve kanatlarını kırık kanatlarıma dayadım.

Kimsenin, kendimin bile anlamadığı bir lisanda dualar ettim. Ve dilini candan dilime bağladım.

Karanlıkta bekledim. Ve yıldızının kuyruğuna kördüğüm attım.

Gözümü bile kırpmadan ışığına baktım. Ve varlığını saydam gövdeme kazıdım.

Zamanın kara kabına döktüm seni. Ve boğazımı yırtta yırtta özsuğunu yuttum.

Kapıları kapattım. Ve anahtarlarını baldıran şerbetine batırdım.

Ağacına tırmandım. Ve bütün dallarının ucunu toprağa daldırdım.

Seni ömrüme borçlandım. Ve sandığından zehir çaldım.

Korkuna da, cesaretine de sığamadım. Ve seni bozup yeniden yaptım, kendimi yeniden ezber ettim.

Çırpı hayatımı sırtıma vurup ruh kubbenin altındaki bütün evlere uğradım. Ve seni bulamayınca öldürmeye razı oldum.

Kimseye söylemedim seni. Ve bana söylediklerini gözlerime sapladım.

Kuşkuyla yüzüne bakarken elimi tutuyorsun. “İstanbul’a yerleşmeye karar verdim,” diyorsun bir çırpıda.

Masada karşı karşıya oturuyoruz. Masadaki beyaz örtünün üstünde tabaklar, bardaklar, küçük tabaklarda mezeler, şişeler, kadehler var, bir de minicik bir vazunun içinde birkaç sap nergis. Garsonların ikide bir gelip düzenlerini bozduğu nesneleri düzelterip duruyorsun. Bardakları, tabakları bir hizaya sokup aramızda bir boşluk, bir el uzatma koridoru oluşturuyorsun. Dansa davet eder gibi elini uzatıyorsun bu boşluktan.

Denize bakıyorum. Elimi tutuyorsun. Kıyıdaki sandalın burnuna bir martı konuyor, bir köpek gidip karşısında duruyor. Birbirlerine bakıyorlar.

Bir kış günü. Bütün gün parlak bir hava vardı. Deniz kıyısında. Yağmursuz, aydınlık bir günün sevinciyle herkes kendini sokağa atmış. Baloncular, kestaneçiler, pamuk helvacılar, çocuklar, büyükler, otomobiller, kediler ve dürümcülerin sanki üst üste yığıldığı iskelenin çevresinden hızla uzaklaşıyoruz. Adada bütün günü martılarla, sessizlikle, birbirine karışan çam ve deniz kokusuyla el ele geçirip şehre döndükten sonra, bu kalabalığın ortasına atılmış iki kemik zar gibi kaybolduğumuzu sanıyoruz.

Gün batmak üzere. Güneş ve ay karşılıklı asılı kalmışlar havada. Ortalarında biz duruyoruz. “Bak, ikisinin arasında söylüyorum, âşığım sana,” diyorsun. Gözlerinin denizinde oynayan ışıklara bakıyorum. Seni tanıdığım o uzak şehirden beri içimde teslim olmamı engelleyen bir duygu var. Kuşku. Ayak bastığımız şehirlerin suçu yok bunda, içindeki şehir korkutuyor beni.

“Senin şehrine yerleşeceğimi söyledim, ama tepki vermedin. Sevinmedin mi buna? Artık uzak kalmayacağız.”

Yakın olabilecek miyiz?

Senin içindeki şehrin ağır kapıları beni davet etmek üzere açılırken, kulaklarımı tırmalayan gıcırtılı sesler çıkarıyor. Bu sesler, ruhumu tedirgin eden yankılara dönüşüyor, ama yine de o aralıktan süzülen ışıktan kendimi alamıyorum.

İnsanların uğultusu içinde söylediklerimiz kayboluyor, ikimizin ortasına düşemiyor. Yanımızdan paltosunu savura savura hızla bir kadın geçiyor, ona çok benzeyen on yaşlarında bir kız kadının yürüyüşünü taklit etmeye çalışarak peşinden gidiyor, biraz gerisinde başına ablasıyla aynı şapkadan geçirmiş kırmızı kabanlı beş altı yaşlarında bir kız onlara yetişmek için koşturuyor. Kadın bir kez bile dönüp kızlarına bakmıyor. Bir yere yetişecekmiş gibi telaşla yürüyor. Bir süre sonra kırmızı küçük kız iyice geride kalıyor. Arkalarında yürüyoruz. Aralarındaki mesafe epey açılınca elimi kızın sırtına koyuyorum: “Hadi koş, yetiş annene,” diyorum. Çocuk, “Anne!” diye sesleniyor. Sesine dönüp ablası bakıyor. Biraz bekliyor. “Kardeşinin elini bırakma!” diyorum. Sesime anne dönüp bakıyor, hafifçe gülümseyip hızla yürümeye devam ediyor.

“Bu anneler çocuklarına çok mu güveniyorlar, yoksa çok mu sorumsuzlar?”

“Güveniyorlardır,” diyorsun.

“Hadi canım, bu keşmekeşin içinde insan kalem kadar çocuğa nasıl güvenir, biri kolundan çekip götürse, anasının ruhu duymaz! Sorumsuz bunlar!” diye söyleniyorum.

“Belki de sen fazla sahiplenicisin,” diyorsun.

Bu ilk kazamız.

19.14

Çektiğim nefesten ciğerlerim yandı. “Çok sigara içiyorsun,” dedim kendime.

Çok ağladım ve hatırlamaz oldum. Hatırlamamam unuttuğum anlamına gelmez. Kekremsi bir bekleyiş bu yalnızca. Oysa benim de ayaklarım var. Ama insanı hiçbir yere götürmeyen ayaklar, güçsüzlüğünü yüzüne vurmaktan başka ne işe yarar? Bekleyişim, benim açık yaram.

“Mutlak bir bekleyiş bu,” dedin bana. Ah, çocuksun sen. Mutlak olan ne var ki? Mutlak olana inanç, ânı kutsamak...

Gözlerimi senden kaçırır kaçırmaz mutlak sandığın, tesadüflerin tanrısı oluyor. Bir su damlası o. Hepsi bu.

Abajurdan yayılan sarı ışığa baktım. Bu acı değil beni öldüren, anlasana. Yokluğun değil. Yokluğunun içinde sızlanıp duruyorum yalnızca. Varlığın beni öldürüyor.

Kalkıp ışığı söndürdüm. Karanlıkta oturdum. Belki artık gözlerim görmüyordur. Ya da karanlık beni görüyor. Sığamadığın karanlık, bir unutuş mahzeni.

Hiçbir şey bilmiyorsun sen. Sen, benim bana neler yaptığımı bilmiyorsun. Rüyanda bile görmedin beni.

Telefon yine çalmaya başladı. Yerimden kıpırdamadım. Bir tıkırtı geldi üst kattan. Ayak sesleri. Hemen ardından derin bir sessizlik.

Susacağım çok şey var. Öğreneceğim çok şey.

Karanlığın içinde duruyorum. Hayır, yalan söyledim. Karanlığı görüyorum. Dehlizi görüyorum. Seni görüyorum. Evren yamyassı bir zemine dönüşüyor, üstünde hiçbir bakışın, hiçbir düşüncenin, hiçbir nesnenin, hiçbir rüyanın ayağa kalkamadığı. Hiçbir şeyin olmadığı, olamadığı. Çizgiler kırılıyor, karışıyor, birbirine dolanıyor. O düğümleri atan ben değilim. Ben yaşamayı bilmiyorum. Ben nefes almayı bilmiyorum. Hayata az, kendime çoğum.

Kalkıp ışığı yaktım. Çıplak ayaklarıma baktım.

Yaşlı bir adamı uğurluyoruz. Çok ağlıyorum. Bana dokunan onun ölümü değil, beyaz bir örtüye sarılmış kaskatı, ipincecik bedeninin tabuttan çıkarılıp birazdan kapatılacak o çukura konması. Mezara konulurken örtüden kurtulan, rengi çekilmiş ayağının çıplaklığı. Bu adamın çıplaklığının yaşarken ne kadar çok can yakmış olduğunu hatırlamak. Hatırlamalarla bugünün, kenarda köşede hıçkırarak ağlayan bazı tanımadığım kadınların yüzlerinde birleşmesi. Onun pervasız birleşmelerinden türemiş, kardeş olmayı beceremeyen, birbirine üç farklı anne üstünden kin ve öfke besleyen, ikisi yan yana, diğer ikisi birbirinden uzakta gömülme törenini farklı açılardan seyreden dört kızın çocukça inadı.

Annem de inat etti. “Ne hakkımı helal ederim ne de cenazesine gelirim!” diyor, başka da bir söz çıkmıyordu ağzından. Ağzı, kocasına da dünyaya da aynı ölçüde uzak.

“Annene söyle, geberiyorum artık, geberiyorum,” diyor bana. Sesi, tükenmiş ciğerlerini yırtarak çıkıyor sanki. Üç gündür bedeni soğumaya başladı. Geceleri soluğunu dinlemek için kalktığımda, solgun ışığın altında gördüğüm yüzünü unutmam mümkün değil. Gözleri açık uyuyor artık. Kim bilir, gözlerini kapatırsa belki de bir daha hiç açamayacağını düşünüyor. İnsanın tüylerini ürperten bir ölümden kaçış uykusu. Teslim olma uykusu. Bekleme uykusu. Öyle hafif, yüzeyde, rüyasız bir uyku. Zamanın, onun zamanının bittiğini sürekli hatırlatan bir hasta kokusu, gitgide büyüyen parlak yaralarından fışkırıyor, nereden geldiğini bilmediğim karanlık bir su gibi sarıyor odada

onu. Bir zaman koridoruna dönüşerek onu içine çeken yatakta sanki bir erkek Ophelia ışıldıyor. Yaşayan cesedi bu dünyada yüzüyor. Odanın içinde bazen nal sesleri yankılanıyor sanki, onu almak için gelen atlar huysuzlanıyor.

Üniversiteyi bitirdiğim yıl babamın, Hsn ile Oya dışında, başka bir kadından bir çocuğu daha olduğunu ğrendik: Aslı. Onunla hastanede tanıştık. Babam mide kanaması geçirdiğinde. Tek oğlunu, erkek kardeşimiz Hsn' motosiklet kazasında kaybetmiştik. Yalnızca para vererek, kendisine benzeyen küçük bir mirasyedi yarattığı, bunun dışında babalık etmediği, biricik oğlu ölmüştü. Güzide'yle hayatımızda ilk kez babamı böyle zgn görüyorduk ve ilk kez sıkı sıkı kenetlendiğimiz bir durumu paylaşıyorduk, ortak bir acıyla birbirimize yaslanıyorduk.

Aslı'yla hiç iletişim kuramadık. Oya ise yıllar sonra, babam bende kaldığından onu görmek için mecburen evime geldi. Aslı ortalıkta yoktu, zaten annesi biriyle evlenmişti, babamla hiç grşmyorlardı. Hsn öldükten sonra, Oya ile onun annesi bir daha babamla grşmemişti. Oya kocasından birkaç yıl önce ayrılırmış, annesiyle birlikte yaşıyordu, babam tabii orada kalamazdı. Güzide'nin evi kalabalıktı. Annem, babama evin kapısını bile amazdı. Dolayısıyla babamın bende kalması gerekiyordu. Oya belli etmemeye çalışsa da durumdan hiç memnun değildi. Bize karşı nefretini saklamak için harcadığı çaba içimi acıtıyordu. Hafta sonları ablam, kocası ve çocukları geliyorlardı, biz yokmuşuz gibi davranan Oya yalnızca babamın yanında oturuyor, bir bardak ayı bile kabul etmiyordu. Reddettiği biz değildik aslında. Ama babama kızmaktansa öfkesini bize yöneltmek daha kolay geliyordu sanırım.

Son gece kulağına eğilip, "Baba," diyorum, "bugün annemi gördüm, yanına gelmeyeceğini, ama sana hakkını helal ettiğini söyledi." Bir iki kez gözlerini kırptıyor. Sonra kapatıyor. O an yüzü gevşiyor. Düzenli aralıklarla solumaya başlıyor. Gidip ya-tıyorum ben de.

Rüyamda küçük bir kızım. Kocaman bir aynaya bakıyorum. Babam aynanın içinde. Sırtını görüyorum. Gitgide uzaklaşıyor.

Birden durup önce yüzünü dönüyor, sonra kendisi dönüp bana doğru koşmaya başlıyor. Ama aynanın yüzeyine çarpıp düşüyor. Birkaç kez aynı umutsuz koşuyu tutturup aynadan dışarı sıçramaya çalışıyor, hiçbirinde başaramıyor. Oradan, gözlerini dikip üzgün, çaresiz bir ifadeyle bana bakmaya başlıyor. O an sıcıyorum yerimden. Gün ağarmış. Koşarak odasına gidiyorum. Yanına yaklaşıyorum. Gözleri yine açık. Eğiliyorum. Soluğunu dinliyorum. Artık nefes almıyor, onu bekleyen atlardan birine binip gitmiş demek. Gözlerini kapatmaya çalışıyorum, kapanmıyor.

Bana en çok dokunan, ölmek için aylarca annemi beklemesi. Daha da çok dokunan gözlerini kapatamamak.

19.17

Bedenimi saran havlu tenimden tüten buharı içine çekti. Sigaranın külü yere düştü. Kitaplıkta duran eski saate takıldı gözüm. Ninemin şehirler, evler, hayatlar gezmiş saati bu. Akrep üçte, yelkovan yirmi üçte durmuş. Yelkovanın zorlu yolculuğunda önu derin hendeklerle dolu. An, uzunluğu ölçülemez bir süre. Taşıdığı yıkıcı ve dönüştürücü gücü kim görmezden gelebilir? Her şey bir anda olmuyor mu? Ama bu saat için zaman durmuş, kim bilir hangi hendeği aşmaya çalışırken...

Upuzun yolları, yolculukları düşünüyorum. Sazlarına küsmüş gölleri, tuzunu unutmuş denizleri, kökünü görmeyen ve kendini dallardan ibaret bir gövde sanan ağaçları, birer harita olan ülkeleri, dilleri, insanları, dünyayı, yıldızları, evreni, boşluğu... Yalnızca mezarlar geliyor aklıma. Kocaman bir tabut tutulmuş yüzüme ayna diye.

Cevapsızlığın hafif, tatlı suyunda yunup yıkanmışım. Yine de tırnaklarımın arasına sinmiş kan kokusu çıkmamış. Uğultunun büyüğü sinmiş kulaklarıma. Elimde, boğazımda yumrular yavrulayan sigara tütüyor. Sinsi bir uyusukluk yayılıyor ayak bileklerimden. Duymuyorum, duymuyorum artık hiçbir şeyi.

Deniz boşuna yalanlar söyleyip durmasın bana. Düşüm bulundu. Hayır! Düşüm bulanmadı, düşümün kabı kırıldı.

Bellediğim ne varsa anlattım sana. Bütün yankıların telifini ödedim. Artık sığınacak hiçbir yerim yok. Toprağı yarıp içine yattırılmışlar beni. Kapatıldığım boşlukta kendi çürüyüşümü seyre diyorum. Üstelik gözlerimi açık tutmama bile gerek yok bu seyir için.

Bu eşik çok dar bana, bu odalar, bu koridorlar, bu sarılıp da gitmeler, bu kimsesiz ve herkese ait olabilecek kelimeler, bütün zorunluluk halleri, bazı gönüllülükler, bu iflah olmaz gözler, bu terli uykular, bu iyileşmeyen yaralar, sabah akşam bilmeyen bu kapanış halleri, kaçtığın her yer çok dar.

İnce, ipincecik, kimsenin görmeyeceğı bir kırılmadandı. Bitti. Hadi, konuş bakalım benimle.

Uzak bir yerdeyim. Bu sınırlar içinde gidebileceğim daha uzak, daha soğuk bir yer yok. Kendi şehrimin en soğuk gününde bile böyle üşüdüğümü hatırlamıyorum. Soğuk iliklerimin içini öğretiyor sanki bana. Kollarımı kavuşturuyorum, omuzlarım öne çıkıyor, çenem zangırdıyor. Taş bir köprünün üstünde, duvarına yaslanmış, alttan akan çayın bulanık suyuna bakıyorum. Zihnimin içinde de üst üste binen, birbirine karışan, seçemediğim görüntüler akıyor. Suyun taşlara çarptığı yerde köpüklenmesi gibi, zihnimdeki her engele takılışında görüntüler de köpükleniyor, zaten seçilmeyen ayrıntıları bu defa aklaşarak iyiden iyiye kayboluyor. O kayboluşun içindeki halimi köprünün üstünde bırakıp hızla uzaklaşıyorum kendimden. Yürüyorum. Aklıma, şehrin dışında, dünyanın ucuna geldiği duygusu uyandıran yerde gördüğüm bir sütun başı geliyor. Üstünde, sanki gün gibi ortada duran, ama benim gizli lisanını okumayı bilmediğimden anlamayı beceremediğim, bunun için de boşu boşuna kendime kızdığım, kadim bir alfabeyi andıran şekiller, çemberler içinde denizyıldızları, kareler içinde üçgenler, kareler içinde kuş evi penceresi gibi gedikler olan. Eski bir kiliseye yaklaşıırken, ilk kez dikkatimi çeken havari kabartmalarıyla sütunun gizemli şekillerini unutuveriyorum. O an, önünden geçerken bu kiliseye hep bir bütün olarak baktığımı, ayrıntılarını fark etmediğimi kavırıyorum. Havariler, teslim olmuş gibi ellerini kaldırmışlar. O an ben de ellerimi havaya kaldırıyorum. Avuçlarımı soğuğa dayıyorum.

Bu mevsimi çok severim, ama güzün bu kadar yakışmadığı başka bir şehir yoktur herhalde. Garip bir solgunluk hâkim her

yere, göğe yakın bu şehir, belki de bulunduğu yükseklik yüzünden, sanki nefes alamıyor. Üstelik yine de sokaklar güzel, evler, insanların avuçlarının içleri.

Alışkın olmadığım bu yükseklik yüzünden ikide bir burun kanıyor, içinde ipincecik damarların çatlarken çıkardığı çıtırtılar geliyor kulaklarıma.

Mavi gözlü insanlardan korkarım, ama Kuzey gözlerini açmış mendil uzatırken, gülerken çocuksu, muzip bir ifadeyle aydınlanan yüzüne, bembeyaz kocaman dişlerine, güzel ağzına, sonbahar ormanı renkli sakalına, içinde belli belirsiz kahverengi ipek iplikler serpiştirilmiş mavi gözlerine bakmaktan kendimi alamıyorum. Renk renk kâğıtlara, içine resimler yaptığı komik mektuplar yazıp oteldeki odamın kapısının altından atan tuhaf bir adam bu. Yüzü aynalı kavak yapraklarına benziyor, kâh gümüşsü tarafı görünüyor çocuksu bir neşeyle, kâh kederle gölgelenen donuk yeşil, münzevi yüzü... “İyi bir adamım,” diyor sürekli bana, “üzmem seni.” Durmadan tekrarladığı bu söz, beni üzeceğinin yemini sayılır aslında, ama anlamazlıktan geliyorum. Avucunu avucuma yapıştırıyor, “Vallahi,” diyor, “seviyorum.” Avuçları çok sıcak, kelimelerin anlatamayacağı gizli vaatler taşıyor, yine de hiç duymamış gibi davranıyorum.

“Gideceğim ben,” diyorum, “birkaç hafta sonra gitmiş olacağım buradan, bir yolcu sevilir mi?”

“En çok yolcular sevilir,” diyor.

Gittiği her yerden bir nesne almak âdeti olan, arkadaşım Cennet, “Yola çıkmadan kilim alalım buradan,” diye tutturunca, oradaki son günümüzün sabahı gittiğimiz dükkânda somurtup oturmuş, onun önüne serilen kilimlere can sıkıntısıyla bakarken, satıcı adam, üstünde hayat ağaçları, kuşlar ve geyikler olan kiremit rengi bir kilimi açar açmaz, “Bir dakika!” diye bağıriyorum. Şaşkınlıkla bana bakıyorlar, “Bunu ben alacağım,” diyorum. O şehre ait bir hatıra olsun diye değil, nesnelerle hiç böyle hatıra ilişkisi kurmamışımdır, ama nedendir bilmem, bana verdiği ve eminim daha önce pek çok kadına vermiş olduğu bütün hediyeleri, ipek keseler içindeki değişik malzemelerden yapıl-

muş hayvancıkları, pirinç kakmalı ahşap kutulardaki yüzükleri, kolyeleri, fosilleri, minicik kâğıtlara düşülmüş notları, ayrılırken otelde bırakıp –onun iyi çalışılmış dersinin bütün ezberini bozarak– yazdığı mektupları da köprünün altından akan çaya attığım halde, halıcı dükkânında, yalnızca bana Kuzey’in buruk bir ifadeyle yüzüme bakan gözlerini çağrıştırdığı için o kilimi alıyorum. Onun bana vermediği, ama benim ondan çaldığım bir armağan bu.

Evimde her sabah yataktan kalkarken ayaklarım ona basıyor, tabanlarım ona, Kuzey’in kabul etmediğim aşkından dolayı kendimle gururlandığım o garip, cilalı övünce dokunuyor bir süre. Oysa bu övücün ne denli kof olduğunun, o taş köprünün üstünden mektupları suya atarken bile farkındaydım. Tıpkı Kuzey’in, ondan bu yalancı kaçışımın farkında olduğu gibi. Ne kadar kaçarsam kaçayım, geri döneceğimi, kalbimin onun avuçlarında attığını ikimizin de bildiği gibi.

Annemin evinde bir araya gelen dört kuşak kadının içinde, aşkın bir kadının yüzünde nasıl parladığını bilen yalnızca en yaşlı halka, ninem sanırım. Yolculuk dönüşü kahvelerimizi yudumlarken, kuru bir eriğe benzeyen yüzünde ışıyan gözleriyle beni süzüyor bütün akşam boyunca. Vedalaşma saati geldiğinde, eğilip yanaklarını öperken elimi sıkıca kavrayarak, “Gel bakayım buraya, sol gözün sağ gözüne başka türlü bakıyor senin. Bir iş var bunun içinde. Olacakla öleceğin önüne geçilmez kızım, hiç unutma!” diye usulca konuşuyor benimle. Şaşkınlıkla yüzüne bakıp hızla odadan çıkıyorum.

19.20

Halıya düşen külün üstüne basıp ayağımla dağıttım. “Düşünme,” dedim kendime, “bu kadar düşünme. Hayat yüzmeye benzer. Bir kez yüzmeyi öğrendikten sonra suya bırakırsın kendini, gövden onunla arkadaşır, ne yapacağını bilir. Yüzerken düşünüyor musun? Şimdi gövdemin hangi parçasını nasıl hareket ettireceğim diye düşünürsen boğulursun.” Evet, düşünüyorum tabii, ama yüzmenin kendisini değil, başka şeyleri.

Alto Giove’yi dinliyorum. Bıkmadan.

Sehpadaki kibrit kutusunu aldım. Yıllardır tek bir çöpünü bile yaktıma kıyamadığım kibritle mumu yaktım. Sönmüş çöp ve kutu elimde kaldı. Kutunun sarı yüzünün üstündeki sokağa baktım. Hepsi çatı katlı, üç katlı evlerin sıralandığı taş sokakta arkası dönük, gölgesiyle aynı karalıktaki bir adam yürüyor. Başını kaldırdığı gökyüzü kuş gibi kara yazılarla kaplı. Bu adam, en sevdiğin yazar. Bu kibriti bana Prag’dan getirmiştin, yanında ipekli, mavi bir fular. Kutuyu elimde evirip çevirdikçe aklıma yeniyetme yaşlarımızda kızlarla oynadığımız bir oyun geldi. Tamam. Varım bu oyuna. Hangimiz daha çok can yakacağız?

Kutudan üç kibrit çıkardım, kutunun çekmecesini geri itmeden yan taraflarına birer kibrit sıkıştırdım, kapattım. Sonuncu kibritle bu ikisini yaktım. Soldaki kibrit sensin, sağdaki ben. Bakalım yandıktan sonra çöpler ne tarafa doğru eğilecek? Birbirine doğru mu, yoksa dışarı mı ya da biri içeri, öteki dışarı mı? Elbette her eğilişin bir anlamı var. Gözlerimi çöplere dikmiş, yanışlarını seyrettim, yanarken ikisi de dışa doğru eğilmeye başladı, sönmeye yakın yönleri değişti ve ne tuhaf, ikisi de ne birbirlerinden uzağa ne de birbirlerine doğru eğildiler. Her biri başını öne eğdi. İç geçirdim. Çöpleri çıkarıp küllüğe attım. Başımı öne eğdim. Öyle kalakaldım.

“Yüz,” dedim kendime içimden, “durma, yüz, kulaç at, durma.” Derimi yüz, yine.

Yıkık dökük binalara sessizlik hâkim, bir de kedilerin ayak sesleri. Sokağın sahibi, yapraksız dalları rüzgârla sallanıp duran şu büyük cennet ağacı ve park bekçilerinin ara sıra çaldıkları düdüklere. Daha geride palmiyeler ve oya ağaçları var. Çatıların sahibiyse büyük martılar.

Ninem “rüya seyretmek” der; ne zamanki bir evde ilk kez yatılacak olursa, o gece görülecek rüyayı iyi seyretmek gerekirmiş. Kimileri de yastığın altına anahtar koyun der. Ninem böyle laflara kulak asmaz. Kadırgası efendisine uzun yıllar önce ihanet etmeye başlamış, ben beni bildim bileli dik duramayan omurgası gitgide yay gibi eğilmeye başlamıştı. Gövdesinin bir çember gibi kapanıp sonunda onun yuvarlanarak hareket edeceğine inanırdım.

Ninem, “Dertlerine vaktinden önce derman bulmamalı insan,” der sık sık. Havaya üfürürcesine, sanki orada bizlerin görmediği birileri varmışçasına, onlarla konuşmuş gibi mırıldanır bunları. “Neden öyle söylüyorsun nine?” diye sorarım hayretle, “Çaresi varsa, boşuna dert mi çeksin insanlar?”

“Yok evlat, yok, öyle değil, demem o değil. Dert de neşe de dalında olgunlaşan meyve misali. Fazla ballanan neşe meyvesi insanın içini bayar. Tam kıvamındayken koparmak, fazla bekletmemek lazımdır onu. Dert meyvesi ise dalında ne kadar uzun istirahat ederse o kadar lezzetlenir. Hakiki bir kederin, öfkeden, küslükten değil, aşkın yeisinden beslenen dert meyvesinden insanın tecrübe edecekleri başka hiçbir bildiğine, bileceğine benzer.”

Ninemin kastettiği bu durum değildi, ama canı, bir dert gibi bedenine, o eğreti dalına asılı kalmakta inat ettikçe geciken ölümünü, eminim artık arzu eder olmuştur. Cennet bu sözümü işite-

cek olsa, “Kendi gözlemini herkesin doğrusu sanmakta ne kadar ısrarcısın, hem aceleci, hem ne kadar da acemisin üstelik!” der hemen. İşte bundan gerçekten eminim.

Yine de, ninemin dertle tuhaf bir ilişkisi vardı. “Kızım, dertlenmede de ifrada kaçmamak lazımdır. Sonra Allah öyle bir dert daha verir ki insanın başına, öncekini mumla arar olursun. Azıcık gül evladım, biraz tebessüm etmeyi öğren. Dert müptelası olanı Allah neşeyle teselli etmez, daha büyük bir dertle imtihan eder yavrum. Hâşâ, biz onu böylesine mecbur ederiz demeyeceğim, amma velakin aklını başına devşirmeyenin terbiyesi için makbul olmasa da reva olan budur!”

Yaz başıydı. Bu eve taşınmadan iki yıl önce. Ameliyattan sonra hastanedeki odada ayağa kalkar kalkmaz ilk işim pencereden bakmak oldu. Gözlerim bahçedeki büyük cennet ağacına takıldı. Tepesinde kocaman bir martı vardı. Sanki o da bana bakıyordu. Daldan kalktı, gelip pencerenin önündeki geniş mermer pervaza kondu. Büyük cam, bir anlığına da olsa, görkemli kanatlarının açıklığına ucu ucuna denk bir kadrâj oluşturdu. Kanatlarını kapattı, turuncu çemberli gözlerini bana dikti. “Bu yemeklerden yersem, hastalık bulaşacakmış hissine kapılıyorum,” diyerek dışarıda bir şeyler atıştırmaya giden Güzide’nin köşede duran refakatçi yemeğinin tepsisindeki ekmeği bölerek, usulca araladığım pencerenin önüne koydum. Martı, bir bana bir ekmeğe baktı, parçayı kaptığı gibi havalandı. Hastaneden çıkana kadar her gün bu oyun tekrarlandı. Ona ikram ettiğim her lokmayla sağlığım hızla yerine geldi.

O zaman dalları yeşildi cennet ağacının. Şimdi, o zaman, o hastane odasından baktığımda ağaç çıplak olmadığı için göremediğim evin penceresinden bakıyorum hastaneye. O zaman kaldığım hastane odasını, o zaman göremediğim evden görüyorum. Hastanedeki odanın her akşam ışığı yanıyor. Her gün o odada bir hasta yatıyor, ama o ben değilim. Ben iyileştim. Evimin odasından hastanenin odasına bakıyorum, bakabiliyorum... Sağlıktan hastalığa bakıyorum. Yaşıyorum. Aklıma hep ninemin bana, “Ömrüne bereket kızım,” deyişi geliyor. Ömrüm.

19.23

Sigaradan derin bir nefes çektim. Gözüm çerçevesinin bir köşesi hafifçe aşağı kaymış tabloya takıldı, kalkıp düzelttim. O sırada havlum düştü. Eğilip aldım, doğrulurken koridordaki boy aynasında kendimi gördüm. Başkasına bakar gibi baktım. Aynadakiyle odadaki kendim arasındaki farkın açıklığından kurtulmak için hemen gözlerimi kaçırdım.

Bu seyir hali beni eskitiyor.

Seni seyrettiğimi sanıyorsun. Yanında değilken bile. Gözlerim kapalıyken de. Kâh rüyalarımдан, kâh hayallerimden süzülerek senin hayatını izlediğimi, o saklı, kimsenin göremediği daracık, renkli, anlaşılmaz, benzersiz varlık deliğinden sana aktığımı, seni bildiğimi düşünüyorsun. Sana kendimden çok aşına oluşum korkutuyor seni. Bu biliş halini, farkında olmaksızın getirip kendi ellerinle sen koydun belki içime.

Her aşk, tekil ve tekinsiz bir yanma hali.

Her aşkın kendi yolu yordamı var. Her aşkın gizli kapaklı bir bilgisi.

Her aşkın yoksunluğu başka türlü.

Bir aşk, ne kadar çok vesvesesi varsa, o kadar engin. Büyük değil, ağır değil, engin. Bu vahada gönüllü bir çilekeş olarak yürüme arzusunu, bu enginliğin içinde hiçbir yerden ve hiç kimse tarafından görünmez olana, seçilmeyecek bir nokta kadar büzüşüp yok olana kadar yürüyüp gitme arzusunu hangi akıl denetleyebilir, kim bu arzusun enginliğe sınır koyabilir? Üstelik bunun kötü bir yokoluş olduğunu kim iddia edebilir?

Varlıkların birbirine karışma, birbirinin içinde erime sırrını kim biliyor?

Biraz daha yürürsem, yürüsem; bir suç daha işlersem, işlesem; yine düşünürsem, düşünsem; yine yok olursam, olsam kimin ruhu duyar?

Bu sonsuz bir ölüm. Sonsuz olduğu için artık ölüm de değil. Sonsuz bir dirim uykusu. Gözkapaklarımı şefkatli elleriyle indiren. Biraz daha yürüyeceğim sonsuzluğunun içinde.

Cennet'in, "Neden yenildiğini kabul etmiyorsun?" demesiyle, sanki bunu söylemesini beklermişim gibi cümleleri art arda sıralamaya başlıyorum. "Bu bir yarış mıydı, savaş mıydı ki yenildiğimi kabul edeyim? Düş kırıklığının adı ne zamandır yenilgi oldu? Düş kırıklığı diyorum, adı üstünde kırık, işittin mi? Canım yanıyor. Ne kadar katırsın... Yaşadığımın ne olduğunu anlamaktan bu kadar mı uzaksın?"

Gözlerindeki uzaklığı görür görmez susuyorum, uzun uzun yüzüme bakıyor, "Gözdeciğim, yaşadığının ne olduğunu benim değil, senin anlamaman gerekmez mi? Pes! Buna da rol yıkamak denir herhalde! Mazlumu oynamaktan da vazgeç. İnsan seçtiğini yaşar. Bu adamı sen seçtin, üstelik yola çıkarken sana neler yapacağını ta başından beri bildiğin biri için benim de mi yas tutmamı, aşk acısı çekmemi bekliyorsun? Canı yanmış bir adamın, kendisini gerçekten seven birisini bulduğunda bütün yaralarının kapanacağını mı sanıyordun? Tabii ki kapanmayacaktı, ilk sevenin, kendi sevme biçimine benzer biçimde onu ilk sevenin canını yakmaktan, bunun vahşi lezzetinin uzatarak tadını çıkarmaktan başka bir şey yapmayacaktı. Ne diye gayet iyi bildiklerini seslendirmek için benim ağzımı seçiyorsun, sonra da acımasız olduğumu söylüyorsun?"

"Geber!" diye bağırarak istiyorum suratına. İşitmiş gibi hemen yerinden kalkıp mutfağa çayını tazelemeye gidiyor. Tezgâhın üstüne bardağını bırakıyor. Banyoya yöneliyor. Oyalandıkça oyalanıyor. Döndüğünde beni bıraktığından farklı bir ruh halinde bulmayı umuyor. Banyonun kapısı açılıyor, ağır ağır mutfağa gidiyor, çayını dolduruyor, gelip koltuğa oturduğunda

yüzümdeki gölgelerin koyulduğunu ve gözyaşlarına boğulmuş bir halde, “Neden başka kadınların öcünü benden aldın?” diye mırıldanarak sallanıp durduğumu görüyor. Sessizce çayını yudumluyor. Hiç yüzüme bakmadan gözyaşlarımın dinmesini bekliyor, sonra gülümseyerek, “G harfiyle başlayan, aklına ilk gelen kelimeleri say, çabuk, düşünmeden,” diyor.

“Gölge, geçmiş, gel, git, gün, gece, gömüt, gam, göz, günah, gen, gaz, gergin, gafil...” diye çocuk gibi, sinirle ve nefes almadan sayarken, “Tamam! Tamam!” diyor.

“Ne o? Şimdi de cümle içinde kullanmamı mı isteyeceksin!” diyorum.

“Ne ilginç değil mi? Güzel, gül, gayret, gönül, genç, gaye, gibi kelimeler hiç gelmedi aklına... Kendi adın bile gelmedi...”

“Eşit bir oyun mu oldu bu şimdi?” diyorum.

“Eşitlik diye bir şey yok. Bu yalnızca bir yanılsama,” diyor ayağa kalkıp çantasını omzuna atarken.

O ayakta, bense hâlâ koltukta olduğum için göz temasımız iyice eşitsizleniyor. Bana tepeden bakıyor. Daha da çocuklaşıyorum. “Ama beni seviyordun, nasıl oldu da bu sevgide tek başıma kaldım? Bir türlü anlayamıyorum! Film nerede koptu?”

“Gözde, her sevgide iki kişi olduğumuzu sanırsınız... Bu sanının bozulmaya başladığı ânı hepimiz bal gibi fark ederiz, ama bu zehirli bir bal olduğu için anlamazdan geliriz. İşte, ışıltılı bir kürenin kapısı açıldı, iki kişi içine girdiniz, ama kapı kapanınca kör karanlıkta kalıverdin, üstelik ötekinin de içeride olduğunu biliyorsun, ama neden onu bulamıyorsun, neden buhar olup uçmuş gibi, neden varlığına dokunamıyorsun, değil mi? ”

“Sevgi de mi yanılsama?”

“Elbette. Önümüzdeki fotoğraflar değişince anlarız bunu... Çünkü hayat bize sürekli aynı fotoğrafı göstermez...”

“Çok güçlüsün değil mi? Senin bu hallerine sinir oluyorum, biliyor musun?”

“Hiç de güçlü değilim. Aramızdaki fark benim güçsüzlüğümün farkında olmam ve geldiği gibi kabul etmem. Seninse güçsüzlüğü kavga edilecek bir durum sanman... Üstelik, kabul etsen de etmesen de, yazdıklarını kitaplaştıırıp onlardan kurtulmakta gönlün olmasa da, senin için bu bir yazı malzemesi... Be-

nim içinse yalnızca bir duygu durumu, hayatın içinde bir duygu durumu. Senin yazma özgürlüğün, benimse yaşama zorunluluğum var. Sen yazarak kurtulabilirsin; o şeyi, her ne ise olduğundan başka bir şeye dönüştürebilirsin, ama benim kurtuluş yolum yok, ben yalnızca yaşıyorum, kavga etmeden, tepmeden, itmeden kendimi hayatın içine bırakarak, alışırsak, alıştıksa da suyun yüzünde batmadan durmayı öğrenerek... Ben suyun yüzünde kalmak zorundayım, sen ise dilediğince bataabilirsin, gönlünce boğulabilirsin, dilediğince ölmeyi deneyebilirsin. Bak, gördün mü eşitsizliği.”

“Bugünün dersi bu mu? Çok eğlenceli bir şey olduğunu sanıyorsun herhalde! Sesinde kıskançlık var, öfke var... Yazabildiğim için suçlu muyum? Eskiden pek hayrandın yazdıklarına, okuduklarıma. Bir zamanlar beni sevme nedenlerinden, beni dost bilme nedenlerinden biri, nasıl oluyor da zamanla bana sinir olma, neredeyse nefret etme nedeni olabiliyor? Hayret ediyorum.”

“Benim aklım ermez işin bu kısmına. Unutma ki, hayretini yitirseydin, dünyaya olan merakın da sönerdi. Ayrıca nefret kelimesini kullanmamayı tercih ederim. İkimizin de altında duramayacağımız, içine girsek sığamayacağımız kadar yabancı olduğumuz bir duygu bu. Hadi, arada sırada kıskançlık olabilir deyip anlaşıalım. Neyse, yalnız, kötü polis ya da parmak sallayan öğretmen rolünü hep bana veriyorsun. Ağırırma gidiyor bazen... Peki, ya sen bunun eğlenceli bir şey olduğunu mu sanıyorsun?”

“Buna da benim aklım ermez!”

“Yedin bitirdin kendini yıllardır. Kendi kendini yıkmaktan bıkmadınsa ben ne diyeyim?”

Öfkeyle yüzüne bakıyorum. “Deme bir şey!”

Gülümsüyor, “Ah! Kapattık demek kapıları!”

“Yıllardır benimle uğraşmaktan bıkmadın mı?”

“Eh, ne yapalım, kardeşim sayılırsın! Mecburum sana katlanmaya!” Eliyle boş ver işareti yapıyor, “Gel, gama gömülü gafil gonca, gidip garip gecenin gayretine gizlenelim, günaha girelim!” diyor. Nasıl beceriyorsa yine gülümsüyor, “Bak gördün mü senden istemedim, ne kadar iyi bir arkadaşım değil mi, g’li

kelimeleri ben kullandım cümle içinde! Hadi hadi, kalk, açık havada bir yere içmeye gidelim.”

Ben de ona hiçbir anlama gelmeyen bir işareti durmaksızın tekrarlayan bir deniz feneri hediye ediyorum.

Yolda koluma giriyor. Soluk almadan konuşuyor. Kirazlar kızarmış, son gelen telefon faturası çok kabarıkmiş, geçen gün gittiğimiz kilisedeki konserde bayıldığı yakışıklı soliste markette rastlamış, diktiği sardunyalarda deliler gibi coşmuş, çantasının sapı kopunca götürdüğü dükkândan verdikleri yedek çantanın içinden bir muska çıkmış, eve gelen badanacı hem çok para istemiş hem de işi uzatmış, kapıcının oğlu havale geçirmiş, miş miş miş. Bu kadar çok lafı nereden bulduğuna şaşıyorum. Ne anlattırsa anlatsın, soluk bir ilgisizlikle kafa salladığımı fark edince vazgeçip susuyor. Evrende ne kadar çok ses var.

Cennet birden kolumu sıkıca kavırıyor, “Gözde,” deyip yine susuyor. Uzun bir aradan sonra, sanki son nefesini verir gibi, güçlükle ağzını açıyor.

“Düşlerimizi tek başımıza görürüz,” diyor, “bunu sakın unutma!”

Havluyu götürüp banyoya astım. Çırılçıplak salona döndüm. Yine koltuğa çöktüm. Hayatım boyunca bütün koltuğa çöküşlerim yineleni sanki. Hepsinin yorgunluğu, bezginliğı, kederi. Bu koltukların rengi eskiden turuncuydu, sonra yeşil oldu, şimdi de kemik rengi. Üstlerinde çocukluğum geçti. Ninemin ellerinde şişler, yumağı ayağının dibindeki torbada, örgü ören hali yokladı belleğimi. Anneannemin, annemin bütün söylenmelerine kulak asmadan, bu koltuklara oturup döke saça yaparak sarması. Annemin pencerenin önündeki koltuğa oturup perdeyi aralamış, karanlığa bakarak gizli gizli gözyaşı dökmesi. Hiçbirimizin haberi yokmuş gibi, ama herkes bilerek.

Bir sürü erkeksiz kadının yalnızlığı, hayalleri, küskünlüğü değdi bu koltuklara. Hepsinin yılgınlığı, çökkünlüğü, kasveti. Ninemin seferberlik günlerini, anneannemin, "Ah erim, beni mürdümeriğim diye kucağına alır idi," diye anlatışı, "ah öldü de beni garip bırakıp gitti," diye efkârlanması... Ninemin, "Ah doğru düzgün er yüzü görmeden kabında kurudu bu avratlar!" deyişi. Sonra, ninemin ördüğü, bunca umutsuzluğa bulanmış, üstümden çıkaramadığım kazaklar, hırkalar... Gece yatarken bile çıkarmazdım üstümden, çok üşürdüm. Ninem, "Bu kıza kara üzüm ile kınakına kaynat Şayeste! Görmez misin halini, uyumaya yatağı mı giriyor, yorganına kar mı yağıyor belli değil!" derdi.

Çok üşümem çıplaklığımdan değildi. İçimin üşümesi tenimi yokluyordu ya da tırmandığım dağın karı. Belki de bir gün senin geleceğini biliyordum. Sana hazırlanıyordum. İnce ince, usul usul görünmez urbalarımı katlayıp gizli çekmecelere yerleştiriyordum. Kuytularda aşk çıkınının örtüsünü yaldızlı makaslarla kesiyordum.

Birbirimizin gençliğı, ayrı şehirlerde birbirine değmeden aynı şarkıda buluşuyordu. Birbirini tanımayan dudaklarımız, kaderin ağzından konuşur gibi aynı ezgide çınılıyordu: *Beni kör kuyularda merdivensiz bıraktın...*

Aydınlık sayılacak bir bahar sabahı Galata'dan aşağı vuruyorum kendimi. Rastgele girdiğim sokaklardan iniyorum sallana sallana, hiçbir yere yetişme telaşı olmayan insanların gevşekliğiyle. Eski yüzlü binaların arkasında mavi-lacivert bir gülümseyişle deniz görünüyor. Görmüyorum, ama biliyorum, kokusunu alıyorum. Gözlerimi kapatıyorum ve açar açmaz solumdaki yokuşta ersularını adı kadın olan etten bir kiralık yarığa dökmenin parasını peşinen ödemek için kuyruğa girmiş erkek sürüsünü görmem bir oluyor. Ete dokunacaklar, sıcak ama onlar için ısınmamış bir ete. Soğuğun yaktığı... Kuyruktaki erkeklerle, işini bitirip kapıdan çıkanlar birbirine karıştırılacak olsa, yüzlerine ve tavırlarına bakarak hangisinin beklediğini, hangisinin sırasını savdığını kolaylıkla ayırt edebilir insan.

Cinsellik ne kadar kirli bir şey, onu yalnızca aşk temiz tutabilir.

Issız bir ara sokağın köşesinden ince uzun, genç bir adam çıkıyor, boz benizli, kirli sakallı. Sırtında büyük, demir işlemeli bir haç taşıyor güçlkle. Gördüğüm gerçek mi, değil mi diye düşünürken haçı bir omzundan diğerine geçiriyor, birden ilerideki sokaklardan birine girip gözden kayboluyor. Hızlı hızlı yürüyerek onun köşesinde kaybolduğu sokağa sapıyorum, ama sokak bir meydana açılıyor ve meydana bağlanan bir sürü sokak var, adam kim bilir hangi yana döndü? Hava kararmaya başlıyor, bu aniden üşüşen bulutların karanlığı. Sokağın her iki tarafında terk edilmiş bir iki bina var, yılların yorgunluğunu soluyorlar. Hemen yanlarında, şaşırtıcı şekilde dinç, yenilenmiş şık binalar. Yan yana, garip bir kader ortaklığı içinde olduklarını

düşünürken, yukarı doğru çıkmaya başladığımı fark ediyorum ve kendimi senin evinin önünde buluveriyorum. Açık balkon kapısından beyaz tül perde savruluyor. Evdesin demek. Kalbim hızla atmaya başlıyor. Zile bassam mı? Yanına gelsem mi? Acaba beni nasıl karşılırsın? Kapıyı aç ve bana sarıl istiyorum. Bana yazdığın mektuplardaki sen ol. Saçlarımı ör. Şefkatli, yumuşak, duygulu günlerindeki gibi. Ben seni sevdikçe içinden çıkan ve bizim efendimiz olan şeytanı ellerimle boğup öldürmek istiyorum. Bizi dilediği yere götüren, önüme sürekli tuzaklar kuran, beni gafil avlayan, bütün yaralarımın tek tek basarak kalbimde yürüyen, acılarımdan duyduğu hazla gitgide korkunçlaşan yüzüne bakmaktan ödümün patladığı, seni benden alan o sefil şeytandan nefret ediyorum. Ben nefret ettikçe o güçleniyor, senin üstüne yeni yeni urbalar giydiriyor, ellerine dikenli teller tutuşturuyor, zehirli çiçeklerle dolu tarhlar çapalıyor etrafında, ayak basamadığım topraklara götürüyor seni, diline hiç bilmediğim paslı kelimeler yerleştiriyor, o semirdikçe ben güçten düşüyorum.

Gözlerimi yukarı dikmiş, ağzım açık bir süre bakakalıyorum sokakta. Derken, balkon kapısında, tülün ardında bir silüet beliriyor. Kızıl-kahve saçları omuzlarında, ince uzun, beyaz tenli bir kadın balkona çıkıp korkuluklara ellerini dayayarak uzaklara bakıyor. Buradan bile masmavi gözleri seçiliyor. Öleceğimi sanıyorum. Kaldırıma yığılıp kalacağım. Taşa çarpınca yarılan başımdan kanlar akmaya başlayacak. Kadın düşüşümü fark edip kısa, keskin bir çığlık atacak. Sen de balkona geleceksin. Yerde, kan gölünün içinde yatan cansız gövdemi göreceksin. Öldüğümü görmeni istiyorum, çok canın yansın istiyorum. Oysa dimdik ayakta duruyorum. Gölgelerin kapladığı, yukarı bakan yüzüme bir iki damla düşüyor. Yağmur bastıracak. Kedimiz, bizim kedimiz, balkona çıkıp kadının ayaklarına sürtünerek mırlıyor. "Mary!" diye sesleniyorsun kadına içeriden. "Ne çabuk," diyorum içimden, "ne çabuk değişiyor her şey... Evrende boşluğa yer yok. Belki de insanların boşluğu, öyle önemsiz bir şey ki, hemen dolduruluyor..." Senin hayatından çaldığım bu fotoğraftan haberin olmasın diye, hemen arkamı dönüp yürümeye başlıyorum.

Sen içerde sarıldığın kadını soyuyorsun. Sehpada mumlar, köşede tütsü var. Halının üstüne bırakılmış kadehlerde kan rengi şarap. O gelmeden önce değiştirdiğin, mis kokulu çarşafın üstüne oturup kollarını açıyorsun, gözlerindeki arzuyu görüyorum, kadın kucağına oturuyor, güçlü bir hareketle onu kavırıyorsun. Ağzın iştahla aralık. Sesleriniz kulaklarımı tırmalıyor. Ellerimle kulaklarımı kapatıyorum. Sus! Sus, dedim sana. O çok iyi bildiğim kelimeleri ona da söylüyorsun. Duymak istemiyorum.

Yağmur bastırıyor. Herkes saçakların altından aceleyle gideceği yere doğru koşturuyor. Ben de büyük gemilerin bağlı olduğu limana doğru iniyorum. Çekip gitmek, hiçbir yere, hiç kimseye geri dönmek istiyorum, kendime de... Yüzüm yağmurdan mı, gözyaşlarından mı ıslanıyor, kim bilebilir...

İskelede, "Çıtır simiiiiit!" diye bağırarak simitçiden üç simit alıp bilezik gibi koluma takıyorum. Balık tutan adamlar, yağmur bastırınca toparlanıp gitmişler. Yağmurluğu olan birkaç kişi kalmış. Islandığıma aldırmadan martılara simit parçaları atıyorum. Silinip gideyim şu yeryüzünden istiyorum. Martılar keskin hamlelerle kaptıkları lokmaları yutuyorlar. Her şey yerli yerinde. İskele, rıhtım, apartman gibi bir gemi, arkasında bir tane daha, halatlar, iskele babaları, deniz, dalgalarla kıyıya vuran pislikler, simitçiler, lokantalar, kaldırımlar, banklar, karşıda camilerin silüetleri ve ben arsız bir duvar yazısı gibi buradayım. Duruyorum.

“Kalk, şu kadını giydir!” diyor bir yanım kendi kendime, bir başkasıyla konuşur gibi. Diğer yanım külçe gibi olmuş, ağırlığına teslim. İçim çekiliyor. Güçlkle hareket ediyorum. Bu koltukta oturup zamanın duyamadığım seslerini işitmeye çalışarak kendimden, ruhumdan, bedenimden, hayatımdan vazgeçebilirim. Kör edici bir bıkkınlığın pençesinde hiç kıpırdamadan ve bundan şikâyet etmeden durabilirim.

Her eylem, bütün yaşama arzusu ve telaşı içimi buruyor. Bir dağın içinden tünel kazarken dağ üstüme çökmüş, ben de sıkışık, ezik bir toprak parçası gibi kıpırtısız kalakalmışım sanki, o toprağın yer değiştirmesi imkânsız. Üstümde dağ var!

Geceleri seni emen kâbuslardan çıkarmaya muktedir çığlıklara, kanayan yalnızca ellerin olmasın diye bütün gövdenle tutunarak dışına kaçtığın uykudan gözlerini açınca, uzanıp su içtiğin başucundaki bardağı yerinden kaldırmadım.

Her gece, yatağa uzanıp gece lambasını yaktım. Işığın altında aşkın kırıntılarının parladığı bardağa baktım. Yıldızlı dudaklarının tozunu aradım. Hiçbir ses bu ânı bozmasın diye nefesimi tuttum. İçimde, ayaklarının ucuna basa basa yürüyen acının cinlerini görmezden geldim, başımı çevirdim.

Yokluğunda, her gece dua eder gibi dudağımı dudağının değdiği bardağın kenarına dayadım. Gözlerimi yumdum. Evrende yalnızca bir dudaktan ibaret bir arzu küpü gibi çatlayıp dağılmayı bekledim. Çıt çıkmadı. Ne bardaktan ne kendimden.

Zamanın ruhunda buluşabilir miyiz diye, bana “süveyda” diye seslenişini hatırlayıp bekledim. Özlemim ruhun zamanı oldu. Hasretimi, olur da mutlak bir hasret olur diye hiç yüksek sesle dillendirmedim.

Seni sevemez olurum diye ölmekten korktum. Karabasanlarının ürkünç kuşları kondu kalbime. Kalbim ağlarını toplayıp gözlerime attı. Gözlerim okyanus diplerinde gezen karanlık balıkları oldu.

Kabul edemiyorum. Benden vazgeçmiş olmanı kabul edemiyorum.

Hatırlamak, her zaman yalan söylemektir, değil mi? Yalan söyleme hakkımı aldın elimden. Geriye kalan, kendi kendinin yalanı olan doğruyu ne olduğu seçilemez hale gelene kadar söyleme cezası. Kırılan aynalarda çoğalan sayısız bozuk suretin hükümlerliliği bu. Çünkü ayrılık varoluşla yokoluşun bir ve aynı şey olduğu sınırların yitme hali. Bir silinme. Görkemli bir hiçleşme.

Bana başkalarının olma hakkını verdin, onların o yabancı gövdelerini kendiminkine katma hakkını, o sonsuz sürtünmede kanaya kuruya ölme özgürlüğünü... Hafızamın mat ahşap dolabında, unutmamanın atlas yorganı sonsuza dek parlatacağına göre, hatırlama şansım da olmayacak. Borcum kalmadı artık sana. Ödeşmemeye yazgılı bir ceza bu. Hem daha çok nasıl yakabilirdin ki canımı, değil mi? Hiç affetmeyeceğim seni.

Başkalarına dair bölük pörçük hatırladıklarım, aslında çoktan unutmuş olduklarım. Onlar başkaları. Başka olanlar ve hep başka kalanlar. Sen ise tenhamda usul usul soluk alıp verişini işittiğim, kurtulamayacağım parçamsın benim.

Limanlardan kalkan gemiler geri dönmüyor. Yanımdan gelip geçen insanlar anlamadığım lisanlarda konuşup duruyorlar. Konuşacakları bu kadar çok şey olmasına hayret ediyorum.

Uyandım. Bileklerime baktım. Dingin bir yaz günüydü, akşamüstü, pazar günü rehaveti. Bileklerimdeki damarlara baktım, mosmor ve belirgindiler, sağ bileğimde x şeklinde, sol-
dakinde y şeklinde kabarmış, tatlı bir seğirmeye kendini teslim

etmiş damarlar... Uyandım. İyi de neden her yer kırmızı? Belki de bana öyle geldi. Biliyorum bana öyle geldi. Renkler de zalim.

Güneş kızıl çığlık atarak günlük görevini tamamlamış ve yorgun süzülüyor dünyanın ardına. Bitti dediğim, ama bir türlü bitiremediğim içimdeki o tuhaf karmaşa bir anda, birdenbire duruluyor. İnadımın üstüne çöreklenip onu örtüyor. Nasıl sustu o uğultu? Ucundan yakalayıp asıldığı ve düşmemek için bütün denge oyunlarını denediğim o ânın kıyısından çırılçıplak ve sıızılı sallanışı tüketmiş olarak yuvarlanıyorum. Aklın kuyusu ne kadar derin, düştükçe artan bir mesafe bu. Derinlik algısını, tırmanıp geri döneceğin yol bilgisini kaybettiğin kör bir burgaç tarafından emilme...

Düşlerimde senin yanından geçiyorum. Geriye hiçbir şey kalmıyor. Çırpınıp duruyorum. Derimi kazıyan bir ürperti dalgalanıyor suskun ve kuru tenimde. Ne diye vasat kelimeleri vagon gibi art arda takıp yola düzüyoruz kıraç anlaşılamama bozkırlarında da, köze kesmiş kelimeleri içimize gömüyoruz? Donuk donuk bakıyorsun bana. Kendinden başkası olmuşsun. Ellerimi uzatıyorum. Damarlarıma bakmıyorsun bile. Bileğimin kenarında ölgünce atan, hep üstüne işaretparmağını koyup nabzımı dinlediğin o eflatun çıkıntıya parmağını koymuyorsun. Küsüyorum. Sonra yine unutuyorum küstüğümü. Her şey nasıl da fazla! Bütün kelimeler, bütün anlatma kipleri...

Doymak bilmeyen bir bebeğin pembe ağzı gibi açılıp kapanıyor ağzım kendi kendine, kelimeleri çiğneyip duruyor, o zalim eşyaların adıyla geviş getiriyor. Zalimdi pencere hiçbir yere açıldığı yoktu; halı zalimdi, yalnızca kendini sergiliyordu; zalimdi dolap, kapı, yatak, raflar... Hareket eden zaman mıydı, ben miydim? Bir şeyler değişiyordu, ama değişen kesinlikle ben değildim. Çünkü kalbin zamanı hiçbir zamana uymuyordu, bütün zamanların dışındaydı.

Büyük bir gemi geliyor çakıl taşları dökülerek çimentoyla karılan, üstü efil efil giysilerini rüzgâra vererek bekleyen hınca-hınç insanla dolu, nasırlı elleri ayakları, ekşi teri, kavruk yüzleri unutan iskelenin kıyısına... Rüzgâr beyaz eteğimi şişiriyor, saçlarımı kırbaç gibi yüzüme vuruyor. Maviyi, o hafif beyazlığı,

suyun serinliğini duyuyorum tenimde... Ah gözlerim ne renk benim, görmüyorum kendi gözlerimi...

Birdenbire kalabalık yok oldu. Sanki gemiyi bir tek ben bekliyorum, bir de yanımdaki beyaz dişli, güldükçe güzelleşen ve adını unutan bir kadın, ona bakarken aynaya baktığımı sanıyorum. Unutmak bu kadar mı yakışır bir insana? Gemiye biniyoruz. İskelede bekleyen kalabalık, bir tek bizi almak için gelmiş gibi görünen gemiye buhar olup girmiş gibi. Konuşmalar, koşturmaca, kahkahalar, şarkılar, türkülerle dünyanın bir ucuna gidiyoruz. Gemi o kadar havadar ki, kapalı bölümlerde bile tatlı bir rüzgâr esiyor. Her şey çok güzel, herkes çok mutlu ve rahat! İçimde garip bir tedirginlik var. Geminin her yanında kurt gibi insan kaynıyor, güvertede renk renk bayraklar sallanıyor, sesler her yere ulaşıyor.

Gemi, nemli ve boğucu bir havanın hâkim olduğu bir adaya yanaşıyor. Sıcaktan nefes alamıyorum. Oysa rüzgâr da esiyor. Denize bakıyorum, dibi görünüyor. Hâki, yeşil, kahverengi bir yosun ormanı salınıyor denizin içinde. Uzun, upuzun yosunlar. İçlerinde ne var? Gemi adadan daha büyük gibi ya da bana öyle geliyor. Adanın üstündeki bitki örtüsü sanki denizin dibinden devam eden ağaç yosunlarla örülü. Tül gibi sallanıyor onlar da. Terliyorum. Unutkan kadınla adaya çıkıyoruz, yalnızca ikimiz. Gemiden hoparlörle anons ediyorlar, "On beş dakika sonra adadan ayrılacağız, lütfen fazla uzaklaşmayın."

Adadaki insanlar çıplak ve kapkara. Ufak tefek bir kız geliyor yanımıza, bizi dolaştırabileceğini söylüyor. Yosun ağaçlarının arasındaki tek gözlü barakalarda yaşıyor insanlar. Kambur, yaşlı bir kadından bir ekmek alıyoruz. "Ekmekle ne işimiz var şimdi, hadi, acelemiz var bizim," diyorum. Kız, gülümseyerek, adadaki tek yiyeceğin ekmek olduğunu, onun da her zaman bulunmadığını, bulduğumuzda almazsak günlerce aç kalabileceğimizi söylüyor. "Biz gideceğiz şimdi zaten," diyorum. Adanın en güzel manzarasını görmeden gidemeyeceğimizi söylüyor küçük rehberimiz. Tek gözlü evlerin önündeki insanlar, tah-tadan oyulmuş, ürkütücü heykelcikler satıyorlar. "Kim alır bu korkunç nesneleri," diye geçiriyorum içimden.

Adanın üstlerine doğru tırmanıyoruz, nefes alacak gücüm

kalmamış. Bir tepenin eteğinde taraçaya benzer bir yere geliyoruz, manzara o kadar güzel ki, gemiyi de görüyorum, “Turistiz biz, bakacağız ve çekip gideceğiz, baktığımız yerler yerinde kalacak, küçük armağanlar alıp gideceğiz, her şey güzeldi, harikaydı, harikuladeydi diyeceğiz. Acele edelim,” diyorum. Birden bir kımltı hissediyorum. Ayağımın altındaki zemin hareket ediyor, “Deprem!” diye bağıyorum, rehber kız gülüyor, “Hayır,” diyor, “yer, gizli şeritlerini oynatıyor.” Dalgalandan şeritlerin arasından altta kapkara bir yerin olduğunu görüyorum, “Bu ada yutacak bizi,” diye ağlamaya başlıyorum, kız gülüyor, uğultu kesiliyor. “Yutmadı,” diyor, “burası adanın denek taşıdır, üstüne yabancı ayaklar bastı mı hareket eder, kötülerini içine alır, demek siz iyi insanlarsınız.” Nefes nefese, “Evet,” diyorum, “evet, biz çok iyi insanlarız!”

Koşarak iskeleye iniyoruz, ama gemi gitmiş ve biz sonsuza kadar orada kalmışız. Bu, adaya gelen son gemiymiş. “Gördünüz mü,” diyor kız, “iyi ki ekmek aldınız, şimdi gidip size kalacak bir yer bulalım.” Ne biçim bir yerdi burası, nereydi? İnsanlar, içinde hiçbir eşya olmayan, daracık, tabut gibi bir göz odada yaşıyorlardı, banyo bile yoktu. “Benim yıkanmam gerek, su, su istiyorum,” diyorum. Kız yine gülüyor, “Biz burada yıkanmayız, deniz suyu ise çok acıdır ve insanın derisine değince yakar, şu yağları süreceksin tenine,” diyor. Demek bu yüzden buradaki insanlar garip kokuyor. Birden benimle tek kişiymişim gibi konuştuğunu algılayıp sağıma soluma bakıyorum. Unutkan kadın yok olmuş, tek başınayım.

Çaresizdim, adada kalmıştım, hiçbir gemi gelmeyecekti. Son gemiyi kaçırmıştım. Kız boşuna beklememem gerektiğini söyledi, ben de onlar gibi beklememeyi, ummamayı ve bu yosun ormanının içinde, soluğumu denetleyerek yaşamayı öğrenmeliymişim. Ne kadar saçma her şey.

Kendimin etten mezarında yatıyorum.

19.32

Ama ölmeden mezara giremiyor insan. Diğer yanımda arsızca acı-kıyor, istiyor. İç geçirdim. Sigarayla söndürdüm. Küllüğe sürüp durdum izmariti.

Bu aşktan ölmek için bedenimi başkalarının koynuna pay etmek zorundayım. Başkalarını sevmeyişimden artanları da sana duyduğum sevginin üstüne koyabilirim böylece.

Bedenimi imha etmek için başka gövdelere yaslanacağım. Kırpıp kırpıp pay ettikçe başkalarının utanç duyduğum açlığında talan edileyim, zerre kalmasın kendimden, biteyim diye. Yüzümü kızartan iştahların karşısında bedenimin bitişi, olamadığı için hiç erişilemeyecek senin aşkını billur bir kâseye döküp korumak demek.

Ne kadar yok olursam, o kadar senin olurum. Anladım. Bunu bana sen öğrettin.

Ne kadar hiçleşirsem o kadar sen olurum. Anladım. Bunu ben öğrendim.

Benden her saklanışında, arsız bir taş gibi parlayarak dünyaya düşeceğim. Önümüzde dar ve uzun bir yol uzanmıyor yalnızca, önümüzde hem dapdaracık hem de kıvrımlı ve upuzun bir yol uzanıyor. Unutma. Ben hiç unutmuyorum.

Başka iştahlara kutsal bir ekmek gibi bölüp bölüp ikram ettikçe gövdemizin zulmü azalacak. Kendini pay ettikçe kendine yabancılaşan ellerini seyreden bir gözden ibaret bir varlık olacağım gitgide.

Unuttun mu? Kanatlarımı bir daha uçmayayım diye çok önceden kırmıştım. Hiç unutma. Çırpıma kalkıştıkça ayaklarıma sürünüyor solgun teleklerim. Ayaklarım karıncalanıyor. Sırtım ağrıyor.

Keşke konuşsan. Keşke sesini duysam. Belki o zaman yeniden mevcudiyet bulurum. Ama geceler çok uzun. Bedenim çok yorgun. Hatlarım gitgide siliniyor. Zaman dura dura ilerliyor, ara sıra yüzünü çevirip alaycı bir edayla bana bakıyor, yine yola koyulduğunda, zamanın sırtında seni görüyorum. Zaman sensin. Ama neden geçen ben oluyorum öyleyse?

Anneannemin hastanedeki odasından dışarı çıkıp kapıyı çektimimde, orta yaşlı bir adamın hızlı ve sinirli adımlarla koridoru arşınladığını görüyorum. Önüme gelince birden duruyor. "Affedersiniz, siz de rahatsız oldunuz herhalde, ama annemi yatıştıramıyorlar! Yalnızca beni tanıyordu, iki gündür benim de kim olduğumu bilmiyor! Çok hırçınlaştı! Neden bilmem! Sağlığında son derece sakın bir kadındı. Neler söylüyor! Hayatta böyle la-kırdılar çıkmamıştır ağzından!"

Üzgün, telaşlı ve mahcup görünüyor. Sürekli ellerini hareket ettiriyor, kendisine ait değilmişler ve nereye koyacağını bilmezmiş gibi. Annesinin kaldığı odanın aralık kapısından, kadının üstüne eğilmiş uğraşan hemşire ve hastabakıcılar görünüyor. Yaşlı kadın kendine zarar vermesin diye ellerini ayaklarını yatağa bağlıyorlar. Adamın gözlerinden yaşlar süzölmeye başlıyor. Annesi içeriden tiz bir sesle haykırıyor: "Gâvurlar! Bırakın beni! Bırakın! Evime gideceğim!"

"Çok zarif bir kadındır! Hiç böyle laflar etmezdi annem!" diyerek, cebinden çıkardığı kumaş mendille gözyaşlarını siliyor. Kadının bağlanışı ve sözleri oğlunun içini eziyor, benim de...

Teselli etmek, güç vermek istercesine adamın kolunu tutarken, "Toplumsal bilinçdışı böyle işliyor demek ki!" deyiveriyorum. Bir sessizlik oluyor. Toparlamak arzusuyla, "Ben bu kadar uzun yaşamayacağımı sanıyorum! Buna da seviniyorum," diye ekliyorum. Sessizlik derinleşiyor. Adamcağız şaşkınlıkla yüzüme bakıyor. İçimden patavatsızlığımıza söylenip duruyorum. "Sakin olun, müsekkin vermişlerdir, biraz sonra uyur," diyorum. Nihayet ağzımdan eli yüzü düzgün bir cümle çıktığı için rahat-

lıyorum. Adam, odaya giriyor. Annesi onu fark edince, “Defol! Oğlumu getirin bana, oğlum nerede? Bana zehir veriyorlar, öldürecekler! İmdaaa!” diye bağıyor. Adam hızla odadan çıkıyor.

“Annemin... Annem... Gidecek, çok yaklaştı artık, öyle hissediyorum...”

“Hepimiz gideceğiz!” Ağzımdan çıkan sözlerden pişman oluyorum, utanıyorum ona bunu söylediğim için.

“Üşüyorum,” diye bağırarak yaşlı kadını bağladıktan sonra üstüne battaniye örtüyorlar. Adamla ben koridorda, hiç konuşmadan birlikte volta atmaya başlıyoruz. Yaklaşık yirmi dakika sonra, odanın önünden geçerken, kadının belli belirsiz bir iniltiye dönüşen sesi geliyor yalnızca, on dakika sonra derin bir uykuya dalıyor.

Hayat, annemin söylediği her şeyin sağlamasını yapmıştır. “Kızım, erkeğin dışarıda kibar, zarif olanından korkacaksın, çünkü o mutlaka evinde zalimdir, huysuzdur!” Ama nedendir bilmez, başkalarının hayatında annemin dediği hep çıksa da, bütün bu ana sözlerinin istisnaları gelip bulmuştur beni. Hastane koridorunda görür görmez aklıma annemin bu sözlerinin gelmesine neden olan Feyyaz, işte böyle girdi hayatıma. Ona duyduğum yakınlığın nedenlerinin hep farkındaydım; beni sevmiş olduğuna, gitgide artan bir tutkuyla istemesine değil, niçin beni sevmekten vazgeçemediğine hiç aklım ermedi.

Hastanenin bahçesinde, nemli yaz gecesinde neredeyse gün ağarana dek oturduk. Ağaçların yapraklarını, bankları, çimleri ince, ıslak bir örtü kaplamıştı. İkimiz de Fransız okullarından dık. İkimiz de hayatımızı ihtiyaçlarla geçirmekteydik. İkimiz de müziği ve yolculuğu seviyorduk. İkimiz de yalnızdık (yalan sayılmazdı, sen benim biricik yalnızlığımydın).

Feyyaz’ın annesi Nebile Hanım’ın sabaha karşı beş sularında verdikleri ölüm haberiyle yukarı çıktık. Feyyaz’ın subay olan dedesi 1915’in Temmuz ayında Yozgat’ta görevliyken şafak vakti kundakta bir bebek bulmuş. Yetim kalan bir Ermeni bebesiymiş. Almış, nüfusuna geçirmiş. Son çocuğu olarak üç kızına kardeş etmiş, adını Nebile koymuş, ama ölene kadar ona Çitlembik diye

seslenmiş. Bu hiç büyüyecekmiş gibi görünen minyon kız, gerçekten ailenin oyuncağı gibiymiş, el bebek gül bebek büyütülmüş. Baba onu kimselere vermeye kıyamamış. Babasının son nefesine kadar yanından ayrılmayan Nebile, ancak yaşlı adam öldükten sonra, otuzuna vardığında amcası tarafından, yengesinin yeğeniyle evlendirilmiş. Nebile beşinci çocuğu Feyyaz'ı kırk yedisinde doğurmuş. Loğusalık günlerindeyken, ölüm döşeğindeki amca, son nefesini vermeden, ailenin sır olarak sakladığı gerçeği söylemiş, "Kızım, ola ki bir gün birinden duyarsın, bu el olmasın," demiş. Bir asker kızı olan Nebile, bu sırrı, aslen Ermeni olduğunu öğrendikten sonra zor günler geçirmiş, bunu bir türlü kabul edememiş. Çocukluğunda, "Gâvur Nebile, ne bile!" diye arkasından alayla seslenen mahalledeki çocukları hatırlamış hep, gülen yüzü solmuş, hep kuşkucu ve güvensiz bir insan olarak yaşamış.

Nebile Hanım'ın ağzından "gâvur" sözü ilk ve son kez, hayata veda ederken çıkmıştı.

Bir denizde yüzüyordum. Sen, artık yerini ezbere bildiğim, yine de her açılışta kapıldığım anafordun. Her defasında beni ölümle, ölümüne sınavandın. Senin canını soğurduğun bir beden, kendimin artığı olarak vurduğum sahilde Feyyaz. O beni ancak ölürse terk ederdi, sen ise beni hep ölmeye terk edendin. Üstelik senden önce, başka bir sen olarak hayatıma geldiğinde de... Ah Bulut... Bulut'un adını içimden söylemek bile kanımın çekilmesine neden oluyor. Sen, Bulut olarak bana gelip sonra beni terk ettin. Sonra sen, sen olarak bana gelip her defasında beni sevmekten aklını yitirdiğini, ölesiye sevdiğini söyleyip sonra yine, yeniden, bıkmadan yorulmadan terk ettiğinde yanı başımda Feyyaz vardı, bir de benim zavallı, bir türlü çürümeyen, gösterişsiz, solgun kadavram. Feyyaz, canı çekilmiş dudaklarıma eğilip hayat öpücüğü veriyordu. Göğsüm usul usul inip kalkıyordu. Güçlkle ayağa kalkıyordum. Bir sahilde buluyordum kendimi, çarşaf gibi bir deniz uzanıyordu önümde. Su çok sığdı, neredeyse iki parmak. Kumsalın altın kumu denizin içinde devam ediyordu. Suyun içinde yürümeye başlıyordum. Denizin sığılığı hiç değişmiyordu. Yürüdüğüm yer denizden bir

yola dönüşüyordu, sığ suyun içinde uzayan beyaz şeride basmadan, hemen kenarından yola devam ediyordum.

Ölüp bittiğim bir adamın aşkı ile kaçıp durduğum bir adamın aşkı arasında kalmıştım. Hayat ile ölüm arasında. İstek ve ihanetin, öfke ve sinmenin, arzu ve kaçışın harfleri sinemde yer değiştirip duruyordu. Yine de tek istediğim sendin. Bana sonsuza dek, bir daha hakiki bir istekle açmayacağını sandığım konyun... Her dokunuşunda, sıkı sıkı çattığımdan emin olduğum ak kulelerimin tuzdan evler gibi çözülüşüne, beni yıkabilme gücüne müptela olmuştum belki... Ve sebat edip kendimi tamir edebilmeme, bu taş işçiliğiyle her defasında şaşkınlıkla direnişime. Dirayetime de. Kendimi bir kez daha tanıma hayretine alışmıştım. Hayret etmeyi huy edinmiştim.

Beni daha ne kadar öldürebileceğini merak ediyordum. Ama ölmezlik otu yutmuş bir bilge gibi oturduğum sabır minderinin üstünde gözlerimi kırpmadan ufka doğru bakıyordum. Sabır bana katlanma gücü veren bir tevekkül hali değildi. İnci dişlerimin arasında çevirip durduğum tadına doyum olmaz, kırmızı bir akide şekeriydi, eridikçe ağzımın içinde büyüyordu. Yüzüme ışık vurdukça, rengi kâğıt kadar incelmış şeffaf yanaklarımdan çevreme yansıyordu.

19.33

Bedenimin çıplaklığını, beni hiç ısıtmayan ve hiçbir işe yaramayan delik deşik, eski bir battaniye gibi üstüme sarınıp kahve yapmak için mutfığa gittim. Hazırlanmayı uzattıkça uzatıyorum. Bekliyor olduğunu bilmek, içimde heves ve yılgınlığın sürekli yer değiştirdiği bir duyguyla sarmalıyor beni. Tutku ve gönülsüzlüğün kardeş olabileceğini böyle öğrendim.

Cezveye su ve kahve koydum, kaşığın ucuyla da şeker. Gözlerimi alevlere diktim.

Güneş çekilir çekilmez, dudaklarını yakan tuz ve alevle kaplı ağızından hiç susmamacasına konuşan tanrılar değil miydi?

“Kendimden daha çok korkacağım bir şey olsa keşke,” diyor-
dun bana.

“Tanrı da bir arızadır,” diyordum ben de.

Büyük kararlar verip büyük adımlar atmaya gerek yoktu. İkimiz de aşkın vahşi bir edayla hediye ettiği hırçınlığı mecburen ve sessizce kabul etmiştik, çünkü çıkarabildiğimiz tek ses, sessizliğin hükmüyle zikrettiklerimizdi.

Atacağımız her adımın birbirimize doğru gideceğine, bozuk pusulamızdaki tek yönün bu olduğuna ikna olmamak neye yarardı?

Tanrısıyla didişip duran, ona sürekli küsen bir peygamberden ne farkımız vardı?

Ağızındaki örümcek ağını bir tül perde gibi kaldırıp girdiğimiz mağaraya başkaları da ayak basmıştı. İnanç, masumiyeti hep çiğnenen bir yoldu.

Geçmiş, geri dönüp alamayacağımız bir kayıp zaman. Bu kayıp zamanda hiçbirimiz yokuz.

Zamanı ancak kelimelerle bozup yeniden yapabiliriz. Zalimlikte zamandan geri kalmayan kelimelerle... Ve aslolanın yokluk olduğunu bile bile.

Sen benim kelimimsin. Hep eksik kalan ve bu gedikten taşan yok olma yazgısına boyun eğen kelimam.

Üstüne düşen ıııkta parlayan gencecik, güzel bir kız yatıyor karanlığın içinde. Çırılçıplak. Bir heykel donukluğunda. Ölüm kokusunun her gözeneğe sindiği odada tek bir soluk bile işitilmiyor. Yeşil urbalı karaltılar giriyor odaya. Metalik cınlamalar işitiliyor. Karaltılardan biri ustalıkla çenesinin altından başlayarak yarıp açıyor kızın göğsünü. Bıçağın değdiği yerden ince bir kan sızıyor. Soğuk. Ölümün hiç değmeyeceği duygusu uyandıran bu güzele otopsi yapılıyor. Periyi kesiyorlar. Peki, ruhu nerede? Hayalleri, hatıraları?

Ölümü anlatan kitaplar geliyor aklıma. Bir kavram olarak ölümü değil, bir olay olarak ölümü anlatan kitaplar. Kelimelerle anlatılan bir olayın zihinde kazandığı belirginlikle, tanık olunan bir ölüm arasında ne kadar farklı bir gerçeklik algısı var! Kelimelerin gerçekliği ölümü oyuna benzetiyor.

Ben Bulut'u anlatabilir miyim mesela? Onun ölümüyle gövdemden havalanan ve beni yerçekimine mahkûm kılan kuşları. Aşk, binlerce küçük hiçlik kuşundan oluşur. Bütün o kuşların bir arada oluşları hiçliklerini siler, onlara bir varlık kazandırır. Sen bende seninle yeniden varlık bulan kuşları çaldın, onları hiçliğe iade ettin.

Ninem dokuz yıldır kaldığı bakımevinin bahçesine bir kiraz ağacı dikiyorum. Meyvelerini hangimiz görecek kim bilir, ninem mi, ben mi? Sert kış yağmurlarının devam ettiği bir nisan ayı.

Aylar geçiyor. Yaz geliyor küçük adımlarla. Nineme bakıcıların yardımıyla birkaç adım attırıyoruz. Sonra yatırıyoruz. An-

nem öldü, anneannem öldü. Ninem ölmemekte direniyor. Beni bazen annem sanıyor, bazen de anneannem.

Ben artık çocuk değilim. Annemin ölümüyle acı bir bilgi edindim, meğer annesi yaşayan herkes çocukmuş. Ben çoktan beri çocuk değilim. Ninem bugün beni annem sanıyor, takma dişleri olmayan ağzından gevelediği anlaşılmaz sözlerden değil, sesinin tonundan anlıyorum bunu, azarlar gibi konuşuyor.

Açık pencerenin önünde manolya ağacına bakıyorum. Çocukken gittiğimiz plajlarda bir sürü manolya olurdu, soyunup giyindiğimiz ve nemli kumlarla dolu kabinlerin tuhaf kokusu midemi bulandırırdu, ahşap kapının çengelini açtığım gibi dışarı fırlardım. Hâlâ mayosunu giymekle uğraşan annem telaşla memelerini kapatıp kızgınlıkla, “Evvvlaaadım!” diye bağırırdı arkamdan. Zeki Müren’den şarkılar çalınırdı: *Koklamaya kıyamam, benim güzel manolyam*. Annem, manolyanın çiçeğinin koklanınca öldüğünü söylerdi. Hayatım boyunca yüksek dallarına uzanıp koparamadığım manolyanın çiçeklerle dolu dalları, işte burada, ölmekte olan, ölmeleri beklenen insanlarla dolu bu bakımevinin bahçesinden bana uzanıyordu. Pencereden eğilip bir dal yakalamaya çalıştım. Ucundaki yapraktan yakaladığım dalı bir türlü kendime çekemiyordum, ağaç esnek değildi. Büyük çabalarla bir çiçek koparmayı başardım. İşte, elimde duruyordu. Limoni, baygın bir kokusu vardı. Büyük halamın bitmek tükenmek bilmeyen görgü derslerinden aklımda yalnızca peçete katlamak kalmış. Kumaş peçeteleri bir bardağın yardımıyla katlardık. Bardağı içinden çekince manolyayı andıran peçete çiçekleri sofraya, tabakların yanına dikedik. Uzanıp hepsini teker teker koklardım. Deterjan kokardı. İşte şimdi gerçek bir manolya elimdeydi, heyecandan koklayamıyordum. Yattığı yerden niyetimi anlayan ninemin, burnumu çiçeğe yaklaştırmamla, birden can havliyle, “Ölür, ölür!” diye boğuk bir sesle bağırdığını işittim. Uzun süredir ilk kez anlamını açıkça seçtiğim bir söz çıkmıştı ağzından. Ama ben burnumu dayayıp koklamıştım bile. Büyük bir zafer sarhoşluğu içinde, çiçeğin o canım fildişi renginin nasıl usul usul kahverengiye döndüğünü, nasıl incecik soluklarla öldüğünü saatlerce, gözlerimi ayırmadan, irileşmiş gözbebeklerimde seğiren hazla seyrediyorum.

19.36

Üstüme bir sabahlık geçirdim, mutfaktan kahvemi aldım, salona gittim. Kahveden bir yudum içtim.

“Sen benim eksilişimi mi seviyorsun,” dedin bir gün bana.

Senin, dokunulsa dağılacakmış gibi duran teninde, kendinden kendini sıyırtışını seyrettim. Eksilirken çıkardığın sesler geldi kulağıma.

Seni sırlarınla, çıplak gördüm diye öldürmek ister gibi baktın bana. Özgürsün. Git artık. Git, burgacına sığın.

Nefesimi tutup susma denizine daldım. Genzime kendimden büyük balıklar kaçtı. Buz tutmuş kirpiklerim, kristal oklara benziyordu, her gözümü kırışımda kırılıp dökülüyordu. Kupkuru olup sızlayana, oyuklarında kendi kendilerine batana kadar gözlerimi kapatmadım.

Bu aşk değil, aynadan yansıyan kırık bir hayal. Bana son bir can verilmişti oysa. Umutlarla kalp kırıklıkları yer değiştirince dünyanın düzeni bozuldu. Yoksa, senin başkalarından ödünç aldığın nedenlerle benden öç almanın nasıl bir açıklaması olabilir?

Biliyordum bunu... Yalnız kalan yanlış yapar. Ve hepimiz yalnızız. Üstelik, böylesine bir anlatma inadı, bir kapı aralayabilme arzusundan başka ne olabilir?

Telefonda, “Özledim seni,” dedim. Yapış yapış oldu sesim. Kendi sesimden nefret ettim. Hiç özlememişsin beni. Senin boşluğuna, kendi hayalî kabıma düştüm.

Sen benden vazgeçtin, ben kendimden düştüm. Bembeyaz bir küvette, bacaklarını aralamış, ağlayarak ve korkuyla bacaklarının arasından sızıp, duşun ağzından fışkıran suya karışarak döne döne delikten akıp giden kana ve cenin pıhtılarına bakan, sabunluğun kulpuna sanki Tanrı’nın eliymiş gibi yapışan bir kadını... Suya karışıp karanlık deliğin ağzında kaybolup giderken, yerdeki kan halimden, tepeme dikilmiş, saçları yüzüne dökülen insan halimin yüzüne baktım. Kendimin anası ve katileyim.

Geçmişim yürüyüp üstüme geliyor eski okul ve çocukluk arkadaşlarımla birlikte. Böylece ölüm, bir başka veda yüzünü gösteriyor sırtarak.

Onlarsa yüzüme, çocukluklarını, gençliklerini, beklentilerini, umutlarını çalmışım gibi bakıyorlar. Hallerini tarif edecek kelime yok. Üzgün olmasına üzgünler, ama daha çok bana kırgınlar sanki... Oyunbozanlık etmişim gibi...

Anneci olan Güzide'dir, ben değilim, üstelik annem öldükten sonra beni iyiden iyiye onun yerine koymaya başladı. Arkadaşlarımla bana gösterdikleri ilgi ve şefkatin karşısında, bu şefkatin ardında gizlenen son görevlerini yerine getirmeye dair sorumluluk bilinçlerinden dolayı karnıma ağrılar giriyor, daha çok hastalanıyorum. Ölüm, kimi sayfaları okunmadan atlanıp sonuna bakılan eski, eprimiş bir romana dönüşüyor elimde.

Cennet, "Nasıl olsa saçlarını kazıyacaktı, sonra da dökülecekler, gel gidip biz kestirelim," diyor. Güzide çok sinirleniyor. "Saçlarını kestirirsen kadınlığını kaybedersin, sevincini de. Saç kadının en güzel süsüdür. Olmaz. Ameliyat için neresini tıraşlayacaklarsa kafanın, bırak onlar yapsınlar," diyor.

Cennet, "Güzide! Demode fikirlerinle insanı öldürürsün sen!" diyor. Hiç karışmıyorum onlara. Öylesine ateşli bir tartışmaya tutuşuyorlar ki, kapıyı çekip çıktığımdan haberleri bile olmuyor. Köpekle, köpeğimle yan yana yürüyoruz. Arada başını kaldırıp munis ve süzgün gözleriyle bana bakıyor. Başını okşuyorum.

Ölmekte olan birine köpek hediye edilir mi? Bunda ya ahmakça bir yan olsa gerek, ya da ölmekte olana verilmek istenen bir mesaj: Evet, sen ölüyorsun, ama biz bunu kabul etmediğimizi belli edip seni oyalamaya çalışıyoruz veya hayır, sen ölmeyeceksin, seni buna inandırmak istiyoruz.

Bazı kadınlar haindir. Ahsen bu ihanetin en zehirli, en edepsiz örneklerinden biridir mesela. Bir yılbaşı sonrası, senin doğum gününde, üstelik yanında kocası varken, gözlerini fetanca sana dikmiş, benim çocuk doğuramayacağımı bildiği halde, elleriyle karnını okşayarak, “Bu çocuğu sana doğum günü hediyesi olarak doğuracağım,” deyivermişti. Böyle inceltilmiş bir kötülük karşısında insan ne yapacağını şaşırıyor. Buz gibi bir geceydi, hiç unutmadım.

Elbette Sim’in hediyesinin ardında bir hainlik aramıyorum. Onun umudu kıymık kıymık içime battı. Sayesinde bir köpeğim oldu. Adını Şaka koydum. Evet, bu bir şaka olmalı, başka bir şey olamaz. Benim Şaka’yı büyütecek, onun gebeliğinde yanında olacak, doğurduğunu görecektim var mı?

Rüyamda babamı görüyorum. Koltukta oturuyor. Bacaklarını bitişirmiş, ellerini dizlerine koymuş. Gözlerinin çukurunda iki karanlık boşluk var. Korkuyla uyanıyorum. Babam hâlâ koltukta oturuyor. Rüya gelmemiş demek, demek gerçekten geri gelmiş. Gözlerimi açtığımı anlayınca, “Kurtar beni,” diye bağır-maya başlıyor. Gözlerinin karanlık boşluğu burgaç olup dönme-yeye başlıyor.

“Baba, ne olur bir kez de sen beni kurtar!” diye kırık dökük kelimeler süzülüyor dudaklarımın kıyısına. Babamın görüntüsü o an yok oluyor. O tuhaf burgaç kalıyor babamdan geriye.

19.42

Boğazıma kum gibi yapışan telvesine kadar kahveyi içtim. Gözlerimi ayaklarıma diktim. Koca bir bardak suyu kafama dikip boğazımın sahilini temizledim, kumları denize kattım. Ayaklarımı unuttum.

Düşman bir ordu gibi sinsice yanıma sokulan, bedenimi içeren giyinen, beni kendimden soyunan kâbuslardan karardım. Sesimin, ait olduğu parçadan kopup yuvarlanan, kendi dağına çarpa çarpa uçurumuna düşen bir kaya parçası gibi, benden bağımsız tizleşip yükselerek, ben ağzımı açmadan ağzımın kıyısından kaçıp odanın içinde çınlamasından, başkasının seslenmesini iştir gibi kendi sesimi duyup yerimden sıçramaktan usandım.

Başka hayatlarda, başka bedenlerde oyalanmaktan, hepsinde Bulut'u özleyip Bulut'u aramaktan, onda yaşamaya alıştığım o bitimsiz, kendiliğinden, büyük arzuyu başkalarında diriltmeye çalışmaktan yoruldum.

Seni anlamaya çalışmaktan, bedenimin ve aklımın sonlusınırlı gücünü zorlayarak bütün duyurgalarım açık, neredeyse bir algı, duyuş ve düşünüşten ibaret bir varlığa dönüşmekten, artık bittim.

Yeter! Yalnızca yaşamak istiyorum. Ama emanet kanatlarla uçulmuyor. Aşk, başkalarına ait kanatlar demek. Çırpmaya kalkıştıkça demirden tüylere, teleklere dönüşen kanatlar.

An, kendi küçük adımlarıyla yürüyor. Ben duruyorum, hiç kıpırdamadan.

İyi, ama ben artık ben değilim ki. Demirden kanatlar, devasa gemiler gibi bedenimin limanına yanaştı. Ben görünmez oldum.

Bütün gölgelerin sahiplerinin kütlelerine sindiği bir öğle vaktiydi. Zihnimin alaca kuşları kanatlarını usulca çırparak havalandılar benden. Saçlarım da havalandı. Çok sıcaktı. Çok bu naldım. Gülümsedim. İçimden geçeni kimseye söylemedim.

Kendi yokoluşumu çabuklaştırmak için ne yapabilirim?

Köprünün altında bir bankta oturuyoruz. Sen ve ben. İki yabancı gibi. Havada sarı lekeler var. Rüzgâr da kehribar rengi esiıyor. Mevsimin yeşilliğine aldırmayan ağaclar güz renklerine bürünmüş, yollar sarı, kadınların uçuşan etekleri ve saçları sarı, adamların yürüyüşleri sarı, karıncalar ve kuşlar ve kediler ve aramızda duran her an patlamaya hazır görünmez akvaryumun suyu sarı, suskunluğumuz ve durgunluğumuz sarı, yüzümüz de sarı gölgelerden payını alıyor. Tek bir kelimenin sızmasına izin vermeyen devasa kapı kanatlarımızdan yansıyan bir renk bu. Ayrılığın rengi. Bizimle geldi, oturdu bu banka, biz kalkınca o da usulca çekilecek, herkes ve her şey olağan görünüşüne geri dönecek.

Otoyoldan hızla arabalar geçiyor, arka taraftaki metruk görünüşlü sokaklarda süren gizli bir hayat var. Çeşitli sesler vınlayıp çınılıyor ve seslerin arasından kimi alçak kimi yüksek tavanlı, aklımıza gelmeyecek türde malzemenin işlendiği atölyelerin izbesinde hurma yüzölü adamlar ateşe, yağa, kire, pasa ve kim bilir nice maddenin tortusuna ve malzemenin işlenirken çıkardığı gürültüye teslim olarak sessizce günün geçişine direnmekteler.

Ben hiçbir şeye direnemiyorum.

Bu kaçınıcı ayrılık? Sonbahar güneşinin sarımtırak, solgun ve cılız ışığıyla derinde parıldayıp dalgalanışına bakıyorum. Elimi uzatıp sana dokunmak istiyorum, ama dokunmamak için konuşmaya başlıyorum.

“Dün gece rüyamda denizi seyrediyorum. Daha doğrusu karadan denize değil, denizden karaya bakıyorum. Kıyıda yal-

nızca yüksekçe bir kaya şeridi görünüyor. Denize inen yarıklardan birinden biri kadın, biri erkek iki kişi çıkıp suya doğru yürüyorlar. Birbirleriyle hiç konuşmuyorlar. Ayak bastıkları kıyıda sular derin, ama tuhaf bir şekilde, neredeyse dizkapaklarına kadar suyun içinde, birbirinin ardı sıra ve batmadan yürüyorlar; sanki onları açığa doğru götüren görünmez bir iskele var orada. Bir iki metre ilerleyip sağa kıvrılıyorlar ve yine batmadan, bu kez kayalıklara koşut ilerledikten sonra, yine dönerek açığa, sanki bana doğru gelmeye başlıyorlar. Tam o anda, suyun içinde, tek sıra halinde yürünebilecek, camdan yapılmış bir yol, bir koridor olduğunu fark ediyorum. Bu yolun sonunda bir sala çıkılıyor. Salı görünce bana gelmediklerini, sala ulaşmaya çalıştıklarını anlıyorum. Ama sal da, denizin dibine doğru uzayan camdan bir odanın çatısıymış meğer. Üstünde tek kişinin geçebileceği bir delik varmış. Oradan süzülüp, kenara dayalı bir merdivenden aşağı iniyorlar. Camdan odanın içinde dört beş adam oturmuş, keman çalıyorlar. Orada iki boş iskemle var, ilişip müziği dinlemeye başlıyorlar. O an müthiş bir huzurla doluyorum.”

“İşte aramızdaki fark,” diyorsun, “bu rüyayı ben görmüş olsaydım, adamların elinde keman yayı değil, bıçak olurdu.”

Sessizce yüzüne bakıyorum.

Aslında bana söylediğin hiçbir sözün bir gerçekliğe, bir arzuya, bir ısrara tekabül etmediğini... Senin hiç, ama hiç kimseyi sevmemiş olduğunu ve asla sevemeyeceğini... Hiçbir kadının varlığının seni ilgilendirmediğini, ancak onların senden düşmüş olmalarına tutkun olduğunu, bu düşüşü sıkı sıkı, bir bıçak gibi elinde tuttuğunu ve yalnızca o bıçağın ışıltısına sevdalı olduğunu düşünüyorum. Tek derdin, derini yüzebilecek bir bıçak vermeleri eline... Gerisi hikâye.

Sanki aklımdan geçenleri okumuşsun gibi, birden gözlerini uzaklardan yüzüme çevirip, “Derim pek kıymetlidir benim,” diyorsun.

“Derim pek kıymetlidir, ama bunu anlamayı beklemiyorum senden. Sen öyle çok, öyle kat kat deriye sahipsin ki, bunu anlayamazsın. Üstelik her katını soydukça altından yenileri çıkıyor. Bitimsiz bir doğurganlıkla yeniden yeniden kendini üre-

tiyorsun. Ama ben öyle değilim. Benim tek kat derim var ve her sözü, ancak o deriyi yüzerek söyleyebilirim.”

Aradan birkaç yıl geçtikten sonra, aynı günün gecesi, depderin bir uykuda yüzdüğümü sanırken birden gözlerim karanlığa açılıyor. Sanki içimde nerede olduğumu denetleyen, uykuda mı ölü mü olduğumu sınavan bir güç var. İçimin sarp boşluklarından tırmanarak yüzeyimdeki en yakın ben’in düzlüğüne çıkıyor.

Odamdayım, yatağımdayım, bir saniye önce uyumaktaydım. Dolunaya birkaç gün var. Tül perdenin ardında, avlunun Karagöz’ü akasya ağacı, cama uzanan ince dallarını oynatıp duruyor gecenin içinde. Kımıldanan silüetine bakıyorum bir süre. Onun geceyle uysal ve yumuşak dansından bile öğrenecek şeyler var.

Sokak lambalarından salona vuran, yansıyacağı bir yer bulup üstlerine yapışan kırık ışıkların inadı parlıyor bazı nesnelerde. Gözümü ilk açtığımda, oda kapısının pirinç koluna kadar ulaşan sokulgan, gezgin ışığın yansımasını fark ediyorum.

“Sokak ışıkları, sokak çocuklarından şanslı,” diye geçiriyorum içimden.

İçimizin karatahtasına yazılan, kimsenin okuyamayacağı, kendimizin bile çoğunu unuttuğu ne çok cümle var! Bu cümleler açığa çıksa hayat başka türlü kurulabilir miydi?

Tenhamızın mezarlıklarına gömülü karatahtalardan dökülen ölü tebeşir tozları, içsel semamızın sahasındaki belki de en güzel, en soğuk, en arı kar taneleri. O ters dönmüş semanın içinde baş aşağı yürüyorum, belki de düşmek bu, belki de yüzmek, ben anlayamıyorum. Kollarımı hareket ettiriyorum. Ettirebiliyorum.

19.43

Tabağı fincanın üstüne koydum, sallayıp çevirdim. Kendi kendime fal kapattım. Sabahlığın mor kurdelesini çekiştirdim, parmağıma doladım. Sıktım. Parmağımın ucunun rengi değişti. Damarlarımda hâlâ kan dolaşıyor.

Rüyanın pirinç karyolasından inememek yoruyor beni. O dikenli yatağa bir kez yatınca uykular değişiyor; gözleri kapalı halinden kendine doğru başka türlü bakmaya başlıyor insan, yürüyüşü değişiyor, nefes alması, bakışı, ısısı... Gözleri açıkken bile önünden giden, her köşeden başını uzatan ölüleri görüyor. Bir azap diyarı bu.

Oysa o karyolada, atmak istediğim tek bir safra var, tek ve büyük bir safra: Kendini ifade edememe korkusu.

Ondan kurtulmak isteği, bazen o safranın boyutlarını aşıyor. Böylece, zamanla, beni teslim alan o istek, kendimde asla biriktirmek istemediğim safradan daha büyük oluyor ve yalnızca o korkunun kokusuna açılan gözlerim, bir yandan tarifsiz bir açılma boyutu kazanırken, bir yandan da hiçbir zaman iyileşmeyecek çın çın öten bir körlüğe dönüşüyor. İsteğin doğası değiştikçe o hayalet safra da içimde gitgide büyümeye, çeperi düzensiz, saçaklı bir ur olmaya başlıyor.

Bana hiçbir söz vermedin. Ama bana çok söz söyledin sen.

Geçtiğin bütün yollardan geçtim, ayak izlerine basmadan ve senin değişiminden kopya çekmeden. Nasıl bir eğri izlediğini gördüm. Bir melek nasıl yırttı kendini ve içinden nasıl bir şeytan çıktı.

Senin, kendini kandırışın oldum. İnsan, iftiraya dönüşmüş kendisinden nasıl kurtulur? İnsan paslı bir kapıya dönüşmekten nasıl kurtulur? Rüyalarımın batan çiviler gözlerimde kaldı.

Çıplak ayaklarla beni karda yürümeye mecbur ettin. Tatlı bir uyuşmayla gözlerim kapanırken, üşümenin ülkesine kaymadığımı farkındayım. Arada bir yerdeyim, ne geri dönmem mümkün artık ne de oraya gitmekten alıkoyabilirim kendimi.

Hastanenin kapısından çıkınca, yolun karşısında bir araba mezarlığı var. Her gidip gelişimde, orada bir süre bakakalıyorum. Camları kırık, kasaları yamulmuş, burunları yassılmış, kapıları göçmüş otomobiller, minibüsler, kamyonetler, kamyonlar sıra sıra dizilmiş. Bu araba cesetlerinin içinde yatıp kalkan bir meczup var. Saçı sakalı ağarmış, iriyarı bir adam. "Veeey abla, eşkıyalar soymadı, bizi hovardalık batırdı," diyor bir defasında yanından geçerken.

Güzide yaşı ilerledikçe acıdan kaçma konusunda iyiden iyiye ustalaştı. "Ne olur geceleri sen git hastaneye anneannemin yanına, ben dayanamıyorum!" diyor. Ona ne kadar kızarsam kızayım, içimden ne kadar söylenirsem söyleneyim, "Peki!" diyorum. Peki, ben giderim. Peki, bana bir şey olmaz. Peki, benim kalbim taştan. Sanki ben onun ablasıymışım gibi, onu bütün acılardan, sıkıntılardan korumaya çalışıyorum. Ölmekte olan insanların görüntülerini, kokularını, salyalarını, dışkılarını, yorgana bulaşan kan ve sidik lekelerini, hırıltılı nefes alışlarını, iniltilerini, etajerin üstündeki bardakları, kolonya ve su şişelerini, ilaç torbalarını, yatağın altına kaçmış tekleri başka yönlere bakan terliklerin yalnızlığını, kollarında bileklerinde mosmor olmuş damarları, serum şişesine diktiğim gözlerimi ben biriktirim.

Hastane hayatı diye bir hayat var. Hem hastalar hem refakatçileri için anlatması mümkün olmayan, çileli bir hayat. Tam altı ay on iki gün boyunca her geceyi hastanelerde geçirdim. Bir süre sonra bütün koridorları, bütün inlemeleri, ağlamaları, sandalye tepelerinde uyuklamayı, boş bir yatak bulduğumda

kıvrılıp uyumayı, kapıyı pencereyi açsan dahi kesinlikle yok edilemeyen o ağır kokuyu, kimi aygıtlardan çıkan vırıltılı sinyalli sesleri, on bir olana kadar saydığım ve sonra saymaktan vazgeçtiğim ölüleri kanıksadım. Soyunup dökünmeyi, gecelikle temiz bir yatağa girmeyi unuttum.

Anneannemin bilinci açılıp kapanıyor. Kendine geldiğinde yalvarıp duruyor. “Yavrum beni eve götür!”

“Anneanne, doktorlar izin vermiyor, gitmenizle gelmeniz bir gün sürmez, sorumluluk alamayız diyorlar.”

“Yavrum evime götür, yatağında öleyim!”

Hastane dışındaki günlük hayatta sürekli ellerimi yıkıyorum, gece boyunca avuçlarıma döktüğüm kolonyanın kokusundan midem bulanıyor, ne kadar yıkarsam yıkayayım ellerim hep limon kolonyası kokuyor gibi geliyor. Sabahları eve kendimi atar atmaz, kapının önünde soyunmaya başlıyorum. Üstümden çıkan her şeyi makineye dolduruyorum. Aynada çıplak bedenime bakıyorum. Bu mu arzuya ve ölüme nesne olan kap?

Anneannemin başucunda okuduğum kitabı *Kuran* sanıyor hemşire. Bir akşam yanıma gelip bir başörtüsü atıveriyor başıma. Sol elini usulca omzuma koyup iç geçiriyor. “Bu dünya bir dağdır, yaptıklarımızsa ses: ses yankılanır, yine bize döner gelir,” diye yazıyor kitapta.

Anneannem yatakta gözleri açık, gözlerini tavanın bir köşesine dikmiş, sabit bakıyor. O köşeye bakmaya korkuyorum. Onun orada neler gördüğünü bilmiyorum. Baksam, onun görmediği şeyleri görmekten korkuyorum.

Uzun süren bir ölümden korkuyorum. Kendini beslemekte mahir, bitimsiz arzudan korktuğum gibi.

19.45

Dişlerimi fırçalamak için banyoya gittim. Diş macununu düzgünce fırçaya sıktım. Ağzımdan süzülen birkaç soğuk su damlası göğsüme düştü. Ürperdim. Uzanıp havluya elimi kurulumak istedim. Gücüm yok.

Saç kurutma makinesini aldım. Çalıştırdım. Bir tabanca tutar gibi hissettim kendimi. Sıcak hava kurşunlarını saçlarıma sıkmaya başladım.

Saçlarım kurumaya, her biri teker teker ölmeye başladı. Makinenin vırılıtısının iyice uzaklaştırdığı bir ses geldi derinden. Bir otomobilin asfaltta öten tekerleklerinin sesi. Sonra şiddetli bir çarpma. Ardından çığlıklar. Gözlerimi kapattım. Seslerin öncesine açtım. Seninle otomobilin içindeyiz. Asfalt yol boş. Gözlerini kapatmışsın. Direksiyonu kavrayan ellerinin sanki kanı çekilmiş.

“Ben olmadan yaşayamazsan eğer, demek ki benimle birlikte ölebilirsin,” diyorsun.

Gözlerim fal taşı gibi açık. Ağzımı kıpırdatamıyorum bile. Gaza basıyorsun. İleriye bakıyorum. Yol dümdüz devam ediyor.

“Madem kader diye bir şey var, madem birbirimizin kaderiyiz, görelim bakalım!” diyorsun.

Ayaklarım frene basar gibi yere basıyor. Kapının tutacağını var gücümle sıkıyorum. Hâlâ açmıyorsun gözlerini. Niye beni böyle sınadığını düşünüyorum.

Sabitlenmış bir zamana kakılmış iki gümüş hançer gibi duruyoruz otomobilin koltuklarında. Belki de akvaryumun dibine çökmüş iki ölü balığı benzetiyordur Tanrı bizi baktığı yerden.

Otomobil, kimin elinde olduğunu bilmediğimiz bir fırça darbisiyle kayıyor bu cehennem tuvalinin üstünde.

Nihayet gözlerini açıyorsun. “Belki de kader diye bir şey sahidendir!” diyorsun.

Ölen saçlarımı ellerimle dalgalandırıyorum. Hırçın denizin ve rüzgârın uğultusu, böğürtlenlerle kaplı çalılıklar, körkuyular ve bizimle dolu evren.

Karanlık çökünce heykel yavaş yavaş görünmez oluyor. Şu beyaz heykelden söz ediyorum. Parkın karşısındaki altı katlı evin damına bir gün konduruluveren, akşamüstü eve geldiğimde pencerenin önündeki koltuğa oturmuş, boş gözlerle dışarı bakarken büyük bir şaşkınlıkla fark ettiğim heykelden... Bir kadını çağrıştıran soyut bir heykel. İçinden ayrılan, büyük bir sancıyla kurtulmak mı, yoksa kopmamak mı istediği belli olmadığı parçasıyla cenk eden... Kendisine direnen, kendisiyle kavga eden heykelden. Kadim zamanlarda kaybettiğim kardeşimi bulmuşçasına seviniyorum. Tarih, sanki üstünde hiç çaba harcamadan yürüyebildiğim, koşabildiğim dümdüz bir satha dönüşüyor, öyle bir duyguya kapılıyorum. Müthiş bir özgürlük duygusu veriyor bu bana. Zaman, mekân, zorunluluk, nedensellik... Bütün bağlar ve bağlantılar kopuyor. Hiçbir anlamı olmaksızın, her şeyi yapabilirim artık. Her şeye kadirim ve evrende mutlak olan ne varsa benim açgözlü anlamsızlığımdan teşvik görüyor, hiçliğin o dişsiz ağzının çöplüğünde usulca öğütölmeye atılıyor ve her şey diye bir şey kalmıyor; her şey hiçlik tarafından yutuluyor.

Akşam çöküyor. Sokak lambalarının üstünde kalan, yansıtacağı ışık kalmayınca gitgide karanlığa gömülen ve ancak günün ilk ışıklarıyla yeniden algılanır olacak ve hacmine kavuşacak olan heykel, varlığımın tek güvencesi gibi kâh saklanıp kâh görünüyor. Miyoplar gibi gözlerimi iyice kısrak gecenin içinden onun varlığını seçmeye çalışıyorum. Artık kesinlikle ayırt edemez olunca kalkıp yatmaya gidiyorum. O saklanınca uyku gözkapaklarımı indirmeye başlıyor çünkü. Göremesem de

orada rüzgârla, yağmurla, güneşle, bulutlarla, kuşlarla yarenlik ettiğini biliyorum.

Dama kondurulmuş heykelden kime söz etsem, şaka yaptığımı ya da anlatırken yanlış bir kelime kullandığımı sanıyor. Hayır, terasa değil, hayır balkona da değil, dama konmuş bir heykelden söz ediyorum. Hayır, kiremit yok çatısında. Evet, damı düz bir bina. Evet, onun üstünde duruyor. Doğru, o heykeli oraya kim koyduysa kendisi göremiyor. Yo, sokaktan geçenler de göremez. Tamam, civarda üst katlarda oturanlar görebilir ancak. Hayır, hayal görmüyorum.

Banyodan çıktım, yatak odasına gittim. Gardırobu açtım. Ne giyeceğim? Bu eve birkaç halı daha sermeli. Yürürken döşemenin ahşabından yükselen sesler ancak böyle engellenebilir. Kapakları açık gardırobun önünde durdum. İçindeki karanlık giysilere baktım. Ne kadar çok giysi var ve hepsi ne kadar çok birbirine benziyor.

Eski ve uzak bir hayalin görüntüsü yansıdı zihnime. Erken- den uyanmışım. Sıcacık bir yatağın içindeyim. Gözlerimi açtığım odayı tek bir ses kaplamış, nefesinin sesi. Aklımda, uyu- madan önce söylediğin son söz. Belki de ben uykuya dalarken işittiğim son söz:

“Bütün mayınlarımı denizine döktüm ve seni tekne yaptım bunlara çarpma diye.”

Belleğim perde perde aralandıkça birbirine anlamlı bir biçim- de bağlanmayan parça parça söz öbeklerinin telaşla tekrarlanması. Pas, mayın, bozuk, elimde, bomba, patlayan, soğuk, korktum, kuyu... Birden tamamlanıveren bir başka cümle.

“Benim kuyumun iki kovanı var, birini indirirken diğerini çekiyorum, aynı hizaya geldiklerinde birinden diğerine suyu boşaltıyorum ve hep boş kovayı çekiyorum.” Yine birbirine ulanmayan kelimeler. Mum, unutuş, yanma, duvar, kitap, söz, boşa gitme. Bulanıklığı yırtıp fırlayan bir başka cümle daha.

“Al. Kendimi sana getirdim.” Gözyaşları.

Gözlerimi ovalayıp yataktan çıkıyorum. Ev soğuk. Düzenli soluk alıp verişini dinliyorum. Ayaklarımın ucuna basa basa odadan çıkarken sırtıma bir battaniye alıyorum. İhtiyar bir Kızıl- derili gibi. Odadan çıkarken dönüp yataktaki kabartıya ba- kıyorum. Başına çektiğin kırmızı yorgan hafifçe inip kalkıyor. Onun belli belirsiz kımıldanışının altında sen varsın. Sırtımda battaniye, ayağımda yün çoraplarla aşağı kattaki salona iniyorum, şöminenin karşısına dikilip bildiği bütün büyülerini unutmuş bir büyücü gibi dün akşamdan kalma küllere bakıyorum.

Tek milat o. Bulut'un ölümü. Aklımda en çok koridorlar kaldı. Geçen yüzyılda, hastanenin altına kazılan tünellerden uzakta-ki bir mezarlığa çıkılıp rivayete göre inceleme yapmak için kadavra çalınırmış. Bir vakitler bilim adına yapılan bu hırsızlığın sonradan terk edilen tünelleri, artık hastaneye ait koridorlar. Basamaklardan iniyorum, gidiyorum gidiyorum, dönüp duruyorum ve düşündüğüm tek şey, o yolun yanlış bir yol olduğu ve kesinlikle kaybolduğum, asla geri dönemeyeceğim.

Ama geri dönmem gerek. Bulut'un bedeninde altın eller dolanıyor, ben kaybolamam şimdi. Üstelik acele etmeliyim, çok acele etmeliyim, Bulut kan kaybediyor. Orada beklerken, ameliyathanenin kapısından neredeyse fırlayıp çıkan yeşil bir kadın, hemen kan bulmamı söylüyor. Müthiş bir telaşa kapılıyorum.

Yeşil giysili kadını yutarak yüzüme kapanan ameliyathane kapısının önünde, çok uzun gelen bir süre çakılıp kalıyorum. Sanki yüksek, ancak ayaklarımın sığıldığı daracık bir kayanın tepesindeyim. Olduğum yerde kıpırdamam bile mümkün değil. Dört yanım alazları göğşe değen ateşlerin yandığı kör uçurumlarla sarılı. Parmağımı oynatsam alevler beni yutacak. Benim kanım var. Benim kanım damarlarımın içinde akıyor. Ama kanım korkuyla emilmiş, buzdan korku parçacıkları hareket ediyor içimde. Kendi içinde zonklayıp duran beyaz ve sağır bir korku. Harekete geçmem gerek. Bacaklarım söz dinlemiyor. Gidemiyorum, "Çabuk!" diye bağıriyorum kendime içimden. İçim kaskatı kesildi ve dışına da yansıdı bu katılaşıma. Telaş, şöyle ya da böyle, insanı harekete geçiren bir duygudur oysa. Ben ise kadim ve artık hatları bile seçilmeyen bir heykelim orada. Sonra koşmaya,

önüme gelene kan merkezinin nerede olduğunu sormaya başlıyorum. Kulağıma çarpanların yarısını anlıyorum, yarısı uçup gidiyor. Aşağı inmemi söylüyorlar. İyi de, daha ne kadar aşağısı var ki buranın! İnip inip yeniden yukarı çıkıyorum. Üç adımda bir rastladığım birine kan merkezini soruyorum. "Aşağıda," diyorlar. Genç bir müstahdemin koluna yapışıyorum. Parmaklarımin mengene gibi koluna yapışmasının verdiği şaşkınlıktan hemen kurtuluyor ve bu kez o benim kolumdan kavrayarak, "Gelin, bu taraftan," diyor. Hiç bitmeyecekmiş duygusu veren bir yolu teperek aşağı iniyoruz. Kimseler yok. Dar ve çok uzun bir koridorun sonunda sağa döner dönmez bir pencere çıkıyor karşımıza, elimdeki kâğıdı uzatıp, "Hemen, lütfen," diyorum kırık dökük, ağzımdan güçlükle çıkan sesimle. Elime bir kan torbası tutuşturuyor görevli. Müstahdemin yardımıyla ameliyathanenin önüne varıyorum. O an, o ufak tefek genç adama öyle minnettarım ki... Yığılıp kalıyorum kapının yanındaki sandalyeye. Bedenim zembereği boşalmış bir saat gibi. Her yanım titriyor. Gözlerimden yağmurlar dökülüyor. İlk kez Tanrı'ya inanıyor olmayı istiyorum. "Allahım, onu bana bağışla, Allahım onu bana bağışla..." Zaman uzayıp umudum karardıkça yakarışım değişiyor, "Allahım benim canımı ona bağışla..."

Kendi sesim, kendime öyle yabancı. Bir ben çıkıyor kendi içimden, o ben, yukarı yükselip aşağıda, o hastane koridorunda, çöktüğü sandalyenin kenarlarını kavramış, sallanıp duran beni seyrediyor ve o an çok acıyorum kendime. Dilim damagım kuruyor. Bulut'u bundan daha çok sevebileceğim başka bir an, böylesine elmas mizaçlı bir an olamaz hayatımda. O an beni terk etmekte olduğunu anlıyorum. Onu durduğu yerden çekip almam, sarıp sarmalamam mümkün değil. Çaresizce Tanrı'yla yer değiştirmeyi istiyorum. Oysa dünyada gideceğim tek adımlık bir yer kalmamışçasına yerleştiğim metal ayaklı sandalyeden kalkamıyorum bile. Ameliyathanenin kapısı açılıyor yine, o an kendimden ummadığım bir çeviklikle fırlıyorum yerimden.

"Yine kan gerekiyor," diyor yeşil giysili, solgun yüzlü kadın, durumun ciddiyetini belirtmek ve herhangi bir duygusal taşkınlığa, savrulmaya izin vermeyecek, hâkim ve buyurgan bir sesle, "hemen!"

Hemen mi? Hemen.

Merdivenlere koşuyorum hemen. Bodrumdan yukarı çıkıyorum. Zemin kata varınca, oradan başka bir merdivenden yine aşağı inmem gerekiyor. Bulut'a hayat sağlayacak o kasvetli hayat koridorundan yine geçmem, yerin dibine inmem gerek. Ama nasıl? Acil girişinin önünde buluyorum kendimi, oradaki görevlilerden biri yardım ediyor. Sonunda, yine küçük pencerenin önündeyiz. İçeriden solgun bir ışığın sızdığı pencere kapalı. Saat gece iki buçuğu gösteriyor. Camı tıklatıyoruz. Yerimde sallanıp duruyorum. Bir ben tıklatıyorum, bir görevli. Nice sonra gözlerini ovuşturarak gelen genç adam, mandalı çekip açıyor pencereciği. Elimdeki kâğıdı uzatıyorum, "Lütfen, çabuk, çabuk," diyorum. Genç adam, "Bu gruptan son kanı size vermiştim, başka yok," diyor. Yok. Yok. Yok. "Nereden bulacağım, hastam ameliyatta, kan kaybediyor," diyorum ağlamaklı ve zor işitilen bir sesle. "Yakındaki hastanelere, kan merkezlerine bakacaksınız, benim yapabileceğim bir şey yok," diyor.

Kendi damarlarımda dolaşan kandan tiksiniyorum. Damarlarımı üfleterek patlatmak, bir kan çeşmesi olmak, bütün gözeneklerimden fışkıran kanın kendine bir yol bulup ameliyathanenin kapısının altından sızarak onu kesip biçtikleri masaya tırmanmasını, Bulut'u kaplayıp içine akmasını, kocamın ayağa kalkıp koşarak bana gelmesini, sarılmasını istiyorum. El ele tutuşup çikalım buradan, hiç ardımıza bakmayalım, o kaza olmamış olsun. Burnum bile kanamadan nasıl çıktım o enkazın içinden diye hayret edip durmayayım ve bu hayret böylesine yersiz bir vicdan azabına dönüşüp oymasın bu gencecik içimi. Bulut'un ölümle pençeleşmesi ve benim burnumun bile kanamaması acı bir tesadüf yalnızca... Bunu bilmem, sızımı dindirmeye yetmiyor.

Kapıya nasıl çıktığımı, dışarı nasıl vardığımı, bir taksiye atlayıp da nasıl yola koyulduğumu bilmiyorum. "Ölüyor, hadi, n'olur, ölüyor," sözleri çıkıyor yalnızca ağzımdan. Yollar bomboş. Şoför, "Merak etme abla buluruz, buluruz. Ben kaç kere kan yetiştirdim böyle durumlarda..." diyerek beni teselli etmeye çalışıyor. Ben sürekli ağlıyorum ve zangır zangır titriyorum.

19.53

Saçlarımı ensemdede toplayıp yine gardırobun karşısına geçtim. Askıları teker teker ittirip gönülsüzce giysilere baktım. Onlar da bana baktı kuşkusuz, balık istifi dizilişlerinin kenarından.

Nesnelerin istiflenişinin ortasından bir çentik açıldı, gerçek yırtılıp kendi olmayanı gösterdi. Bir vakitler kilden tabletler kazırdım, diye mırıldandım. Her kazıdığım tableti tekneye yükleyip sis inmiş suları katederdim. Su, uzak bir dağın yamacına yaslanınca yolun bittiğini anlardım. Kürekleri bırakıp ayağa kalkardım. Artık söylemeye muktedir olmadığım kelimeleri, sise bir iğne gibi saplanan bir bağırmaıyla tekrar ederdim. Her biri saplandığı yoğunluğu delip geçer, dağa çarpıp geri gelirdi. Yankı bana dağın varlığını kanıtlardı, sis yavaş yavaş kalkardı. Dağı görürdüm. Dağ da beni. Tableti elime alıp havaya kaldırır, dağa tutardım. Dağ ışırdı. Işığı beni kör ederdi. Söndü sönecek son gücümle tableti suya atardım. Bir vakitler dokunduğunu sağaltan ellerimdeki son şifa kırıntısını gözlerime sürerdim. Gözlerimi açtığımda kendimi bir mağaranın içinde bulurdum. Bu hiçbir zaman aydınlanmayacak ve duvarlarına kazınan yazıların görünmeyeceği kapkaranlık mağarada, yüzyıllar öncesinden kalan, taşın taşla sürtünme sesi yankılanırdı. Mağaradan dışarı adım atar atmaz, mağaranın hareket ettiğini, onun aslında benim tekne olduğunu, ama bu kez, teknenin ben olduğumu, kendimin bölünüp değişik nesnelere dönüştüğünü, ayrıştığını, farklılaşarak çoğaldığını anlardım. Kendimden geriye kalan tek kıymığı üfleyerek ayağa dikerdim. Bu son nefesimdi. Evrende varla yok arası bir yer kaplayan bir kendim yapmaya yeterdi ancak. Bu kendim, teknedeki adım atıp karaya ayak basardı. Tam o an toprak gevşeyip yumuşayarak beni içine alırdı. Ayak bastığım yer, dağın yamacı değil, bir çukurun kenarı olurdu. Meğer dağ kendini emip bir çukura dönüştürmüştü. Ve çukurun dibinde kocaman bir çuval varmış. Çuvalın içinde ben varım. Çukurun yamacında ben varım. Teknede ben varım. Ben tekneyim. Sisim. Salınışım. Ben suyum. Ben kendini yutan dağım. Ben çukurum. Ben bölünüş ve unutuşum.

Gün bitiminde, çakal seslerinin yankılandığı tepelerden geri dönüyoruz. Meşe ormanlarının arasından ilerliyoruz. Sanki otomobille yolu kateden biz değiliz, yol asfalt bir dereymiş, kıvrıla kıvrıla akarak bizi götürüyormuş. Kıp kızıl doğan ay, bazen ağaçların arkasında kalıyor, bazen de önümüze geçiyor ve tırmanışa geçen yolun tam tepesinde, ortada duruyor. Yolun devamında, fırlayıp ayın yüzeyine düşecekmiş gibi bir duyguya kapılmamıza neden oluyor bu. Şehir ışıklarının yuttuğu yıldızlar, burada bütün görkemiyle geceyi kuşatıyor.

Açık candan esen rüzgâr saçlarımı dalgalandırıyor, genzi-me ıhlamur kokusu doluyor. “Münip Utandı’dan dinleyeceksin bunu...” diyerek mırıldandığın şarkı, ninni olup gözlerime iniyor: *Güller seni, çamlar seni, mehtap seni söyler...*

Gözkapaklarımın aralığından mutfağa giriyorum. İnce uzun tezgâhın üstündeki dolabın tepesinde bir akvaryum olduğunu görüp şaşıyorum. Oraya ben koymadığıma göre, eski kiracıdan kalmış olmalı diye düşünüyorum. Ne taşındığım sıra ne de daha sonra nasıl fark etmediğimi merak ediyorum.

Kullanılmayan küçük akvaryumun içi su dolu, camın kenarında durması gereken iki metal parça verevine suyun içine düşmüş. Parçaların dibe değdiği köşede tavşana benzer bir hayvan oturuyor. Dikkatle bakınca kedi olduğunu anlıyorum. Gövdesi beyaz, baş tarafı kara kırçılı bir kedi, ölü gibi kıpırdaman duruyor, başı da suyun içinde. Akvaryumu dolabın üstünden indiriyorum. Kaskatı olmuş kediyi dokunmaya ürkerek tutup suyun içinden çıkarıyorum, yere koyuyorum. Kedi birden canlanıp çıldırmış gibi oradan oraya koşmaya başlıyor. Duvarın

köşesinde çömelmiş, yüzümü ellerimle kapatıp neredeyse büzüşüyorum. Ne kadar olduğunu kestiremediğim bir süre sonra, evdeki derin sessizlikle birlikte uyuşmuş bedenim çözülüyor, ayağa kalkıyorum. Kolumun altında uzun, kocaman bir rulo var. Ruloyu yere sererek açmak istiyorum; açtıkça bazı yerleri bozuluyor, çünkü nasılsa, bu bir “puzzle”mış. Ortasında kapkara bir kedi var, ayakta duruyor, başı kırmızı. Siyahlık neredeyse her yeri kaplıyor. “Bu, hemen her yanı simsiyah ‘puzzle’ı yapmak imkânsız, acaba kim yapabildi!” diye geçiriyorum içimden. Açarken dökülen bazı parçaların yerlerini bulmaya çalışırken, yere serili ince kartonun çevresini dönen bir sıra desen dikkatimi çekiyor: Bir kasaba hayatını tasvir eden çizimlerin üstüne eğilip incelemeye başlıyorum. Çizimlere baktıkça yavaş yavaş boyut kazandığını, sokaklardaki hareketi, yürüyen insanları görüyorum. Önümde açılan sokaklardan birine dalıveriyorum. İki üç katlı, sade mimarisi hemen fark edilen kasabanın taş evlerinin arasında yürürken gün batıyor. Binalar bitiyor, kıraç bir bitki örtüsü beliriyor. Yanımdan bir iki köpek geçiyor. Yalnızca ağustosböceklerinin sesi iştiliyor, bir taş köprüden geçiyorum, kurbağa vıraklamaları yaklaştıkça ilerideki sazlık iyice belirginleşiyor. Gölün üstüne ayın şavkı vurmuş. Yaktıkları ateşin çevresine kümelenmiş, şarkılar söyleyen bir grup gencin sesi kurbağalarınkini bastırıyor. Gözlerim kamera gibi hareket ederek daha yakınlarına gidiyor. Ateşe sürekli çalı çırpı atan, alevlerin harıyla yüzü al al olmuş, kısa saçlı, gümüş halka küpeli bir kızdan gözlerimi alamıyorum. O benim, o benim gençliğim, on yedi yaşında ya var ya yokum, lise arkadaşlarımla bir tatildegiz, elimizde bira şişeleri, hepimiz çakırkeyfiz, hep bir ağızdan şarkı söylüyoruz: *Gelse bile son günüm, koluna alsa ölüm / Gözlerimin önünde seninle geçen günüm.* Oysa henüz hiçbirimiz kimseyi sevmemişiz, sessizliğin de yalnızlığın da ne olduğunu bilmişliğimiz yok, ne de ölümün... Önümüzde sonsuzca uzanan bir zaman olduğunu sanıyoruz. Hep genç kalacağımızı, kalbimizin kıpkırmızı ve tertemiz kafesinin içinde aynı ritimle atacağını, bu dünyanın kirliliğinden hiçbirimizin pay almayacağını, hep aynı kalacağımızı, hiç eğilip bükülmeyeceğimizi...

19.55

Çekmeceyi açtım. Siyah bir çorap çektim. Hazırlanıyorum. Beni bekleyen biri olduğunu bilmek hoşuma gidiyor. Senin içinse, cebinde bir anahtar olduğunu bilmek güzel, onu kullanıp kullanmamanın bir önemi yok, varlığını bilmek yetiyor. Ben senin anahtarınım. Sen benim kör kilidim.

Düş gören beni kendimden ayırdın. Bu ayrılmadan balsamlı tuhaf görüntüler sıçrayıp evrenin gümüşsü elleriyle yüzüme tuttuğu kara saplı, sırtı dökülmüş aynaya yapıştı. Esrarını çözmeye çalıştığım kadim aynanın yüzeyi, bir katmanla benden iyiden iyiye uzaklaştı. Balsam güneşe ve rüzgâra sorgusuz sualsiz, hemen teslim etti kendini. Elimizi uzatmaya fırsat bulamadan kurudu, sertleşti, kendini kendisiyle örttü. İçimde, aklımın ermediği pencereler açıldı. O pencerelerden senin hayatını görmeye başladım.

Bir gece, uyku erken davranıp gözkapaklarımı usul usul indirmeden önce yatmaya gittim. Yatakta dönüp dururken, birden gözlerim mutfakta açıldı ve hemen bana geri döndüler. O kısacık anda, mutfakta sırtı pencereye dönük bir kadın gördüm. Kahverengi uzun saçları; buğday tenli, ince uzun, kemikli yüzüne dökülmüş zayıf bir kadın. İki eliyle sıkı sıkı kavradığı içki bardağına dünyanın dibine bakarmış gibi bakıyor. Omuzları düşük. Siyahlar giymiş. Hırkasının eteğinde incecik beyaz bir şerit var. Sanki varlığını vurgulayan tek ayrıntı bu. Müthiş kederli ve mutsuz.

Çok korktum. Evime benden habersiz, bana rağmen giren bu hayal neyin nesiydi? Ellerimi gözlerime götürdüm. Yerindeydiler. Açıp kapattım. Perdeden sızan ay ışığını gördüm. Kısacık bir gevşeme ânından sonra kalbim yine deli gibi çarpmaya başladı. “Balıranla hayatı son bulan filozofa dünyanın en bilge kişisi olduğunu söyleyen kâhin değilsin, kendine gel,” dedim kendime. Yüksek sesle söylediğim bu cümleyi acaba hayal-kadın duymuş mudur diye yattığım yerden kulak kabartıp bir işaret bekledim, bir ayak sesi, yaklaşan bir nefes, bir hışırtı, tezgâha bırakılan bir bardağın tıkırtısı.

Çıt yok.

Avluya bakan odalardan birinde, yatağa uzanmış, uyumak için kendimle, yatakla, yastıkla kavga edip duruyorum. Daha akşam çökmedi. Aralık pencereden tatlı bir rüzgârla birlikte o avlulara özgü boğuk, yankılı sesler koşuşuyor odaya. Sağdan sola dönüyorum, yastığı itip başımı yerleştirmeye çalışıyorum. Başıma yer bulamıyorum. Kafam, kenarına metal bir kaşıkla vurulan boş bir kazan gibi durmaksızın çınlıyor, zonklıyor; görmediğim birileri içine taş atıyor sanki, kulaklarım uğulduyor. Bahçe katlarından ve balkonlardan çeşitli sesler birbirine karışarak yükseliyor. Bir masa itiliyor, arada bir iki sandalye çekiliyor, ara sıra çatal bıçağın porselene çarpışı. Biri yabancı bir dilde birisiyle konuşuyor. Birinin telefonu çalıyor. Radyodan bir şarkı, televizyondan bir haber sunucusunun dalgalanan sesi geliyor. Bir kedi miyavlıyor. Ardından bir köpek havlıyor, sahibi hayvanı azarlıyor. Bir grup gencin ölçüsüz sesleri kâh yükselip kâh alçalıyor. Martı cıgıllıklarına gece kuşlarının cıvıldaşması eşlik ediyor. Biri çekiçle bir yerlere vuruyor. Rüzgârla ağaçlar hışırdamaya başlıyor. Bir pencere çarpıyor. Bir çocuk annesine sesleniyor. Bütün sesler bir yankı ormanında derleniyor, birbirinden ayırt edilemeyen çiçeklerden derlenmiş bir demet gibi, sakın odama düşüyor.

Kalkıp perdeyi aralıyorum, pencereden sessizce uzun avluya, daracık bahçelerin birbirine eklendiği bahçe zincirine bakıyorum. Saksılarda rengârenk çiçekler var. Sonra akasyalar, incir ağaçları, irili ufaklı cennet ağaçları ve pespembe çiçekleriyle büyük zakkum. Ağaç dalları arasından bahçelerinde oturan insan karaltıları seçiliyor. Perdeyi çekip yatağa atıyorum yine kendimi.

Hayatım boyunca arka odaların o kendine özgü bir kap gibi

açılışına, sonra insanı başka diyarlara, farklı âlemlere akıtmak üzere içine alıp kendi merkezine çekilen bir delik gibi büzüşmesine, bazen kendi üstüne kapanan bir kapı gibi birden üçboyutluluğunu kaybedip mekân algısının yassılaşmasına hayranlık duydum, bunda büyümlü bir tat buldum. Garip, tarifsiz bir sükûnet. Şimdi bu sükûnetin içinde, ağırdan çatlayıp dağıldığını sandığım başım birden hafiflemeye başlıyor. Akşam rüzgârı saçlarımı dalgalandırıyor ve sıkı sıkı kapadığım gözlerimi bir açsam, altın rengi kumsalın göz alabildiğine uzandığı, kumların bittiği yerde kayalıkların ve ağaçların başladığı bir deniz kıyısında bulacağım kendimi, öylesine oradayım ki iyot kokusu genzimi yakıyor, oysa oturduğum yer, deniz kokusunun ulaşamayacağı kadar şehrin göbeğinde.

Sonra başım hafifliyor. Karanlık, sesleri de değiştirerek çöküyor. Beni de içine alıyor. Sokak tarafından gelen birkaç el boğuk patlama ve cam şingirtisiyle yerimden fırlıyorum. Uykudan usul usul tırmanarak değil de sıçrayarak çıkmış olmanın verdiği hiddetle yataktan kalkıp salona gidiyorum, ışığı yakıyorum, pencereyi açıyorum. Otoparkın gece bekçisi, yanında bir gençle oturuyor. Gencin elinde bir havalı tüfek, öteye dizdiği cam şişelere ateş ediyor. Pencerenin açıldığını işitince başlarını kaldırıp bakıyorlar. “Saat kaç?” diye bağırlıyorum. Genç, eliyle tamam işareti yapıyor. İyi de, gerçekten saat kaç? Dört otuz altı. Gidip aynaya bakıyorum, saçlarım havaya dikilmiş, şişmiş gözlerimde öfke burgacı dönüyor. Yüzümü yıkıyorum, ellerimle saçlarımı düzeltiyorum. Evin bütün ışıklarını yakıyorum. Karanlığın içinde bir fener gibi ışık saçıyor evim. Bunun beni şehirden, ülkeden, hatta dünyadan ayırıp, yerimi kocaman bir çarpıyla işaret eden bir parıltı olduğunu, rüzgârın beni bu ışıkla birlikte sırtına alıp evrenin içinde döndüre döndüre gezdireceğini, sonra kaybedip hiçliğin çöplüğünde eriteceğini sanıyorum.

Ocağa çay suyu koyuyorum. Bir sigara yakıyorum. Ağzımın içi zehir gibi. Işıkları tek tek söndürüyorum. Masadaki abajurun solgun ışığı kalıyor yalnızca. Bir de dolmakalemin kâğıda sürünürken çıkardığı o ses. Bu evrene edeceğim tek bir söz kalmadığını düşünüyorum bir yandan. Bulut’la aramdaki mesafenin gitgide azaldığını...

Kafamda binbir düşünce uçuşurken giydiğim çorabı kaçırdım. Çekmeceden yeni bir paket aldım, açtım, hışırdadı. Hayatın hep hıştırtılarını işittiğimi, hayatı da çorap gibi kaçırdığımı düşündüm. Çorabın kaçığını çekip bileğime kadar akışını izledim. Senin gidişini nasıl izledimse, öyle. Çok mutsuz ve çok yalnız bir adam olarak öleceksin. Bu bir kehanet değil. Bana susuşun ödüllendirilmeyecek, bunu bil. Sen konuşarak sustun çünkü. Söylemediklerin yüzünden anlattıklarınla sustun. Ve ben anlatmadıklarını bildim.

Her sorumda, “Atış doğru, hedef yanlış belki de,” dedin, her defasında dilin ağzına battı. Dudağının kenarından sızan hayalî kandan anladım bunu, yalan söyledin. Hep yalan söyledin.

Sen her gelene kapı açıyormuş gibi yapıyorsun. Oysa aklındaki tek düşünce, esiri olduğun o hikâyeyi döne döne anlatmak yalnızca, her anlatışında acının kekre bal dolu kâsesine daldığın ve orada kendini de boğduğun... her boğulmadan daha da güçlenmiş olarak çıktığın. Kapıdan her girene, gidenin hikâyesini anlatabilmek için hoş geldin diyorsun. Her gelenin üstüne gölgeler salıyorsun. Her gelen, gölgenin yazısının alnına kazındığını bilmeksizin içeri giriyor. Her gelen, gitmeye mahkûm. Sana kalansa, kapının gitme hikâyelerine geçit veren bilgisi. Açılıp kapanmanın.

Uslu köpeklerin, ormana fırlattığın, zehirli olduğunu bilmedikleri ekmek parçasını bulup sana geri getirmek için koşup ağaçların karanlığına karışıyor. Hemen yeni bir köpek buluyor. Hiçbir köpeğe bağlılığın yok. Ormanın içi köpek ölüleriyle dolu. Ağızları açık, çekilmiş dudaklarından, üstünde yeşil bir köpüğün donduğu dişleri dışarı fırlamış. Gövdeleri kaskatı ve gözlerinde hâlâ o zevkin pırıltısı duruyor. Ekmeğin tadı damaklarında kalmış, gözleri o mat pırıltıyla doluyken zehir çoktan almış onları, farkına varmaya bile vakitleri olmamış.

Ne avcıyla, ne cellatla, ne katille halleşmek mümkün.

Havada ölüm kokusu var.

Her şeyi kapattım. Pencereleri, perdeleri, televizyonu. Telefonu fişten çektim. Dışarıda saldırgan bir yağmur, havada iç ezici bir grilik var. Hiçbir şey görmek istemiyorum. Amansız yağmurun sesi kapalı pencerelerden sızıp odaya doluyor. Kıpırdamadan oturuyorum. Nihayet yağmur diniyor. Sokak hareketlenmeye başlıyor. Önce kargaların, sonra serçelerin sesleri işitiliyor. Sokaktan “seyyar overlokçu” geçiyor, minibüsteki mikrofondan genç bir kadın sesi yükseliyor, halılarımızın, yastıklarımızın, şunumuzun bunumuzun kenarına overlok çekerlermiş, öyle söylüyor. Gülümsüyorum. Kalkıp perdeleri açıyorum. Ağaçların yağmurla ağırlaşp aşağı sarkan yaprakları, eski hallerine geri dönmüş. Mutfaktan, ara sıra homurdanan buzdolabının gürültüsü geliyor, sonra sanki ıhlayıp tıslayarak sessizliğe bürünüyor. Tıpkı annem gibi.

“Anne, neden böyle davranıp sürekli kendimi suçlu hissetmeme sebep oluyorsun?”

“Yok yavrum, aman ne yaptım yine?”

“Anneee!”

“Yok evladım ne haddime?”

“Anne bak bu tavrın bile insanı çileden çıkarıyor, bu anlayabileceğimiz bir konuşma biçimi mi şimdi, bak sesinin tonu bile suçluyor insanı, sürekli kendimi savunmak zorunda kalıyorum.”

“Yoook yavrum yok, benim bir şey istediğim yok, kimseye de bir şey demedim, keyfinize bakın siz...”

“Anne!”

Bütün aşkta aldatılmış, yalnız bırakılmış, kırgın, küskün ve kendini çocuklarına adanmış kadınların, bu adanma yüzünden yer ve kılık değiştiren öfkesinden, yanlış insanlara, özellikle de çocuklarına yönelttikleri bıkkınlıktan, ne yapılırsa yapılsın dinmeyecek hayal kırıklığından mustarip annem de.

Ya biri hapsirip tıksırırsa diye, mutfak rafındaki tıka basa ıhlamur, hatmi, papatya, zencefil, hindiba, ebegümeci, meyan kökü, altın otu, tarçın, karanfil dolu kocaman kavanozun bir parmak eksilmesine fırsat bırakmıyor. Çünkü annem, hayat karşısında sürekli tedarikli olmak gerektiğini düşünüyor. Dolaplar ağzına kadar yedek çay, makarna, pirinç, bakliyat, tuvalet kâğıdı, peçete, onlarca plastik şişede temizlik malzemesi, kilo-larca çamaşır deterjanıyla dolu. Hiç kullanılmamış, hatta paketi bile açılmamış havlular, iç çamaşırlar, nevresimler, çoraplar var.

Annem, babamın ihanetleri karşısında hep gafil avlandığı için, kendini koruma içgüdüsüyle hayata karşı bitmez bir hazırlık içinde. “Ya hop diye bitiverirse yavrum, elini attığında insan aradığını bulmalı, tedarikli olmalı...” Sürekli yemek pişiriyor; biri buzdolabını açacak olsa, akşama evde davet verileceğini sanabilir, sonra da ziyan olmasın diye oturup hepsini kendisi yiyor.

“Anne yurt mu burası? Hepi topu üç kişisiniz evde. Ninem yaşlı çok yememesi gerek, anneannemin kalbi var, e sana da yazık değil mi bu kadar yük taşıyorsun, akşama kadar ayaktasın, bak fıtığın azıyor sonra...”

“Ya bir gelen olursa yavrum!”

“Anneciğim, gelen haberli gelir, ne diye helak ediyorsun kendini bu kadar?”

Annem, dolapları yedeklerle doldurdukça sırtı yere gelmez artık. Alışveriş dönüşü, mutfağın ortasına yığıldığı torbaları boşaltıp çekmecelere, raflara, dolaplara yerleştirirken öyle özenli, bir o kadar da gayretkeş ki, onu biraz gezdirmek için dışarı çıkarmaya çalıştığım zamanlardaki üşengeçliğinden, bitkinliğinden, yaşlılığından, “Amaaaaaan adam sende!” deyişinden eser yok. Genç kız gibi zinde, eğilir doğrulur, tabureyi çekip hop üstüne çıkar, en üstteki kapakları açıp bir şeyler yerleştirir, hop zıplayıp iner. Alnının kenarından yanağına süzülen ter damla-

larını elinin tersiyle, hiç o değilmış gibi, cilveli bir edayla siliverir. Bir aşk cengi bu. Ön aşk.

Yemek pişirmekte de üstüne yoktur. Hiçbirimiz eline su dökemeyiz. Mutfığa girdi mi bir saatte kaç çeşit yemeği yapıverir. Hem de mutfak asla dağılmadan, pislenmeden. Bunu nasıl başardığını sorduğumuzda da, hınzır ve muzaffer bir gülüşle, sağ elini havaya kaldırıp işaretparmağını bir kez sallayarak, “Bu bir ‘metod’ meselesi evladım,” der.

Masa bir tapınak gibi ve incelikle donatılır. Yemek yeme faslı da bütün bunlardan geri kalmaz, ama yerken başka bir hale bürünür annem. Yüzüne tül bir perde iner sanki. O tülün ardında, öyle huzurlu ve güven içinde bir ifadeyle yemek yer ki, o an ölse, dünyayı bir tarafa koymuş en mutlu insan olarak öleceği düşünülebilir. Yumuşak bir hareketle, neredeyse şefkatle başını tabağına eğişinde, bakmaya kıyılamayacak çocuksu bir saflık belirir. İşte o an, başka âlemlere geçmiş gibidir. Annem obur ya da açgözlü değildir. Yiyişinde törensel bir hava vardır. Lokmayı uzun uzun çiğner, son kırıntısına kadar tadına varır, teslimiyet ve inançla yutar. Yemekte hiç konuşmaz. Kendisiyle bir iki laf etmeye kalkışana evrenin içinde açılmış büyüklü bir pencereden bakar gibi, yüzünde tuhaf bir ifadeyle sanki anlamadığı bir dilden konuşurlarmış, ama o söylediklerini anlamasa bile onlara düşman olmadığını belli etmek istercesine ölçülü ve nazik bir gülümsemeyle cevap verir; bütün dikkatini büyük bir hazla, memnun ve gönüllü, bu kutsal eyleme vermiş gibidir.

Kim söylemişti bana, “Bir kadın nasıl yemek yiyorsa öyle sevişir,” diye? Annem ise yıllardır yapayalnızdı, yalnızca kırılmış hayalleriyle sevişiyordu.

Ağır taşmaktan bel fıtığı tutup hiçbir ihtiyacını gideremeyecek halde yataklara düştüğü, yirmi gün boyunca ona baktığım ve bütün bunlardan dolayı müthiş mutsuz ve sessiz olduğu günlerin sonunda, onu düşündüğüm için endişeyle ağızından çıkan, “Bak bu normal bir gidiş değil, seni bir ruh doktoruna götüreceğim, ne olacak senin bu yatılı okul aşçısı gibi davranmanın, hastalık derecesindeki yedekleme huyunun sonu?” sözümü bir tehdit, bir hakaret ve kadirbilmezlik olarak algılayıp bana küstü.

“Ah analar yavrusunu sırtında taşımış da...” diye başladığı sözü bitiremedi, sesi titreyip inceldi, gözyaşlarını saklamak için yüzünü duvara döndü, sessiz sessiz ağladı. Gözyaşları dinince, yatağın dayandığı duvarda kavlayan bir badana çentiğini tırnağıyla kazımaya başladı, dönüp yüzüme bakmadı. Yaz sonuydu, güneş batıyordu. Kalkıp pencerenin kenarına gittim. Büyük kiraz ağacının arkasından görünen denize baktım. Gökyüzü aldan mora rengârenkti, ama bunlar cıvıl cıvıl renkler değil, yakkıcı ve kederliydi. Sessizce uzaklara daldı gözlerim, güneş battı, ben de ağladım.

İnsana bastığı zemin hep aynıymış gibi gelir, oysa bastığın yer baktığın yere göre değişir.

Gözkapaklarımı indirdiğimde, gözlerim kendi karanlığından içime baktığı vakit, ara sıra kopuk kopuk görüntüler belirliyor. Sanki gözlerim birer gizli kameraymış ve gözlediği bir yerleri kaydetmiş, ben de o görüntüleri seyrediyorum.

Sarı, puslu güz güneşinin hâkim olduğu bir sabah. Yanımda, sanki arada elimden tutan, arada sırtımdan hafifçe iterek beni bir yerlere doğru götüren görünmez biri var. Durağa gelen ilk otobüse bindiriyor beni. Kulağımın dibinde bir şeyler fısıldayıp duruyor. Ne dediğini anlayamıyorum. Yalnızca benim duyduğum tuhaf kokusuyla, yalnızca benim işittiğim çınlayan sesiyle, yalnızca benim hissettiğim girdap gibi çeken varlığıyla yanımda. Sağından solundan ya da önünden arkasından görmediğim biri. Ya ben onun içinden bakıyorum dünyaya ya da o benim içimden bir şeyleri gösteriyor. Bunu anlatmam zor. Son durakta iniyoruz. Anayoldan çıkıyoruz. Kurumuş otların arasından yürüyoruz. Otoyoldan vınlayarak arabalar geçiyor. Tuhaf bir sessizlik var bu terk edilmiş ölü diyarında. Çiy düşmüş kara, yaşlı mezar taşlarından yansıyan ıslak ışık gözlerime hücum ediyor.

Yo, hayır! Böyle olmadı. Yalnızca ben böyle hatırlamak istiyorum.

Sokağa, yine alışverişe çıktığı bir gün, bir daha geri dönmedi annem. Yanında kimliği yokmuş. Günler sonra kimsesizler me-

zarlığında bulduk onu. Bir otomobil çarpmış, hastaneye götürmüşler, ama kurtaramamışlar. Ve bütün bunlar olup biterken yanında biz yoktuk. Vicdan azabı çektiğim için bütün görüntülerin yerlerini değiştiriyorum, kayıtları tahrif ediyorum, ama bu kadarına hakkım var değil mi, çünkü acı çekiyorum. Acı çekenlere özgü o bencillikle her şeyin hakkım olduğunu düşünüyorum.

İnsan yaş aldıkça ölümle ilişkisi değişiyor. Önünde, kendisinden önce öleceklerini düşündüğü iki kadın, anneannemle ninem olduğu için, annem ölümden çok sık ve erken söz etmeye başlamıştı. Kendisi için de hayırlı bir ölüm diliyordu. “Her şeyin hayırlısı yavrum, ölümün bile,” diyordu. “Üç gün yatak, dördüncü gün toprak ya rabbim!”

Annem ölümden korkmazdı, ama evinin dışında ölme düşüncesi kanını dondururdu. Trafik kazasında, askerde, hatta hastanede ölenlere bile çok üzüldü. Madende göçük mü olmuş, eline göğsüne sıkıştırdığı mendili alıp hüngür hüngür ağlamaya başladı; inşaat mı çökmüş, oğlan sokakta bıçağı çekip sevgilisini mi öldürmüştü, adam iskele verilmeden vapura binenim derken denize mi düşüp ölmüş, işyerinde patlayan tüp gazdan mı ölmüş birileri, dövünüp dururdu.

“Allahım, evine dönmeyi nasip et herkese!” diye dualara otururdu. Üzüldüğü, birilerinin ölmüş olması değil, geri döneceklerini sanarak evlerinden çıkıp bir yerlerde yaprak gibi kıvrılıp düşmüş olmalarıydı.

Ninem, “Deli Şayeste! Sana ne? Allah yandığı yerden söndürsün, sahibine sabır versin!” diye azarlardı onu.

Azarlanan annemin pişirdiği kahve sehpa kalakalır, “Ne taş kalplisin sen anneanne,” derken burnunu sile sile, küsüp en sevdiği yere, mutfağa giderdi.

Ninem, torununun peşinden ters ters bakar, tabakasını yeğinin cebine sokarken, dudaklarının arasına sıkıştırdığı sarma sigarasını yakardı bir yandan.

“Şarkı türkü yok mu kızım, değiştir şu televizyonun kanalını,” der, höpürdeterek kocaman bir yudum çekerek kahvesinden. Az önceki kızgınlığından eser kalmamış, ben onun seve-

ceği bir kanal bulmaya çalışırken, o çoktan bir şarkı tutturmış olurdu: *Kadifeden kesesi, kahveden gelir sesi...* Televizyonda hoşuna giden bir program çıkarsa, “Hay isminle müsemma olasın yavrum, pek münasip, kalsın bu kanal,” derdi.

Annemin sehpanın üstündeki kahvesi soğurdu.

Ninem haklıydı galiba bazen anneme kızmakta. İnsan en çok neden korkuyorsa, başına o geliyordu çünkü.

nce torununu, sonra kızını uğurlayan ninem, hiçbir şeyden haberi yokmuş gibi davranıyordu. Bilemiyorum. Belki de gerçekten öyleydi ya da ölmekten çok korkan, bu hayatla vedalaşmaya bir türlü gnl razı olmayan ihtiya, kendini dertten tasadan soyutlayarak ömrünü uzattığını düşünüyordu. Bense annemin hem zamansız hem de bu şekilde ölmesiyle, altından kalkamayacağım bir darbe almıştım. Onun bana ksknlgn panoya iliştirilen bir fotoğraf gibi kendime yapıştırdım.

19.59

Askıdan siyah bir elbise çektim, V yakalı ve her harfin içinde bir sır saklıdır ve her gövdenin içinde bir ruh ve her ruhun kürek kemiklerine demirden kanatlar saplıdır.

Ağzımı pespembe bir pamuk helvaya doğru uzattığımı sanıp her defasında şaşmamamacasına sapını dişlemekten yaşadığım hayal kırıklığını nasıl anlatmalı?

“Aynı sesleri çıkaranlar aynı çukurda buluşur,” demiştim sana.

“Eğer bir çukur varsa,” demiştin.

“Cebim taşlarla dolu,” demiştim.

“Eğer çukur görürsen, cebindeki taşlarla doldurma,” demiştin.

“Ceplerim çok ağır,” demiştim.

“Çukur derindir,” demiştin.

“Düşmekten korkuyorum,” demiştim.

“Düşmekten değil, uçmaktan kork,” demiştin.

Düşüşümden yadigâr taş parçasını hiç bırakmıyorum elimden.

Sanki yüzlerce yıldır tanıyorum seni.

Sanki bütün gerçekliğin, oluşun taleplerinden bağımsız esneyip yayılmışım ve sonunda yırtılmışım zamanda.

Sanki sen de bu taşkından doğmuşsun.

Sanki ağzının çentikli, keskin kabuklarından bana dökülen kum-sözleri avucumda biriktirip bir inci-taş yapmışım. Yavaş yavaş, sabırla, çevire çevire sıkıştırıp şekil vermişim ona.

Sanki inci-taşın çeperi benim parmak izlerimden çizgilerle tırtıklanmış. Zaman kendinden düşüp küçülmüş, bu ipincecik kanallarda akan cılız bir su olmuş, artık içine hiçbir şey sığmıyormuş. Taşı çevirdikçe ellerimin ıslanmasından avuçlarımın terlediğini sanıyormuşum. Avuçlarımı alnıma götürüyormuşum. Bakıyormuşum ki ne düşmekten korkuyormuşum ne uçmaktan. Aynaya baktığımda bir boşluk açılıyormuş önümde. Çünkü zaten yokmuşum.

Öğrenci işlerinde kayıt için sırada bekliyoruz. Önümde hülyalı gözlerle bakan bir genç kız, onun önünde uzun boylu, kara saçlı bir delikanlı. Sıranın arka tarafından bir kızın söylendiğini işitip kafamızı çeviriyoruz hep birlikte. "Hay Allah! Babam ömrüm boyunca sıradan olma evladım dedi bana, işe bak, ne sıradanlığı, ben daha sıraya bile giremiyorum!" diyor kız yanındaki arkadaşına. Öndeki iki kişiyle gülüşerek birbirimize bakıyoruz. "Babanız size ne dedi?" diye soruyorum ikisine birden. Şirin bir edayla sorduğum bu soru, daha kelimeler havada yüzerken, üçümüzün gencecik gözlerinde bir keder ışmasına neden oluyor. O ışığa tutunarak arkadaş oluyoruz, zamanla, usul usul kopmaz bir bağ oluşuyor aramızda.

Bir gün derste, "Gerçek ne ki?" diye soruyorum hocaya. Yanımda oturan, o zamanlar adını Fırat diye bildiğimiz kara saçlı delikanlı, "Gerçek, kurtulamadığındır," diye eğilip fısıldıyor. Ön sırada oturan Sude dönüp hülyalı gözleriyle ikimize bakıyor. Üçümüzün arasında başka hiç kimsenin anlayamayacağı ve dahil olamayacağı, benzersiz bir dostluk binası kuruluyor. Demir çubukları, taşınan tuğlaları, kumun karıldığını neredeyse gözlerimizle gördüğümüzü bile söyleyebiliriz.

Amfide gerçek üstüne hummalı bir tartışma başlıyor. Biz dışında kalıyoruz. Fırat'ın cevabı bütün cevapları önemsizleştiriyor. Gerçek, kurtulamadığındır. Belki yalnızca bunu söylemek için girdi hayatıma Fırat, yalnızca bunun için dostum oldu.

Sude ise sanki batık bir gemiydi, varlığını derinlerde beklemeye borçluydu. Bu bekleyiş, yalnızca suyun ıstıttığı tatlı çıtırtılarla yokoluşuna keskin, çokyüzlü bir anlam kazandırıyordu.

Ona bakarken, aynada kendime bakarmışım gibi bir duyguyla birden irkildiğimi fark ediyordum.

Hafızamın penceresinden bakarken, üç genç insan: Sude, Fırat ve ben, hep yürürken geçiyor gözlerimin önünden ve sürekli yağmur yağıyor. Sonbaharda, Gülhane Parkı'nın kuru yapılarla örtülü yollarını arşınıyoruz. Artık akvaryumların bulunduğu eski Bizans sarnıcının rutubetiyle sarmaladığı karanlığına inip göz alıcı floresan ışıkları altında yüzen balıklara bakıyoruz. Sarayburnu'na çıkıyoruz. Semaverden doldurduğumuz çayları yudumlarken denizi seyre dalıyoruz. Birden yağmur bastırıyor. Uzun uzun susuyoruz. Ya da Samatya sahillerinde yürüyoruz, sarı çizmeler giymiş, ellerinde koca süzgeçlerle sığ yerlerde gezinip, dalgaların sahile vurduğu nesneleri toplayan lodosçuları seyre ediyoruz. Sude ile Fırat bir banka oturuyorlar, ben su kıyısına iniyorum. Topladığım ganimetle dönüyorum: Lodosçuların önemsemediği çini ve seramik kırıkları, kilden pipo başlıkları, geçmiş imparatorluklardan geriye kalan, denizin saklayıp bugüne tükürdüğü parçalar. Aramızda paylaşıyoruz. Küçük Ayasofya'ya doğru yürüyoruz. Yağmur çiseliyor. Ya da Medrese'de oturuyoruz. Caddenin kalabalığından kopuk, nargile, adaçayı ve ıhlamur kokusuyla örülü, girişteki hazirenden mi kendi korunaklılığından mı sükûnet bulmuş bir türlü hikmetini çözemediğimiz, yaşlılar ve gençlerin sırt sırta oturduğu, zamanın durduğu kahvehaneden çıkıp Kapalıçarşı'ya, Tahtakale'ye, Sirkeci'ye uzanıyoruz, köprüden martılara simit atıyoruz.

Zaman geçiyor. Martı sesleri ve çam kokusuyla zamanın kilitlendiği adada kalıyorum. Bulut öldükten yirmi gün sonra bebeğimi düşürünce beni buraya getirdiler. Büyük halamların konağı, yazınki debdebesinden uzak, kışa yaslanmış adada sade, sessiz, gösterişsiz, uyuyan bir kadına benziyor. Konakta bahçıvan, Çiço ve benden başka kimse yok. Bütün günümü uzun yürüyüşler yaparak, şömine yakarak ve Çiço'nun kucağında uyuyarak geçiriyorum. Yaşlı dadımız, "Tanrı seni korusun," diyerek, boynundan hiç çıkarmadığı, ucunda bir haç sallanan zinciri benim boynuma takıyor, "Benden sana yadigâr kalsın evladım, bana da anacığımdan yadigâr," diyor. Birlikte ağlıyoruz. Sude ile

Fırat beni görmeye geliyorlar. Dilburnu'na yürüyoruz. Hiç konuşmuyoruz. Daha doğrusu deniz, rüzgâr, martılar, kozalaklar dışında hayata dair hiçbir şeyden söz etmiyoruz. Dönüş yolunda beni çocukları gibi ortalarına alıyorlar. Fırat kolunu omzuma atıyor, Sude elimden tutuyor. Bu yastan hiç çıkamayacağımı düşünüyorum.

Gün gelip Fırat'la yan yana Sude'yi uğurlayacağımız hiç aklıma gelir miydi? Ya daha sonra Fırat'ı içinde kayborduğum kalabalıklarla tek başıma uğurlayacağım?

Sude'nin pek az kişinin katıldığı cenaze töreninde, "İnsan yaşayacaklarını bilseydi, yine de yaşamak ister miydi?" diye sordum Fırat'a.

"Kara bir cüppe takmış olsa bile üstüne, umudu nerede görsen tanırsın, o bizden saklansa bile, ondan saklanmak bizim elimizden gelmez," dedi.

Sude'yi çukura indirdiler. Boynumdan hiç çıkarmadığım zinciri Fırat'a verdim. "Ben yapamayacağım, toprak atarken bunu da atar mısın Sude'nin yanına?" dedim fısıltıyla. Tam o anda, biraz uzakta bir adamın Sude'ye veda edişimizi izlediğini fark ettim. Gözlüklü, sakallı bir adam. Elinde mavi bir fu-lar tutuyor, arada ucuyla yanaklarından süzülen yaşları siliyor. Sude'ye vereceği son hediye bu. Çok mutsuz ve yalnız ölecek bir adamın; atalarının fırlatılıp atılmış bedenlerinden geriye kalan kemikleri ve duvarlarda kalan son tırnak izlerini kendi bedeninde toplamış ve kim bilir kaç karanlığın birden sardığı bir kadına son hediyesi.

İmam, Sude'nin aile yakınlarına, "Allah kabir azabı vermesin," diyerek yanlarından ayrıldı. Veda töreninden sonra herkes arabalara binip mezarlığın kapısına giden yoldan art arda gidiyor. Son arabanın arkasından iç geçiriyoruz. Fırat'la kol kola, servilerin çevrelediği uzun yolda yürümeye başlıyoruz. Adımlarımız, mezarlığın kıpırdamayan, gevşek zamanına ayarlı, usul usul. Fırat'ın okul koridorlarında, "Cadılar, cadılar," diye Sude'yle beni gülererek karşılaması dün gibi, ama birimiz düştü bile hayattan.

"Kabir azabı!" dedim içimden. Kabir nereye aitti? Sude'nin dünyasına mı, yoksa ayak bastığımız şu dünyaya mı? Kim bilir?

Sude şimdi kurtulmuştu kabirden belki de, özgürleşmişti, kabirde olan bizdik.

“Mezarın üstüne su dökmek ne tuhaf bir gelenek değil mi,” dedim Fırat’a, “sanki yeni diktiğin bir bitkiye can suyu verir gibi...” Cevap vermedi, sol eliyle kolumu sıktı. Teselli mi etmek istiyordu, yoksa teselli bulmak mı, belli değil. “Sude’nin kara cüppeli umudu geceye saklanmış olmalı ki...” dedim. Fırat beni dinlemiyor gibiydi. Sustum.

“Sude’nin kayıp soyunu ararken ona bazı çeviriler yapıyordum,” dedi, “ikimiz baş başa, onun dilini anlamadığı kalın kitaplarda kalmış hayatlara dalıp çıkarken bu hayatlardan biri ona fena halde dokunmuştu. O gün ikimiz de ağladık. Birbirimizin üstünden, kayıp insanların ellerini tuttuk sanki...”

Başımı hafifçe çevirip uzaklaştığımız mezara göz ucuyla baktım. Sakallı adam, kimsenin kalmadığı mezarın başında diz çökmüş, mavi fuları yeni kapatılmış, kabarık toprağın üstüne koymuştu. Mezar yeni, fular eskiydi. Maviyle kahverenginin, gökle çıplak toprağın birbirine ne kadar yakıştığını ilk kez o kısacık anda fark etmiş olmalıyım. Ölüm telaşında. Daha fazla bakamadım, kalbim sıkıştı.

“Sude’nin ağlamasına neden olan adam, dedesi gibi sarrafmış. Ailenin tek çocuğuymuş. Bu nedenle annesi başına kötü bir şey gelmesinden endişe edip ısrarla herhangi bir olaya karışmamasını istiyormuş. Gel gör ki, kimsenin ondan şüphelenmeyeceğini, siyasi partilere üye olmayanların evlerinin aranmadığını söyleyip annesini ikna ederek evlerine sakladığı bombalar bulununca idama mahkûm edilmiş. Hagop’u ipe götürmüşler. İp kopmuş! İkinci denemede de kopmuş ip. İlmek iki kere kopunca kanun gereği idam cezası iptal olduğundan, kurtulduğu sevinçle kalabalığa doğru yürüyen Hagop, başına inen dipçikle orada can vermiş. Komutanın emriyle darağacının demir kancası çenesine geçirilmiş.”

Elim bir an çeneme gitti. Sessizce yürüdük, caddenin kalabalığına çıktık. Bulunduğu zamana ait olmayan, binlerce yıl önce taşlık bir yolda yürürken söyleşen, harmanilere bürünmüş iki bilgeye benziyorduk. Sude’nin ölüm gelinliği giydirdikleri bedeninin bizden ayrılışına kendimizce selam durduk. Sanki

mevsim kış değildi, akıp gittiğimiz o zamanın toprağında, haziran ayındaydık. Tatlı bir yaz yağmuru çiseliyordu. Çevremizi kara serviler değil, ıhlamur ağaçları çevreliyordu. Islanan ıhlamurların iyiden iyiye yayılan baygın kokusu karışıyordu havaya. Fırat'a İsa figürünü kendini kurban etme geleneğinin en çarpıcı temsili olduğu için sevdiğimi söylediğimi hatırlıyorum. Kurbanlar konusunda konuşurken dilimi ısırmalıyım.

Taksim Meydanı'na vardığımızda, ayrılmadan önce Fırat'la hiç konuşmadan birbirimize sarılmış, bir süre öyle kalakaldık. Yanımızdan geçenler, iki âşığın acıklı ayrılık sahnesine tanık olduklarını düşünmüş olmalılar. Biz ise bunun da bir veda olduğunu nereden bilebilirdik?

Hiçbir yere yetişme telaşı olmayanların yavaşlığıyla amaçsızca yürüdüm. Pasajlara girdim çıktım, kitapçılarda raflara bakındım, sahaf dükkânlarında üst üste yığılmış kitap öbekleri arasında eşindim. Eski bir kitap buldum: *Buz Sarayı*. Yıllar önce okuyup sonra kim bilir kime verdimse bir daha geri gelmeyen bu kitabı yeniden bulunca, eski bir arkadaş'a rastlamış gibi oldum. Hem sevindim, hem hüznelendim. O karlı kuzey ülkesinde, kışın girdiği buz sarayının insanın gözünü alan, büyüleyici, parlak koridorlarının sessiz çağrısına uyunca kaybolup donarak ölen, aylarca sarayın biricik sahibi ölü prenses olarak camı keskin odalarda buzların eriyip suların damlamasını bekleyen, soğuklar bitince görkemli bir çatırtıyla parçalanıp nehrin sularına karışan sarayla birlikte yoklara karışan Unn geldi aklıma.

Plakları karıştırmaya başladım. Sude'nin de çok sevdiği bir Pergolesi eseri: *Stabat Mater*. Kapakta bir resim: İsa tepede çarmıha gerilmiş, resimdeki en çarpıcı görüntü sol köşedeki bulutlar. Plağı çekip aldım, kitapla birlikte, yüzümde nasıl bir ifadeyle sahafa uzattımsa, adam birbirimizi çok eskiden tanıyormuşuz ve ortak bir acıda buluşmuşuz gibi törensel bir edayla plağı ve kitabı kutsal mendile sararcasına naylon torbaya koyup uzattı, kederli bir gülümseme kapladı yüzünü.

Caddeye çıktım. Bir mağazadan kendime toprak rengi bir elbise aldım. Yürüyerek eve gittim. Basamakları, başkasına ait ve hükmedemediğim bacaklarla çıkarmış gibi ağır ağır tırmandım. Kapının önünde bir süre soluklandım. Anahtarı çıkardım.

Kapıyı açar açmaz evimin bana ait güvenli kokusu sarmaladı hemen. Odaya gidip elbiseyi giydim. Senin Prag'dan getirdiğin ipekli mavi fuları boynuma doladım. Salona döndüm. Plağı pikaba koydum. Kitabı elime aldım, bir üşüme yokladı içimi. Acı, bizi daha beterinden korumak için var belki de, artık daha beteri ne olabilirse!

Koltuğa çöktüm ve küçücük, buz sarayı hayatlarımıza ağladım.

20.02

Elbiseyi üstüme geçirirken giyindiğimi sanıyordum. Oysa aynanın önüne dikilince giyinmiş miyim, soyunmuş muyum anlamadım.

Sana gelmek için evden çıkma ânı yaklaştıkça, senden uzaklaşmaya başladığımı, belki de sana hiçbir zaman kendimi tam olarak vermediğimi, sana her yakınlaşma çabamın, içimin bilemediğim ücra bir köşesinde yeni yeni saklanma kovukları açtığını ya da tamamen sen olduğumu ve bu yüzden kendi varlık çeperimde böyle bir sığmazlığa düştüğümü düşündüm. Ayağım tökezledi. Yalan kumullarına bata çıka yürüyordum. Ne yana gitsem gece de ardımdan geliyordu. Gece ile aynı adımları attığımızı fark edince durmaya karar verdim. Böylece o beni geçip gidebilir, ben de kendime içinde rahatça yürüyebileceğim bir yol, bütün nesnelerin ve canlıların göz alıcı bir aydınlıkta sınırlarını kaybetmeden belirebilecekleri bir mecra bulabilirdim. Gözlerimi kapattım, varlığımı belli etmemeye çalışarak durdum. Çocukça bir sevinçle çarpıyordu kalbim.

Gece, pılını pırtısını toplamış, şiddetli bir rüzgâra benzeyen ayaklarıyla ezerek, bozarak, örseleyerek geçip gidiyordu üstümden. İçimden mi, dışımdan mı olduğunu kestiremediğim renkli, devasa bilyeler yuvarlanıyordu gece geçerken. Karanlıkta, boşluğa sürtünerek yuvarlanan bilyelerin saçtığı tuhaf cam ışıltısı, sıkı sıkı kapatsam da gözlerimin kıyısına çarpıyordu. Gözlerimin ardındaki siyah uçurumda çakıp sönen kızıl yıldızlardan anlıyordum bunu. Ürkütücü yarığının kapanacağına inandığım kör uçuruma bakmaya razı oldum ve hiç açmadım gözlerimi. Eğilmedim, uzanmadım, oturmadım, kendi üstüme katlanmadım, elimi kolumu kıpırdatmadım. Bekledim. Geçişin koridorunda, gecenin ayakları altında değilmişim gibi.

Toz zerreciklerinin bile birer kayaya dönüştüğü bir gidiş fırtınasıydı. Kendimi kapattığım dış dünyada bütün biçimlerin bozulduğunu tahmin ediyordum, çünkü kendi çeperimde can yakıcı bir gevşeme, bir çözülme hissediyordum. Sonra bitti. Gözlerimi açmaya çalıştım. Gecenin içinde yuvarlanan kara iki bilyeden ibaret kalmıştım.

Ninem yaşama isteğini kaybettiği aşkından alıyormuş. Annem ve anneannem öldükten sonra, onu bir bakımevine yatırmadan önce, bir gün evde bana hikâyesini anlattı. Bunca yıl sonra. Annemin çektiği acıya ve küskünlüğe duyduğu öfkeyi, anneannemin dedem öldükten sonra yaşadığı kocasızlık acısına yönelik hor görmeyi ancak o zaman anladım. Kendi acısını, onların acısından üstün görüyordu ve hayata sarılma şevkini, duyduğu neşeyi bu acıdan alıyordu. Kızının evliliği boyunca eşiyle yaşadığı muhabbet “sade suya tirit”ti nineme göre, kocasının ölümüyle yaşadığı üzüntüsü de sıradan bir üzüntü. Annemin küskünlüğü de ahmakça bir zayıflıktı, çünkü babama âşık olmadığını, babama değil, onu kendi elinden alan kadınlara öfke duyduğunu düşünüyordu ninem; annemin yapması gereken tek şey babamın nikâhını atıp başka adama varmaktı. Nineme göre, annem de anneannem de erkek nedir hiç bilmemişlerdi aslında, haliyle gerçek bir kadın olmaktan bihaberdiler. Bu adamlar için “Erim, erim” diye yanana kadar, “Elim, elim” deyip oturması gerekirdi bir kadının. Yirmili yaşlarımda yokken, ninemin ağzının içinde gevelediği bu sözün ne anlama geldiğini o zaman hiç anlamamıştım. Üstelik, ihtiyar kadınların açık saçık konuşmaları hep pek tuhafıma gidiyordu. Ninem erkek düşmanı bir kadın değildi. Bunu, bu sözleri etmesinin üstünden üç beş yıl geçtikten sonra, onlara kahve ikram ederken bir arkadaşıyla yaptığı konuşmaya kulak misafiri olduğumda iyice anladım. Ninem, arkadaşına her zamanki gibi annemi çekiştiriyordu. Arkadaşı Sultan Teyze, “Amaaan, herif dediğin üstüne çıkar keman çalar, üstünden iner canına sıçar, hiç olmasalar daha iyi,” deyince, bir-

den yüzü değişmiş, “Sen ne anlarsın?” diye azarlamıştı onu. Bir kadının kadınlık duygusunun ne yaşa gelirse gelsin değişmediğini, bitmediğini, “Can büyük, beden küçük yavrum,” deyişindeki tınıdan sezdim.

Hikâyesini anlattığı o gün, arzunun hangi kapta olduğunu bir önemi olmadığını, arzunun kendisinin belki de bir lütuf olduğunu düşündüm. Ateşten bir hediye.

“Biz Himmet Efendi’yle çok sevdalı, çok muhabbetli idik. Hamamda hatun kişilerin anlattıklarından bilirdim ki, hepsi de hicap edip sıkılırdı erlerinin karşısında. Ben bu mevzuda bir lakırdı etmezdim. Efendimin adını başka kadınlara telaffuz etmekten imtina ederdim, mahcubiyetimden değil, kıskandığımdan. O da beni pek kıskanırdı. Çocuğumdan bile. Akşamları eve geldi mi, biz köşkün ikinci katından aşağı inmezdik. Kâniye’yi yemekte şöyle bir görürdüm, iki öpüp okşardı, sonra yukarı çıkarırdık. Pek müstesna biriydi, çelebi adamdı, sefayı severdi, aklı fikri bendeydi. O vakitler hiç âdet değildi, el âlem kınadıydı bizi. Herkes kaynanasıyla kaynatasıyla otururdu. Kızlar zaten bebe yaşta gelin olurdu, kaynanadan usul erkân öğrenirlerdi. Lakin biz köşte iki emektar ve çocuğumuzla otururduk.”

Güzel bir göz beni attı o derin sevdaya / Benziyor şimdi benim ömrüm uzun rüyaya, diyen şarkıyla sustu. Ninemin konuşması, hep yanı başında tuttuğu, kısık sesle çalan küçük radyodan gelen şarkılarla bölünüyordu. Bazen uzanıp radyonun sesini açıyor, bazı şarkıları mırıldanarak dinleyip iç geçiriyor, şarkı bitince sesi kısıyor, bir süre hülyalara daldıktan sonra konuşmasına devam ediyordu.

“Himmet Efendi hiç kıyamazdı bana, katiyen yorulmamı istemezdi. Bütün günümü ayna önünde arzı endam eylemekle geçirirdim, onun için hazırlanıp beklerdim. Giyin süslen kadifem benim, derdi. Öyle isterdi. On beşindeydim ona vardığımda, hemen gebe kaldım. Erkek dediğin sevinir buna, halbuki Himmet Efendi başka türlü adamdı, Kâniye doğunca, herkes bir de oğlu olsun ister, onun aklı çıktıydı bir daha gebe kalırım da benden uzak düşer, alakam bölünür diye. Akşamları ipek-lilere bürünüp beklerdim onu. O demlenirken ut çalıp şarkılar terennüm ederdim. Beni cigara içmeye o alıştırdıydı. Baş başa...

Hiç bunalmazdık birbirimizden, gündüzleri hasrete düşerdim, iple çekerdim akşamı. Kimse lambayı üflemeden kocasının koynuna girmezken, o beni anadan üryan görmek isterdi her daim. Biz ancak bitap uykuya dalmak üzereyken lambayı üfledirdi. Lakin her sevdayı bekleyen bir akrep bulunur bir köşede. Hamamda kadınlar, sizin köşkün lambası da geç saatlere kadar hiç sönmüyor canım, diyerek laf atarlardı bana. Öyle güler geçerdim, hiç ses etmezdim. Mesut kadının teni başka türlü parlardı evladım. Canfes yastıkların üstünde raks etmiş vücutların rayıhası başka türüdür. Ah o hemhâl oluş ne zevktir, o ne sadet!" Bir an yüzü genç bir kadının yüzü gibi parladı söndü, titreyen elleriyle yeleğinin düğmesiyle oynamaya başladı, bir süre sustuktan sonra:

"Cibilliyetsiz Mürüvvet de bana kafayı taktıydı, parıltımı gördüydü zahir, kokumu hissettiydi. Mürüvvet'in kocası vefat ettiydi bir yıl önce. Ersiz kaldıydı. Neyse! İşte o vakitler hamamotuyla dökerdik biz tüylerimizi hamam günleri. Bir gün Mürüvvet dedi ki, kız gel bak kaymak olacaksın, sonra avret mahallime zift sürdü. Ben de safım tabii bu gibi mevzularda, ne bileyim âdet öyledir sandım. Bu zıkkım yapıştı kaldı mı? Fitne Mürüvveee! Kevaşeee! Müsveddeee!" dedi.

Öfke soluğunu tıkadı. Burun delikleri, öleceğini anlayan bir kelebeğin kanatları gibi hızlı hızlı açılıp kapanmaya başladı, sonra kıpırtılar dindi ve sözüne devam etti:

"Ağlaya ağlaya eve dar attım kendimi. Himmet deden usturayla kazıdı hepsini. Ama nasıl elmas işler gibi itinayla. Ben ağlayınca da, sen her halinle benim billur kâsemsin, neden böyle manasız işlere tevessül edersin, dediydi. Aaaaah ah! Doyamadık birbirimize. Ben her gün onunla yeni vuslata erermişim gibi heyecana düşerdim."

Bu başka dünyaya akarak anlattığı hikâyeden sonra yorgun düştü. Sustu.

Radyoda çalan şarkıyı işitince sağ elini kaldırıp usulca sallamaya başladı.

"Bu senin şarkın olsun," dedi. *Rüzgâr uyumuş ay dalıyor her taraf ıssız / Ölgün bakıyor varsa uzak bir iki yıldız / Hiç çıt bile yok korkma benim bahçede yalnız / Ey gözlerinin rengi kadar...*

“... kalbi güzel kız... Hele bir bardak su getir bana, dilim damağım kurudu,” dedi.

Ona su verdim. Elma dilimledim, portakal soydum. Bir süre sessizce meyveleri ağzında geveledi durdu. En mahrem sırlarını utanmadan sıkılmadan anlatıyordu bana, ne de olsa artık ben de koca kadındım. Aramızdaki yaş farkı ortadan kalkmış, ben onun torununun kızı olmaktan uzaklaşmıştım. İkimiz kadınlıkta eşitlenmiştik.

“Himmet’i ben öldürdüm!” dedi birden.

“Ne?” dedim şaşkınlıkla gözlerim açılmış. “Sen mi öldürdün? Bir kazada ölmemiş miydi büyük dedem?”

“Yani yavrum, farzı muhal, şimdi bir tek tımarhaneleri dolduran deliler yok ki, dışarıda cirit atan eden yedi türlü deli var!”

“Eee!”

“Eeesi bu işte!”

“Ne?”

“Eesi bu! Bir tek tımarhaneleri dolduran deliler olmadığı gibi, sadece birini tüfeği tabancayı çekerek öldürene de katil denmez! Sevda dediğin böyle bir şeydir işte. Sevda aynı vakit, gözünün bakışıyla, kalbinden geçen temenniyle bile sevdiğinin kaderine, buğulanmış cama yazı düşer gibi kendi ismini yazmak, onun ömrünün o ince ipliğini gaipte bilen görünen bir bıçakla kesip atmaya da muktedir olmaktır!”

Ninem aklı arada sırada gidip geliyordu. Böyle bir hezeyan halinin başladığını düşündüm. Dışarıda kar yağıyordu. Pencereden, karanlıkta ışıyan sokağa baktım.

“Bakma öyle alık alık!” diye sesini yükseltti. “Bunamadım ben! Aklım başımda! Ettiğim lakırdının farkındayım. Sana anlatıyorum bunları. Hayatımda ilk defa birine anlatıyorum. Heey! Anladın mı? Niye?”

Bir portakal dilimi attı ağzına. Dudağının kenarından akan suyu sildi elinin tersiyle. Yerinde kıpırdadı. Hafifçe koltuğun ucuna kaydı. Sağ elini dizinin üstüne koyup yerinde usul usul sallanmaya başladı. Görmez gözlerle dışarı baktı, sonra bana döndü:

“Hanım! Hanım! Sana diyorum, bana bak! Anladın mı

niye? Anladın mı niye sana bırakıyorum mirasımı? Niye senin önünde açtım mücevher kutusunu? Niye sana tesir etmek arzundayım?”

“Niye Dilruba Hatun?”

“Çünkü nicedir halini tasvip etmiyorum. Avanak anan Şayeste’ye, saftorik kızım Kâniye’ye benzeyen damarından hazretmiyorum.”

“Nine, sanki bu kadınlar senden çıkmamış gibi konuşuyorsun!”

“Konuşurum! Onlar benden gelse de bana benzemez. Sen bana benzersin. Temennim de hep bana benzeyerek kalmandır. Tutkunluğun bana benziyor, ama sevdanla halleşme kifayetsizliğin asabımı bozuyor, vakarın yok senin! Zayıfsın! Men ederim seni böyle davranmaktan!”

“Nine aşk olsun! Neden böyle konuşuyor...”

“Konuşurum! Biz aşkın rahle-i tedrisinden geçtik yavrum! Biliriz!”

Sesi yeniyetme oğlanlar gibi denetlenemeyen bir iniş çıkışla çatallanarak çıkmaya başlamıştı. Gözlerini gözlerime dikti, şefkatle bakmaya başladı: “Beni malumatfuruş bunak diye itham edermiş gibi bakma! Niyetim bu değil,” dedi. Radyoda çalan şarkıyı duyar duymaz dikkati dağıldı, yine sesini açtı, yanımdan çok uzaklara gitti. *Benzemez kimse sana, tavrına hayran olayım / Bakışından süzülen işvene kurban olayım.*

“Demek sen öldürdün dedeyi ha?”

“Elbette. Ben öldürdüm. Sen benim ölmekten korktuğumu zannedersin değil mi? Halbuki ben melamet hırkasını giymişim, haberin yok, sadece gördüğünü hakikat sanırsın! Bir miktar daha yaşayayım da mükâfatım hayat olsun değildir maksadım. Benim tek korkum dünyadaki cesaretimi ahrete taşıyamamaktır. Himmət Efendi beni senelerdir bekliyor. Yanında da...”

“Yanında da?”

“Yanında da o muhteris Mürüvvet var!”

Hiddetle kalktı yerinden. O sırada ezan okundu. Radyoyu kapattı, kendinden beklenmeyecek çevik adımlarla odadan çıktı, yatak odasına gitti, namazını kılıp geri döndü. Büyük bir çökünlük sinmişti üstüne.

“Ben Allah’a şirk koştum kızım. Ben o gün kendi kudretimden korktum! Hududumu aşmıştım, biliyorum, ama... ” dedi, elini masaya dayamış, bir süre ayakta öylece kaldı. Sonra küçük adımlarla gelip yerine oturdu.

“Havadis tez yayıldı. Mürüvvet, Himmet’i nasıl, hangi arada cezbetti, nasıl münasebette bulundular bilmem, ikisi bir olup kaçtılar. Sonradan kulağıma gelen lakırdılara göre bizim bağ evine giderlermiş.”

“Gerçekten mi!”

“Benim bu raddede müptelam olan adamın gözü nasıl oldu da başkasına kaydı bilinmez. Ya ben, ben nasıl efendimde bir hal sezmedim, nasıl öyle ferasetim bağlandı, bu da bilinmez. Lakin ben öyle kendimle meşguldüm ki, gözüm şu gökkubbenin altında neler zuhur ettiğini görmüyordu bile, gözümün önüne bir perde indiydi sanki. Tabii bunun müsebbibi de Himmet Efendi’ydi. Âlemde kendi aksimden öte bir hakikati göremez ettiydi beni. Bu da sevdanın şiddetinden gelir haliyle. Benim anam pek mesafeli bir kadın idi. Etrafındaki hiç kimseye fazla muhabbet göstermezdi. Bu meretin fazlası melanet getirir derdi. Gel gör ki...”

Sustu. Benim de sesim çıkmaz olmuştu.

“Yaaa! Kaçtılar işte. Haberi alır almaz, öyle kalbimden ilendim, öyle ilendim ki... Kaçtıkları gün, at neden ürküyse işte, araba devrilmiş... Oracıkta can vermişler. Benim gazabımla fevt oldular!”

Kar hızlanmaya başladı. Sessizce, yağın kara baktık.

“Hiç vicdan azabı çekmedim ama, hiç müteessir olmadım... Bir gün, bir lahza dahi. Bu dert bana tuhaf bir sevinç verdi. Onu öte dünyada beklettikçe güç buldum, neşe buldum, hayatım uzadıkça keyfim arttı, yaşama kuvvetini bu bir başıma yaşadığım dertli keyiften aldım, amma velakin bu dünyaya kazık kakacak değilim, elbet gideceğim. Korkum o ki... Korkum... Himmet’le yüzleşmek değil de... Yanında o musibet kadının olduğunu bildiğimden korkarım. Öyle, görünce cesaretimi kaybetmekten, zafiyet göstermekten, ağlamaktan imtina ederim. Bana bunu nasıl yaptın Himmet, derken dudağımın titremesinden korkarım!”

Kar öyle hızlandı ki, evren bembeyaz bir kristal ağına döndü.

“İşte böyle kar yağdığı bir günün gecesiydi... Şeb-i yelda...” dedi. “O gece, hani şu çok sevdiğin, hani benden aldığın şu bozuk saat var ya, işte o gece, lambanın cılız ışığı altında tiktaklarına kulak verip gözümü pirinç kaidesine diktiğim sıra, saat tam üçü yirmi üç gece durdu. O saat bildim göçüp gittiklerini. Mezar taşı bildim o saati ben.”

Hayatımda ilk kez ninemin gözlerinin dolduğuna tanık oldum. Sesi titreyerek sözüne devam etti: “En kesif bulutun bile hükmü bir yere kadardır! Tepemde bulut var diye buluta itimat etme, bir rüzgârlık hükmü vardır onun! Gevşeme, havayı dinle, rüzgârı bekle! Gözünü açık tut! Sadece kendinle dolma! Hakikati idrak etmek için kâşif olmak icap etmez!”

Ağzından çıkan her söz hançer gibi ikimizi birden vuruyordu. Sokak ıpıssızdı. Biz de öyle. Uzanıp radyoyu açtı, sesi kısık radyodan belli belirsiz anlaşılan şarkının sözleri, sokağın bize yansıyan sessizliğinde birden odayı kapladı. Bizi içine aldı. Gözüümde özleyiş, gönlümde acı / Alnımda sevdanın sıcak izi var / Bana benden yakın, bana yabancı / İçimde dolaşan, gezen biri var.

Kalkıp sehpadan boş tabağı aldım, kapıya yöneldiğimde ninemin kendi kendine söylenen sesi arkamdan geldi: “Ah benim sabık ve yegâne efendim! Teessüf ederim! Teessüf ederim!”

20.06

Atkılı süet ayakkabıları kutusundan çıkardım. Kırk dertli olmayı sindirebilirim, ama kırk ayaklı olmadığuma sevindim. Gidecek kırk kapım, sürececek kırk yaşım daha yok. Ama kırk rüya daha görebilirim. Ninemin, “Kırlara karışmış, kırk fikirli kız!” deyişini belki kırk defa daha aklımdan geçirebilirim.

Devasa dalgalarla dolu o uzak denizi hatırladım. Dalgalar seni yutmuştu. Dünyanın alnına benzeyen o geniş sahilde çaresizce çırpınıp duruyordum, hiç bitmeyecekmiş gibi görünen kumsalda bir o yana bir bu yana koşuyordum, ağlayarak adını haykırıyordum. “Kuzeeey!” diye bağırdıkça adın dilime batıyordu. Dalgaların sesi sesimi soğuruyordu.

Sonra, tanrılar acımış olmalı ki halime, hayli uzakta, beyaz köpüklerle kaynayan coşkun bir dalgayla seni kumsala vurdu. Denizin gelinliği üstünden çekilince gövdeni gördüm. Beni aynı cezayla sınamayan, bilmediğim bütün güçlere şükrettim. Hayatımda ilk kez şükrettim.

Suyun yokluğundan, kumların varlığına düşmüştün. Karaya vurduğun yere doğru nefes nefese varmaya çalışırken, gözlerimi senden bir saniye bile ayırmıyordum. Daha ısrarsız bir şiddetle gelen dalgaların seni yerinden hafif hafif kıpırdattığını görüyor, ben yetişmeden suların seni yine içine alacağı endişesiyle deliler gibi koşuyordum.

Yanına kapaklanır gibi çöktüğümde, ait olduğu ortamdan fırlatılmış ince uzun bir okyanus balığı gibi derin parlayarak yatıyordun. Yoksa ölmüş müydün? Sana zarar vermekten korktuğum için dokunamıyordum. Belki de kalbinin zayıf çarpışı avuçlarımda içinde son bulur diye... Gözlerimi kapalı gözlerine diktim. Tir tir titriyordum.

Can vereyim diye önüme atılan, sanki efsanelerden fırlamış bu balık-adamın morarmış tuzlu dudaklarına küçücük bir öpücük kondurdum. O an gözlerin açıldı. Ağzından sular boşaldı. Suların boşalttığı yer yine kelimelerle doldu. Hep o tuzun hatırasıyla boy veren kelimelerle...

Bulut'u morga götürdüler.

Ameliyathaneden çıkardıklarında gördüm.

İçim katılmıştı. Yerimden kıpırdayamıyordum. O an yer yüzünde benden başka hiçbir canlının kalmadığını düşündüm. Ölmek istedim. Hayatımda ölümü bu kadar derinden bir arzuy-la, çok sonraları, bir kez daha istedim, ama ilki kadar canım yanmıyordu.

Bulut bir sedyede yatıyordu. Yüksek bir sedye. Ayakucunda durdum. Uzun boyu bütün sedyeyi kaplamış, ayakları dışarıda kalmıştı. Ana kütesinden kopmuş, suyun akıntısına kapılmış bir buz parçası gibi sedyenin ucuna gittim. Ayakları göğsüme değdi. Ayaklarını tuttum. O kadar soğuktu ki, ellerimin birer ateş parçası olduğunu düşündüm. Kendi sıcaklığımdan yandım, ellerimi çektim.

Örtüyü kaldırdım. İnce uzun yüzü sanki daha da uzamıştı. Gencecik yüzünde, üstündeki örtünün yansımaları vardı. Ağzının her iki yanında kan izleri. Belki hâlâ kurumamıştı. Ellemeye korktum.

Bulut'u morga götürdüler.

Ellerinden geleni yapmışlardı. Bunu söyleyen cerrahın ellerine baktım. Sanki ellerinden kar yağıyordu. Çok üşüdüm.

Bulut'la otomobildeydik. Yoldaydık. Yolu görüyordum. Yol akıp gidiyordu. Hiç sesimiz çıkmıyordu. Sonra yoldan çıktık. Yolum sesi çıktı. Takla attık. Bulut'la otomobildeydik.

Bulut'u morga götürdüler.

Morgun kapısının önünde ondan ayrıldım. Dışarı çıktım. Beton duvara dayanmış kırmızı alüminyum bir merdiven gördüm, üstünde beyaz boya izleri vardı.

Bulut'a bir torba kan getirmiştim. Cerrahın elinden bembeyaz karlar düştü üstüne. Ben yirmi dört yaşındaydım. Altı aylık evliydim. O gece, seyrederken alaya aldığımız filmlerdeki gibi, saçlarıma aklar düştü. Demek hiçbir şeye gülmemek gerekmiş.

Yıllarca, "Allah kimseyi kimsenin yokluğuyla terbiye etmesin," diyen ninemin sesi çınladı kulaklarımda.

Sonra sen geldin, epey sonra. Ne kadar sonraydı tam olarak bilmiyorum. Benden hiç gitmedin diye düşünmüş olmalıyım ki, zamandaki sürçmeyi algılayamadım. Gençlik yıllarını yas tutarak geçiren biri, kalbinin zamanından başkasını bilmiyor çünkü ve gerçek zamandan saptığı yerde ve yaşta kalıveriyor, hiç büyümeden.

Oysa boynuma parfüm sıkan elimın hatıraları yok. Şişıyi yerine koydum. Ellerim, müthiş yabancı olduğum iki tuhaf uzantı gibi göründü gözüme. Ellerimi boşluğa doğru uzattım.

İçimde yeşil bir zehir denizi kabarıyor, hırçın dalgaları beden bendimi aşır dışarı taşamıyordu. Seni her görüşümde kolum kanadım kırılıyordu. İmalı sözler söylediğimi sanıyordun. Oysa yalnızca söyleyemediklerim ağzımdan başka türlü çıkıyordu. Anlamamış gibi, ilgisiz bir cevap veriyordun. Kastettiğimin başka şey olduğunu söylüyordum. Niçin anlamamışsın gibi bir fikre sahip olup bunu vurguladığımı, neden seni düzeltmeye, senden vermek istemediğın yeni bir cevap almaya çalıştığımı soruyordun. Ağlıyordun. Ağladığınızı görmezden geliyordum. Ruhun alev alev yanıyordu. Sen tuz bağlıyordun. Ben buz tutuyordum.

Sen bir fotoğrafta duruyordun. Ben fotoğraf tab edilirken kâğıda yanlışıklıkla, belli belirsiz düşmüş bir hayalete benziyordum. Ne fotoğraftan kaçmayı becerebiliyordum ne de açık seçik orada belirmek geliyordu elimden. Yalnız kaldığım zamanlarda elimden düşürmediğim bu fotoğrafa baktıkça iki figürden hangisi sendin, hangisi bendim seçemiyordum.

Yeni öğrenmekte olduğum bir lisanı sökmeye çalışıyordum sanki, öyle bakıyordum yüzüne. Artık ne söylediğini bile anlamıyordum. Bildiğim tek gerçek, eşimi kaybettiğimdi. Gerçek, kurtulamadığımdı. Ciğeri semirip yağlansın diye, yalnızca kafası dışarıda bırakılan, dar bir kafese tıklılmış bir kaz gibi çaresizce hareket etmeye, yürümeye çalışıyordum. Kafesin içinde ayaklarımı bile kıpırdatmam mümkün değildi oysa. Kafesteydim. Kafes kadardım. Kafesin ta kendisiydim.

İçindeki deniz kabardıkça öfkeden deli oluyordum. Seni sarsmak, sana acıtıcı kelimeler söylemek istiyordum, ama bütün kızgın balıklar, yeşil zehir denizine olta atmış merhametimin ucuna takılıyordu.

“Aşk merhamete gelmez kızım,” diyordu ninem, “cebbar olmak lazımdır, gaddar olmak lazımdır...”

“İssız bir adaya düşersen yanına alacağın üç şey,” diyor dergiden kafasını kaldıran adam yanındaki kadına. Elinin körü. Niye ıssız bir adaya düşelim durduk yerde? Başı ağrırken, bıcır bıcır konuşan çocuğuna gülümseyen bir anne edasıyla gülümsüyor kadın adama. Hasta olan kadın. Adamın gerginliğinden anlaşıyor bu. Kadının cevap vermesini beklemeden tuhaf tuhaf karşılıklar sayıp gülümsemeye başlıyor. Bir oyun herhalde. Kadının alnında adlarını bilmediğim ağaçlar sallanıyor. Sabırla dalgalanıyor iç denizi.

Bekleme salonu kalabalık. Gazetelerin, dergilerin sayfaları sıkıntıyla çevriliyor, her çevirişte gözler kaldırılıp sekreterin bulunduğu bölmeye dikiliyor, herkes adının söylenmesini bekliyor.

Adam bu defa elindeki dergiye bakarak, kadına birtakım kelimeler söylüyor. Kadından bu kelimeleri işitince hiç düşünmeden neler çağrıştırdığını sıralamasını istiyor. “Akvaryum,” diyor. Kadının neler söylediğini algılayamadan, çağrışım zincirine ben de katılıp içimden saymaya başlıyorum. Cam, kan, sınır, ölüm, balık, soğuk... “Bak şimdi,” diyor adam kadına, “akvaryum evliliğin simgesiymiş, cam da cinselliğin...” Bu kalıplar, bu klişeler karşısında donup kalıyorum. İnsanın nesnelerle kurduğu kişisel ilişkinin ucu, niçin böyle simgelere dayansın ki? Gençlik yıllarımda üstüme kocaman bir cam düştü, o kazada otomobilin camı patladı, Bulut’un ameliyattan çıkışını cam bir bölmenin önünde bekledim ve öldüğünü anladığımda camda kendi yansıma gördüm... Bedeni ve ruhu cam kesikleriyle dolu birine cam nasıl olumlu çağrışımlar yapar?

Bir gece önce gördüğüm rüyayı hatırlıyorum. Daha doğrusu bir gece önce gördüğüm rüyadan kopuk kopuk sahneler üşüşüyor ve ben hatırlamaya çalışıyorum; çünkü hayatımda ilk kez, aynı anda iki rüya birden gördüm. Aynı anda, birden çok ekrana bakmak durumunda olan bir operatör gibi. Rüyanın birinde, çenemin sol alt yanı kaşınıyor. Gidip aynaya bakıyorum. Çenemde sekiz on tane çıtçıt görüyorum. Ayna da, suretim de yok oluyor. Karşımda kendim beliriyor. Hiç şaşırmıyorum buna. Karşımdaki kendim, elini uzatıp çıtçıtlardan birini çekiyor. O, kendim bile olsa, onu bir başkası gibi algılayıp anlatmam ne tuhaf. Nedendir bilmem, rüyanın sahibi, sanki çenesinde çıtçıtlar çıkan Gözde. Rüyayı gören Gözde olarak ben, çenesinde çıtçıtlar çıkan rüyadaki Gözde'nin, gerçek hayattaki Gözde'nin daha tutarlı bir temsili olduğunun bilincindeyim... Uykuda bile olsam. Diğer Gözde çıtçıtı çekince içinden parmak uzunluğunda cam bir tüp çıkıyor. Çenemde sallanan tüple, yardım istercesine ve hiç kıpırdamadan diğer Gözde'ye bakıyorum. O da sakın ve her şeye hâkimmiş duygusu veren gözleriyle hiç konuşmadan bana bakıyor. Hafifçe eğilip ağzını tüpün ağzına dayıyor. Tüpün içinden damla damla su gelmeye başlıyor. Bu rüyayla eşzamanlı gördüğüm diğer rüyada yanımda Feyyaz var. Meğer Feyyaz'ın üç çocuğu varmış. Yanımızda dört beş yaşlarında, kara saçlı, kara gözlü güzel bir oğlan var. En küçüğümüş. Çocuğu kucağıma alıyorum. Tam hatırlayamıyorum, ama çocuk hastaymış ve ben çok üzgünüm. Eşzamanlı gördüğüm bu iki rüyanın birincisinden daha çok etkilenmiş olmalıyım ki, onu daha açık seçik hatırlıyorum.

Hatırlayıştan sıyrılıp, muayenehanenin bekleme salonunda olduğumu fark ediyorum. Devasa boyutlara ulaşmış saksılarca bitki var. Her birine tek tek bakıyorum. Belli ki hastalardan gelmiş, çoğu zevksiz bir sürü hediyeyle dolu her yer. Rüyayı hatırlayınca oturduğum yerde sallayıp durmaya başladığım ayağımı durduramıyorum.

Ben hastayım. Hastayım ben. Ömrüm boyunca sınırlarını kavramaya çalıştığım bu beden, beni kendinden atıyor, atacak işte...

İsmimi söylüyorlar, doktor beni bekliyormuş. Odaya girince doktor yerinden kalkıp dost adımlarla bana yaklaşıırken elini uzatıyor. Tokalaşıyoruz. Tokalaşırken, elini ölü bir balık gibi bırakmıyor karşıdakinin eline, ucundan da tutmuyor. İnsanın elini kıvamında bir sertlikle, kıvamında bir ısrarla kavrayan, güven veren elleri var. Oturmam için koltuğu gösteriyor. Yerine geçip oturuyor.

“Artık bir karar vermeliyiz, zaman kaybediyoruz,” diyor. Ellerini masanın üstünde birbirine kavuşturmuş, gözlüklerinin üstünden biraz kaygılı, biraz etkilemeye çalışır otoriter bir ifadeyle bakıyor. Uzun saçlarını ortadan ayırıp sıkıca toplayarak, ensesinde küçük bir topuz yapmış. Tel çerçeveli yuvarlak gözlükleri var. Yüz hatları da yuvarlak, sıcak. Yüzü boyasız, sade. Giysileri gösterişsiz, demode. Geçen yüzyıldan kalma devrimci kadınlara benziyor.

“Zaman!” diyorum.

“Zaman!” diyor.

“Bedenime tek bir iğne saplanmasına bile tahammülüm yok artık. Bir kez daha ameliyat olmak, ardından malum tedavilerin uygulanmasını istemiyorum!”

“Yaşamak istemiyor musunuz?”

“Ölümümü uzatmak istemiyorum. Bunu taşıyacak gücüm yok.”

20.08

Ellerimi boşluğa doğru uzattığımda boşluk doldu. Aynanın önünde, içlerinde güzel kokularla boy boy şişe, pek çok tüp, çeşitli kutular görüntüyü doldurdu. Kokular, kremler, saç fırçaları, farından rimeline, allığından kalemine her tür savaş boyası, bir sürü anlamsız güzellik malzemesi.

Sen bana yalnızca bir kapı araladın. İçeride yanıp sönen renkli ışıkları gösterdin. Bana sahip olmak için hiç çaba göstermedin aslında, ben kendi rızamla sana ait oldum.

Bazı insanlar yaşama gayretini aşktan alır. Bazıları da kendi yaralarını başkalarında kanar. Ve hiç tesellisi olmayan durumlar vardır. Teselli arası bu, bir muafiyet bölgesi, nüfuz edilemezlik.

Elindeki bıçağı, benim bir parlayıp bir sönen ışığımı söndürmeye ant içmiş gibi gayretle biliyordun. Bir yanımla, uslu uslu boynumu uzatıyordum. Kanlı sunağından yükselen ölüm kokusu başımı döndürüyordu. Diğer yanımla, göz erimenden uzaklaşmak için çevreyi kolaçan ediyordum. Nafile! Gücüm benden ayrılıp bir başka gövdeye girmiş, karşıma geçmiş, sanki alay ediyordu benimle. Görüntüm hızla bölünerek çoğalıyordu. Hangisini kurtaracağımı bilemiyordum. Hangi suretimin asıl ben olduğunu seçemiyordum. Aşkın bir irade savaşına dönüşmesi gücüme gidiyordu. Aşkın, onu duyanın dışında varlık bulması, kendi çarkının ekseninden çıkması, onu sarıp sarmalayan hayale ihanet etmesi, kendi kudretinin dışına taşması, en çok da böyle yabancı bir biçimde cisimleşmesi...

Seni istedikçe, kendi suyunda boğulan bir okyanus gibi kendimi içiyordum.

Seni istedikçe, kendi kendini bağışlayan günah gibi kendimi yeniden işliyordum.

Seni istedikçe, kavuşmayı bilmeyen hasret gibi kendimi çekiyordum.

Seni istemekten vazgeçmeliydim.

Elması elmas keser.

Hadi, bitir artık.

Ne zaman canım sıkılsa, üzgün olsam yanımda Cennet'i buluyordum. Sanki benim mutsuzluğumun kokusunu alıp yanımda bitiveriyordu. Zaman zaman Cennet'e kızsam da, onunla konuşmayı seviyordum. Akıllı kadındır Cennet. Ama yine de durumumuzda bir tuhafılık vardı: Ya ben gerçekten artık çekilmez biri olmuştum ya da Cennet'in öfkesinde benim anlamadığım başka bir sebep vardı.

"Gözde! Bu aşk değil, takıntı... Kurtul artık ne olur!"

"Bir insan hayatımızdan gidince, bu gidiş mutlak bir yok oluşla eşleşmiyor. Giden yalnızca o insan oluyor. Oysa onun bizim içimizde, kendimize has o mahrem coğrafyada bastığı yollarda açtığı gedikler, ayak izleri kalıyor. Ben onu özlemiyorum, ama içimde bastığı yerler hâlâ duruyor ve acıyor."

"Senin gibi düşünmüyorum doğrusunu istersen."

"İyi de düşünmekten söz eden kim zaten? Ben düşündüklerimden değil, hissettiklerimden söz ediyorum. Hisler de öyle ölçüye, tartıya gelmez ki..."

"İyi! Anladım! Ben de tam bundan söz ediyorum. Sorun onunla ilgili değil işte! Bu senin sorunun!"

"Cennet! İyi de ben bu hisleri tek başıma, durduk yerde edinmedim değil mi? Bu duygularımın somut bir kaynağı var!"

"Tamam Gözde, tartışmayalım, ille de haklı çıkmak için uğraşacaksın nasıl olsa!"

"Cennet! Gerçekten inanmakta güçlük çekiyorum! Hem bana soru soruyorsun, halimi merak ediyorsun, hem de iki kelam edince bana ders vermeye kalkıyorsun!"

Bana kızgınlıkla baktı. Bana gerçekten kızıyordu, bunu açık

seçik görüyordum. Benden bir şey istiyordu. Ama ne istediğini sanki ben anlamıyordum ve bu yüzden bana içten içe öfke duyuyordu. Benimle konuşmak değil, kavgaya etmek istiyordu. Benimse ne kimseyle kavgaya edecek ne de tartışacak mecalim vardı.

“Gönül penceresinin camı kırıldı,” diyorum Cennet’e.

“Kendine gel, hayatında camına ilk taş atan o değil ya!” diyor, kızgın ve mesafeli bir sesle.

Cennet beni sürekli ikna etmeye çalışıyor. “Bir adamın acısını çekip diğeriyle de yatıyorsun. Adamlar değişiyor, ama sen sürekli şikâyet ediyorsun, sürekli mutsuzsun. Çünkü mutsuz olmak hoşuna gidiyor. Mutsuzluk seni gerçekten bu kadar parçalayan bir duygu olsaydı... Vazgeçerdin. Anladın mı? Vazgeçerdin.”

“Senin yaptığın gibi mi? Kendimi işe güce, eşe dosta, günlük alışkanlıklara bırakıp kimseye dokunmadan, kimse tarafından sevilmeden... Sen kendi insan olma doğanı reddetmeyi sağlıklı olmak diye mi değerlendiriyorsun? Bu vazgeçiş mi seni normal insan yapıyor? Bunun için mi kendini üstün görüyorsun?” diyorum.

Gözlerinde neredeyse ateşler çıkıyor.

Belki de ilk kez o gün aramızdaki terbiye sınırları kalkıyor. Cennet o gün ilk kez bana bağıyor. “Hasta mısın sen? Aklından zorun mu var?”

Varlığı sallantıda olunca insan her şeyden kuşku duyabiliyor. Belki de Cennet haklıydı. Belki de aklımdan zorun vardı. Ve bu zor, beni ben yapıyordu. Belki de bu muğlaklık bana yaşadığımı hissettiriyordu ve ancak bu belirsizlik kendimin dağınık, parçalı “oluş”unun bilincine varmamı sağlıyordu. Belki de sınırları belli, ucu çekiştirilip kapatılmış bir varlık çemberinin içinde kendimi kulübesinin önüne bağlanmış bir köpek gibi hissediyor, havladıkça sesime yabancılaşıyor, hırıltımın kesilmesini, zincirimi koparmayı istiyordum. Belki de yalnızca bu kopuş hayatın ta kendisi demekti. Ölmek pahasına da olsa. Belki seni sevmiyordum. Yalnızca düşüşün hızına alışmıştım ve düşüşüm sırasında netliğini kaybederek akan görüntüleri seçemiyordum.

Ninem, “Düşmek elzem değildir,” diyordu.

Tanrısını kaybetmiş bir peygamber gibi şaşkındım.

Teptiğim yoldan bıktım usandım. Kendi çölümün seraplarından yoruldum. Bir türlü uyanamadığım, kendi kendimin kâbusu olmaktan da... Bakır kâbusların içinde katettiğim yolun ilerledikçe uzamasından... Kendime geri dönememekten.

Tanrı'nın evreni dalgınlıkla penceresinden seyrederken elinde tuttuğu ve okumaktan çok üzüldüğü mektubum ben, sonra sessizce sonsuzluğa düşüveren.

20.11

Aynanın durmaksızın imgemi yutup kusan yüzeyinde donakaldım. Varlığımın mide bulandıran bir hareketlilikte sürekli parçalanan, bozulup dağılan, uçuşan parçacıklarına umutsuzca baktım. Ellerimle yüzümü kapattım. Ellerimi çektiğimde aynanın içinde bildiğim görüntümle duruyordum. İç geçirdim. Bir fular aldım çekmecedem. Boynuma doladım. Sıktım. Nefesim kesildi. Evet, yaşıyordum. Bıkmadan usanmadan bunu kendime hatırlatmak istiyorum. Rüyadaki ben değil beni gören. Belki de başka biri, koyu renkli gölgesiyle arasındaki mesafeyi ölçmeye muktedir bir ölçü yok ve artık onu ben de tanımıyorum.

Bir şey uğruna kendini feda edenlerle aramızdaki hısımlık bağının artık unutulduğu bir zamanda bir ölüm davulu gibi zonklayıp duruyorum. Elimdeki, balık sırtını andıran parlak pullarla kaplı tokmak, o geçmiş insanların kemik tozlarından yapılmış. Aynanın yüzeyinde donan yüzüm, bu davulun derisi olmuş; o yüzde gelmiş geçmiş bütün hayal borçlularının sureti gömülü. Çevremde avcı kuşlar uçuyor. Tokmağı daha hızla vurmaya başlıyorum, davulun darbeyle değil, sesle gerilen derisinden ökse otları fışkırmaya başlıyor.

Otlar yiğitliklerini beslendikleri ölümlerin zerreciklerinden mi ödünç alıyor? Onların gövdelerinden çözülen parçacıklar, ökse otlarının saplarından elime bulaşan yapışkan sıvıyla bana geçer mi?

Talihli bir gezegensin sen, yalnızca kendi çevrende dönüyorsun. Ne hayatın ne de ölümün suyuyla dönen değirmeninde tek başıyasın. Kelimelerinin al kanıyla karılan unun zamanın dışındasavruluyor rüzgâra. Ne acıma var esişinde, ne merhamet, ne şefkat.

Senin aşkını istemekten vazgeçmeliyim. Senin yıkıp geçen rüzgârından can havliyle kaçmalıyım.

Unutmam gereken bu kadar çok şey varken, aklımda tutamayacağım kadar çok kelime yaratan dil hayaletlerine söyleniyorum.

Güzide'yle yaramazlık yaptığımız zaman, "Başı bağlı bal küpü, tatlıya bulan da gel," diye bağıyordu anneannem. Bu cümlede korkulacak bir şey yoktu, üstelik içinde bal, tatlı gibi kelimeler geçiyordu, ama belki anneannemin yüz ifadesinden, belki de ses tonu ve vurgulamasından, bu cümle ağzından çıktı mı ödümüz patlar, bir koşu tutturup kendimizi ninemin kucağına atardık. Bir defasında, özellikle bana hiç kıyamayan ninem, kucağına gömdüğümüz başımızı okşarken, gürleyen sesi odayı doldurdu: "Kâniye! Usturluplu laf et, şu el kadar çocukları korkutma diye kaç kere tembihleyeceğim seni? Pes, manasız lakırdıya gelince, ibadullah!"

"Aman anne ne var, çocuk akli işte, ne dedim ben şimdi?"

"Çocuk akli deyip hakir görme sıbyanları, o akıllardan bak neler çıkacak, seni beni utandıracak! Yarın bir gün, hepimizi suya götürür susuz getirir onlar!"

"Anne, ama..."

"Kâfi, hacet yok, bir lakırdı daha etme!"

Azarlanan anneannem küsüp odasına kaçtı. Bir süre sonra ninem yanına gitti, ben de peşine takılıp kapının kenarına sindim. Ninem, pencerenin yanına ilişip çenesine elini dayamış camdan bakan ve odaya giren anasına karşı hiç istifini bozmayan kızına, yumuşak bir sesle, "Kâniye! Sen de bilmezmiş gibi! Bu çocuk, kelimelerle yanlış münasebette bulunuyor, ağzından çıkana itina etmek icap eder," diyerek onun gönlünü aldı. Bu çocuk, bendim. Demek kelimelerle yanlış münasebet kuruyordum. Ninemin bu sözleri ederken ne demek istediğini uzun yıllar sonra anladım.

Evde herkesin çekindiği tek kişi ninemdi, o evimizin eksik erkeğiydi. Ayrıca hepimize cesaret veren, herkesi kollayan, gerektiğinde azarlayan, yeri geldiğinde şefkat gösteren, her şeyi bilen, anlayandı.

Ninemın annesi “mekânı cennet” olmuş biriydi, çünkü torununun torununu görmüştü. Ben de onu görmüştüm. Dört beş yaşlarındaydım. Mevsimlerden bahardı. Ninem memlekete giderken, beni de yanına katmıştı.

Gece boyunca süren bir otobüs yolculuğundan sonra otogarda inip bir arabaya bindik, büyük ninenin yanına vardık. Ninemin elinde bir bavul, benim elimde içinde çifte kavrulmuş fıstıklı lokum bulunan torba, irili ufaklı yuvarlak taşların toprakla karıştığı, yer yer meşe palamutlarının ve cevizlerin gölgelediği yokuş bir yoldan tırmanmaya başladık. Ağaçlarda sincaplar koşturuyor, yolun kenarındaki kurumuş derenin yatağında bir tosbağa gidiyordu. Cırcırböceklerinin uğultulu korusu ve fırından fışkırırımış gibi bir sıcak birbirine karışıyordu. Yolun sonunda heybetli, eski bir ev yükseliyordu. Ninemin annesi Şazimet Nine, vefat eden annesinin evine taşınmış, iki katlı eski evde tek başına yaşıyordu. Tahtaları kararmış, iğreti bahçe kapısını açtık, bir gıcırta yükseldi. O saat, bahçeye girdikten sonra bile yokuşun devam ettiği tepede, kartal yuvası gibi evin ahşap verandasında ihtiyar bir kadın belirdi. İnce uzun, yine de azametli görünen bir kadındı ya da ben küçük olduğum için ve yokuşun aşağı yanında bulunduğumuzdan öyle sandım. Verandadaki kerevette bir kadın ile ben yaşlarda oğlu oturuyordu. İçeriden, Şazimet Nine’nin arkasından, başını tutan bir çocuk ağlayarak çıktı, elinden tutan annesi, ihtiyarın elini öpmek için hamle etti, o elini kaçırıp, “Berhudar ol evladım!” dedi. Kerevette oturanlara dönüp içeri geçmelerini işaret etti. Başımı kaldırıp tepemde yükselen eve, cumbasına baktım. Toprakla aynı renkteki konağın yüzü esrarengiz bir biçimde buluşuyordu. Yolları, bahçeleri kaplayan mat toprak, sanki evin yüzeyinden tırmanarak çatısına kadar evi sarıp göğe doğru yükseliyordu.

Verandaya çıkan merdivenin yanlarında ev kazıkların üs-

tüne, zemini de daha geride yere basıyordu. Veranda, kazıkların üstünde uzanıyor, altında evin ön yüzü boyunca devam eden bir boşluk bulunuyordu. Biz hâlâ basamakların önünde dikilmiş duruyorduk ve ev, benim baktığım noktadan, ağzını açmış, bizi yuttu yutacak kocaman bir canavara benziyordu. O koca ağızdan birden gıdaklayıp tozu toprağa katarak iki tavuk çıktı. Kısa bir süre birbirlerini kovaladılar, sonra toprağı eşeleye eşeleye gezinmeye koyuldular.

Ninem silik soluk bir sesle, “Anacığım!” dedi.

“Hoş gelmişsiniz,” dedi ihtiyar, ne sesinde ne yüzünde en ufak bir sevinç ya da şaşkınlık belirtisi vardı, sanki bizimle dün birlikteymiş gibi. Ninemin anlattığına göre beni bir kez, o da kundaktayken, onu ise geçen yıl görmüştü.

Şazimet Nine, oradakilerle içeri geçti. Ninemle el ele tutuşmuş, basamaklardan çıkmaya başladık. Kapının önüne geldiğimizde, annesinin kucığına oturtup sıkı sıkı tuttuğu çocuğun ağzı açıldı. Başına dikilmiş ihtiyarın, elinde ne olduğunu anlamadığım aletle çocuğun dilinin altını kesmesiyle, her yere kan fışkırdığını görmem bir oldu, çocuktan canhıraş bir bağırta çıktı. Tam o anda, bahçe kapısının oradan boğuk bir erkek sesi yükseldi. “Feryadı andeliiiip, feryadı andeliiiip!” Sesin geldiği yöne döndüm, hırpani kılıklı, kıvrırcık saçlarına ve sakalına ak-lar düşmüş, ağzında birkaç diş kalmış kavruk bir adam, bahçe kapısını tutmuş, ağzını göğe dikmiş, hâlâ aynı şekilde bağırma-ya devam ediyordu.

Gerisini hatırlamıyorum. Korkudan bayılmışım. Gözle-rimi açtığımda, evin ikinci katındaki aydınlık odada, sedirde, başım ninemin kucığında yatıyordum. Ninem elinde tuttuğu bakır maşrapanın içindekini ayılır ayılmaz bana içirmek üzere alesta bekliyordu. Şazimet Nine’nin sert bir edayla, “Çok gezen pabuç bok getirir, dul kadınsın, ananın yanında oturacağına kıcına nışadır sürülmüş gibi İstanbullara gittin, palas pandıras, neden kaçıyordunsa!” dediğini işittim. Gözlerimi açtığımı fark ettiklerinde konuşmaları birden kesildi. Ninem beni doğrultup, “İç yavrum,” dedi. “Yok!” dedim. “Bak ben de içiyorum kızım, ayran bu!” diyerek maşrapayı ağzına götürdü, bir yudum aldıktan sonra bana doğru uzattı. Bol köpüklü köy ayranı, ninemin

dudağının üstünde beyaz bir bıyık bırakmıştı. Güldüm. Ninem elinin tersiyle ağzını sildi, “Hadi, iç senin de ak bıyığın olsun,” dedi gülümseyerek.

İhtiyar, “Ben bir lâm elif çekeyim,” dedi. Korkuyla yerimde büzüldüğümü gören ninem, “Yok kızım bir şey, koca nine şöyle bir dolanıp gelecekmiş,” dedi.

Yüksek tavanlı, duvarların iki yanını dönen sedirin dışında hiçbir eşyanın bulunmadığı bir odaydı. Çiçek desenli basmaların serili olduğu sedirde, hemen arkamdaki sürmeli yüksek pencerenin beyaz işli perdesini aralayarak, kenara dayandım. Şazimet Nine, iki elini kışının üstünde kavuşturmuş, bahçede deli adamlarla konuşuyordu. Sonra bir telaş geri dönüp eve girdi, adama bir beze sarılmış bir şeyler getirdi. Adam bezi ucundan açtı, içindeki ekmekten bölüp ağzına attı, ihtiyarın ellerine sarıldı, o elini çekti, adamın sırtını sıvazladı, deli adam gitti.

İşin aslı şuydu: Şazimet Nine halk hekimiymiş. Sarılık geçiren, kekeme ya da dili açılmamış, altına işeyen, orasında burasında siğil çıkan çocukları ona getirirlermiş. Çocukların hastalığına göre kafasına bir çizik atıp kanatır, dilinin altındaki bağa bir çentik atar, belini çeker, okuyup üflermiş. Dediklerine göre babasından el almış. Bir gün, ninem küçükken bacağı yanmış, Şazimet Nine de orada hemen donunu sıyırıp kızının bacağına işeyivermiş, ninemde bu yanıktan geriye hiç iz kalmamışmış. O evden yükselen çocuk çığlıklarına ve ağlamalara kalbi dayanmayan köyün meczubu da gelip kapının önünde güzel şeyleri yüksek sesle söylemiş ki, çocuklar acılarını unutsun. Bende korku uyandırarak dilimde “yervadılıp”e dönüşen feryadı andelip, meğer bülbüllerin ötme vakti geldiğini haber verirmiş, andelip denen bülbül türü sabahlara kadar ötüp bitap düşermiş ve pek güzel bir ötüşü varmış.

İlkokula başlayana kadar, bazı geceler bağırarak, korku içinde uyanırdım. Her defasında “yervadılıip” diye bağırdığımı hatırlıyorum. Dilimin dönmediği bu kelime, zamanla benim için hastalık ve ölümü temsil eden bir anlama büründü. Bu kelimenin üstü, bir yandan ninemin bana defalarca anlattığı, korktuğumun aslında hiç de korkmamam gereken, iyi bir şey olduğu anlamıyla da kaplandı. Meczubun eline tutuşturulan bohça

gibi, ucunu kaldırıp içinden gilamada ateşinde pişmiş ekmek çıkacağını bildiğim tuhaf bir şeye dönüştü...

Ruhumun huzursuzluk duyduğu anlarda, hâlâ içimden, “feryadı andelip, feryadı andelip” diye dua eder gibi tekrar edip dururum. Bezin üstünden elim yansa da, saklısında sacdan yeni alınmış sıcacık nimet barındırdığını düşünüp sükûnet bulurum.

Fuları çıkarıp yatağa attım. Tabureye oturdum. Makyaj malzemelerini karıştırdım. Gözlerimi açık renk farla boyadım, siyah kalem çektim, rimel sürdüm. Senin sevdiğin gibi. Kıpırmızı bir boya kondurdum dudaklarıma. Senin sevmediğinden. Dudaklarımı açıp kapattım. Kan gölü dalgalandı.

Kendimi senden geri aldım. Gözlerimi çektiğim yerde kalan boşluk ölümün olacak. Sana hep ölümü hatırlatan çağrı o.

Ama bazen de insanın kalbine hatırlanmayışı dolar. O hatırlanmayış da bir tür ölüm değil midir?

Beynime saldıran düşünceler üzerine düşünmüyorum. Uçuşan görüntülerin, salınan kokuların, önüne eğdiği başını kaldırıp derinlerdeki bir ülkeden yüzünü yüzüme doğrultan suratların ne saltanatına boyun eğiyorum ne de ne olduklarını anlamaya çalışıyorum. Onları bir araya getirmeye çalışmadığım gibi, onlardan anlamlı bir bütün oluşturmaya, bana neler söylemek istediklerine de kafa yormuyorum. Bu yola saparsam, bilinmezin diyarında kaybolmaktan korkuyorum ya da onları akla uygun hale getirip ehlileştirmekten; aşına olduğum aklın hükmünden, buyruklarından, çizdiği haritada almaya alıştığım yoldan ötürü onların üstünü aklın altın kumuyla örtmekten çekiniyorum. Yine de bütün varlığımla teslim ve emin olduğum tek şey var. Onların bir “şey” olduklarını biliyorum, ne olduklarını tam olarak kestiremesem de. Bilinmezin kucağına atılmasam bile, ondan kaçmıyorum da...

Üstü hafifçe aralanmış tuhaflığın geçmişten mi, şimdiden mi, yoksa gelecekte mi haberler verdiğini bilmiyorum. Hatırlama mı bütün bunlar, uyarı mı, haber mi... Bunu da bilmiyorum.

Var olan bütünlüğümün içinden bakarak söyleyebilirim ki, işaret taşları onlar, belki de başka bir zamanın zeminine dikilmiş; ama ben henüz ne o zamandayım ne de onun zeminine basmaya muktedirim.

Onu ilk olarak havada gördüm. Sonsuz bir ışık kaynağını andıran kızıl-sarı kayalıktan fırlamışçasına denize atlarken. Tam suyun dibinden yüzeye çıkıyordum. Hemen yanı başımda suyu yarararak dibe doğru gitti. Nefes nefese sudan çıktığımda, kayalıktan dokuz on yaşlarında bir oğlanın cıılgılığı yükseldi: “Baba-aa!”

Güneşin kırılarak yansıdığı suyun içinden, kayalıktaki çocuğa seslendim: “Bir şey yok, bir şey yok! Korkma!”

Az ötede suyun yüzeyine çıkan adam dönüp telaşla bana seslendi: “İyi misiniz?”

“İyiyim. Hiç tepemde insandan bir bulut görmemiştim!” diyerek gülümsedim.

Şaşkınlıkla gülerek yanıma yaklaştı. Hayatımda gülmenin bu kadar yakıştığı bir insan görmediğimi düşündüm. Yeşil gözlerinde hayret dolu bir ifadeyle: “Bildiniz, çok tuhaf!” dedi.

Kayalıktan bir kadın sesi, “Bulut, bir şey yok değil mi?” dedi.

İkimiz birden sese döndük. Esmer, ufak tefek bir kadın, elini oğlanın omzuna koymuş, kayalıktan bize bakıyordu. Bulut, eliyle sorun olmadığını belirten bir işaret yaptı.

“Bulut ha!” dedim.

“Bulut, evet,” dedi, “tuhaf bir karşılaşma oldu bu, özür dilerim, az kalsın ikimiz için de belki ölümcül bir kazaya neden oluyordum.”

“Özüre gerek yok, benim suyun dibinden çıkacağımı nereden bilecektiniz, durumumuz eşit,” diyerek yüzmeye devam edip yanından uzaklaştım, o da kıyıya doğru yönelip kumsal-

dan sahile çıktı. Kayalıklardan kumsala geçen kadın ve çocuk onu karşıladılar. Çocuk ortalarına geçip ikisinin ellerinden tuttu. Yürüyerek uzaklaştılar. Denizden çıktığımda plajdan ayrılmışlardı.

Kadın ile çocuğu, iki gün sonra meydanda gördüm. Gümüşçülerin, dövmecilerin, hediyelik eşya satan tezgâhların bulunduğu yerde. Okulların açılmasına bir hafta kaldığından ortalık pek kalabalık değildi. Kadın, ayakta durmuş, dalgın bir edayla tezgâhtaki ıvır zıvırı karıştırıyordu. Oğlan, omzuna yapılan geçici dövmeye şaşlaşmış kocaman kara gözleriyle büyülenmiş gibi bakıyordu. Omzuna, etekleri uçuşan bir peri kondurulmuştu. Çocuk annesine, dövmesinin nasıl olduğunu sordu. Kadın önüne düşen saçları, eliyle kulağının arkasına sıkıştırıp, "Hı, güzel olmuş Kanatçıgım," derken, yüzünün sağ tarafındaki korkunç yara izi gözüme ilişti. O an kalbim sıkıştı, hemen arkamı döndüm, onlar beni fark etmeden hızla oradan uzaklaşma isteğiyle doldum.

Kasabanın dışında, bungalovların ve çadırlar için kamp alanının bulunduğu bir yerde kalıyordum. Gündüzleri genellikle oradan denize giriyor, arada sırada da Bulut'un neredeyse tepeme düştüğü koya gidiyordum, ama o olayın ardından ne o koya gittim ne de çocukla kadını gördükten sonra kasabaya indim. Geceleri deniz kıyısına gidip tahta güneşlenme banklarına yatar, büyükşehir hayatının ışıkları yüzünden bizden gitgide uzaklaşan, orada ise insanın tepesine yıkılan yıldızlı gökkubbe-yi seyre dalyordum tek başıma. Bu gökkubbenin binlerce yıldır biriktirdiği sesleri düşünüyordum. İstanbul'a dönmeme bir gün kala kapalı, ama bunaltıcı olmayan bir hava vardı. Tepelere doğru yürüyüşe çıktım. Her yer çok uzun saplı, ilk kez gördüğüm bir bitkiyle kaplıydı ve beyaz çiçeklerinin baygın kokusu havaya nüfuz etmişti. Cebimdeki çakıyla birinin dibini eşeleyerek köküne ulaşmaya çalıştım, soğanlı bir bitki olsa gerekti. Epey uğraştıktan sonra, hayli derinde, patatesimsi bir yumrudan oluşan kökünü buldum. Sapından kesip kaldığım bungalova, başucuma götürmeyi düşündüm, bu baygın koku uyurken de yanı başımda olsun istiyordum. Çakıyı sapa dayar dayamaz, "Dikkat!" diye bağırdı biri. Bulut'tu. Şaşkınlıkla bakakaldım. "Suyu ze-

hirlidir, elinize değmesin,” dedi. Cebinden kâğıt mendil çıkarıp elimde kalakalan çakıyı aldı, bitkiyi mendille tutarak sapından kesti. Bir mücevher hediye edermiş edasıyla çiçeği bana uzattı. Bütün günü birlikte geçirdik. Kaldığım yerin sahibi arkadaşımış. Akşam sahilde kocaman bir ateş yaktık. Gün ağarırken hâlâ ateşin karşısında konuşuyorduk. Ertesi gün yola çıkacaktım, ama İstanbul’a ancak on gün sonra dönebildim.

Bulut, bu sahil kasabasına iki yıl önce yerleşmişti. Şehir hayatını, işini gücünü bırakıp denizin ve göğün büyük bir aşkla buluştuğu bu yere sığınmıştı. Bir dalgıç okulunda hocaydı. Karısıyla üniversitede okurken tanışmıştı. Karısının varlıklı ailesi ilişkilerine karşı çıkmış, bu da onları birbirine daha çok yakınlaştırmış, gizlice evlenmişlerdi. Kanat üç yaşındayken, iş için gittiği ve uzun süreler kalması gereken İsviçre’de melez güzeli Natalie girmiş hayatına. Israrla çapkın, maymun iştahlı bir adam olmadığını söylüyordu Bulut, böyle tutkulu bir aşkla kimseye bağlanmamış o güne dek.

“Gözüme bir perde inmişti,” dedi, “Natalie’den başka şey düşünemez olmuştum. Sonra İnci oğlanı alıp İsviçre’ye geldi. Gözlerime bakınca durumu anladı, beni kaybetmişti, kaplan kesildi sanki. Bana soluk aldırımıyordu. O benim sevdiğim kadındı, ama ona Natalie’ye karşı hissettiğim türden, insanı neredeyse ürküten bir tutkuyla bağlanmamıştım hiç, doğrusu bir kadına böyle şeyler hissedebileceğinden de Natalie hayatıma girmeden önce haberim yoktu. Kara tutku. Kara güneş gibi... İki kadın arasında kalmıştım, hoş İnci’yle kardeş gibi yaşıyorduk artık. Ona dokunmak, onu istemek aklımın ucundan bile geçmiyordu. Bir gün Natalie ile babasının dağdaki evine gidiyorduk. Her yer bembeyazdı, kardan bir örtü... Natalie tam sigarasını yakarken göz ucuyla ona baktım ve işte o an, birdenbire tuhaf bir sezgiyle doldum. Başkalarıyla da yatıyordu! O an gözüm karardı, o an kendimden vazgeçtim ben. Direksiyonu kırdım. Gözümü açtığımda hastanedeydim. İnci’yi tepemde dikilmiş, büyük bir hayal kırıklığı ve küskünlük içinde, aynı zamanda tarif etmesi mümkün olmayan bir biçimde küstahça yüzüme bakarken yakaladım. Gözlerimi açtığımı görünce anlık bir sevinç parlayıp söndü yüzünde. Belki ölmemi diliyordu içinden.

Beni bekleyenleri bilseydim, bütün kalbimle ölmeyi isterdim. Orada hayatla vedalaşmış olmayı, çekip gitmeyi, o sonsuz uykunun içinde kalmayı... Natalie yan odada yatıyordu. Durumu hayli ağırdı. İnci'nin yanımda olmadığı nadir anlarda, dört kez gidip kapısından baktım. Hep uyuyordu. Odaya girmedim, yanına sokulmadım, gidip tek bir söz bile fısıldamadım kulağına, ona dokunmadım. Ona bir daha dokunmayacağıma dair ant içtim. Sekiz gün sonra onu hastanede bırakıp İnci'yle eve döndüm. Hiç sesim çıkmıyordu. İnci'nin de. Sürekli beni gözlüyordu, beni iyiden iyiye kaybetmiş olduğunun bilinciyle yüzleşiyordu matlaşmış, artık ona yabancı olan yüzümde. Ağzımı bıçak açmıyordu, sürekli içiyordum. İşyerinden biri, Natalie'nin hastaneden çıktığını söyledi. Evine gittim. Kapının eşiğinde ayakta duruyorduk. Onu gördüğüm an, ona yana yakıla duyduğum tutku yüzünden ilk kez böylesine korktum, direksiyonu kırdığım, ikimizi o uçuruma sürdüğüm an bile böyle korkmamıştım. Onun yüzüne baktıkça, ondan yükselen, başımı döndüren kokusunu aldıkça, teni tenime değsin diye istedikçe, hatta büyük bir saplantıyla yalnızca bunu istediğimi, yalnızca onun içinde, onun için olma arzumu fark edince, kendime yabancı her şeyi yapabileceğimi anladım. Dünyanın, insan olmanın sınırlarının kalktığını... 'Senden başkası yok!' dedi bana, bilmiş gibi. Bedeninde hâlâ sargılar vardı. Öyle seviştik. Sabaha karşı eve döndüğümde, İnci çalışma masamın başında oturuyordu. Uzun uzun yüzüme baktı, masanın altındaki elleri hareketlendi, eğildi, dipçiğini yere dayayıp bacaklarının arasına sıkıştırdığı av tüfeğinin namlusunu şakağına doğrulttu ve tetiğe bastı. Güzel yüzündeki, vicdan azabım olan o yara, o günden yadigârdır. Kanat yatağından fırlayıp geldi ve yerde kanlar içinde yatan annesini gördü. Saçmalar sıyrıp geçmişti. Bütün yollar kapanmıştı, gideceğim hiçbir yer kalmamıştı artık. Hiç görüşmediğimiz iki ayın sonunda Natalie beni aradı. Küskün sesi ahizeden değil, yerin altından geliyordu sanki. Boğuk, derinden. 'Gel!' dedi bana. Evine gittiğimde kapı açıktı. Elim ayağım buz kesti orada. İçeri girdim. Natalie yatağında yatıyordu. Tepesinde, benim ona hediye ettiğim, tavana asılı ışıklı melekler dönüyordu. Dünyaya böyle yakalandım. Sevgilimin ölü bedeninin üstünde, sığabileceğim

başka bir yeryüzü parçası kalmamıştı artık. Ardından İnci bizi toplayıp İstanbul'a getirdi. Bizden geriye ne kaldıysa! Kara dum, görünmez, incecik örümcek bacaklarıyla bedenimde geziyordu sanki. Beni çoktan öldürmüştü, ama gövdemde her an hissettiğim, huylanmama neden olan o tuhaf duygu, üstümde bir örümceğin yürüdüğü duygusu, bir yandan da ölmediğimi hatırlatıyordu bana. Onun yaralı yüzüne baktıkça üzüliyordum bazen, ama daha çok öfke ve kaybetme duygusunun hükmü altındaydım. Ben onun elinden her şeyini, bastığı zemini çekip almıştım, o da benimkini almıştı işte. Yine de bu ödeşmesi olmayan bir durumdu. Onun elinin altındaydım artık, gel gör ki elimden hiçbir şey gelmiyordu, ona kocalık etmediğim gibi yaşama becerimi de tümüyle kaybetmiştim. Hastanelik oldum. İnci beni vesayeti altına aldı. Bu yas hali dört yıl sürdü, bir daha hiçbir kadına dokunmadım. Sonra uzun uğraşlarla, deli olmadığımı cümle âleme kanıtlayıp İnci'nin vesayetinden çıktım. İçmeyi bıraktım. İki yıl önce de buraya yerleştim. İnci arada sırada oğlanı getiriyor. Hiçbir zaman arkadaş olamayacak yabancılar gibi yan yana duruyoruz."

Bulut'la günlerce evden çıkmadık. Onun kara tutkusu benim bedenimde yuva buldu ve tepemize kara bir güneş dikildiğini ikimiz de göremedik. Göremezdik de.

20.19

Boyaları sildim. Gözlerimde siyah halkalar, dudaklarımın çevresinde birinin kanını soğurmuşum gibi kırmızı lekeler kaldı. Bedenimi bir titreme aldı, gözlerime yaşlar hücum etti. Gidip yüzümü, lekeleri, gözyaşlarını yıkadım. Aynada bezgin yüzüme baktım. Bu ben miyim?

Üstünkörü onardığım kimse miyim ben? Hayat tedbirlerin dışında, kendine kendi bildiği gibi bir mecra buluyor. Yapılan her şey boşa gidiyor.

Buluştuğum herkesin acelesi vardı, diğerleri zaten geç kalmıştı. Suya yazılan sürçme tarihinin köküne kim uzanabilmişti?

Kendimi susup kendimi konuşuyordum. Kendimi süzüp kendimi siliyordum. Kendimi kazıyıp kendime yatıyordum. Uyandığım açlıktan şikâyetçi olmaya hakkım var mıydı?

Kaşla göz arası şiddetle parlayan bir yıldız kayıp gidiyordu. Hatırlatma cinsinden emirler versem de kendime, dilek tutmayı unutuyordum hep. İçimde bir şey artıyordu. Bu fazla gelen miydi, yoksa ben mi eksiliyordum? Azapla kıvranıp duruyordum. Kendimi kendime tanık gösteriyordum. "Kendini kendinden çevirme," diyordum kendimden arta kalana.

Ortak olduğum sessizliğin ördüğü bir hırkayı takıyordum sırtıma. Ağırılaşıyordum. Geçmişe bölünerek geleceğe düşüyordum.

Hatırla beni, beni hatırla! Üstümdeki ölüm tennuresinden tanı beni, unutacak olursan... Damıttığım hiçlik kokusunu süürün. Düşürdüğüm son harfi tut... Bedenimde göveren yara nakışlarından tanı beni. Saydamlaşan ve bütün zamanları işaret eden tenimden. Karşılığı olmayan düşüncelerden tanı beni.

Güç ve denge oyunlarını öğrenemeyecek kadar hiçbir yere ait değilim. Kavşağında buluşacağım iki deniz yok, bütün suları yuttum, bütün hapları, renkli bilyelerle dolu içim. Kâfi!

Kusurlu bir kavmin çocuklarına oyunbozanlık yakışır. Ama söz! Cimrilik etmeyeceğim. Cafcaflı, samandan giysiler giyeceğim üstüme, öyle yakacağım kendimi!

Sen yolcuları seviyorsun. Yolcuyu yolundan çevirme oyununu...

İçindeki bu kötücül damarı nasıl oldu da göremedim! Seni sevme azmimi kaybettikten sonra başladı her şey. Sen mutlu olmayı bilmiyorsun. İnsan bilmediği bir şeyi isteyemez de...

"Git," diyorsun.

Zaman geçiyor ben giderken.

Yolda, yanında uzun boylu genç bir kadınla görüyorum seni. Gözlerini kaçırıp beni görmezden geliyorsun. Kadının hafifçe kolunu tutup ara sokağa doğru yönlendiriyorsun. Köşeye geliyorum, durup arkanızdan bakıyorum. Uzaklaştıkça boylarınız uzuyor, uzaklaştıkça bana yaklaşıyorsunuz.

Bir avuç toz gibiyim. Hadi, ne duruyorsun, beni üflesene!

Taşlaşmış gibi duruyorum yol ayrımında. Gelen geçen çarpıyor, kimileri ters ters bakıyor. Yanımdan iki kadın geçiyor. "Her defasında özür diliyor," diyor biri ötekine, öteki kafasını sallıyor. "Oranın bir tek yokuşunu sevmiyorum," diyor genç bir kız yanındaki yaşlı kadına. Orta yaşlı bir adam hızlı hızlı yürürken telefonla konuşuyor, "Geldim, iki gündür burada cenaze..." "Cumartesi akşamı olsun, cuma olursa..." diyor bir başkası. "O zaman bak..." "Ben bir günde hallettim her şeyi." "Annem dörtte evden çıktı." "Şerefsiz iki kelime daha etse..." "İnsanın vazgeçesi geliyor..." "Sen müsaitsen, dönüşte telefon..."

Sanki içime cin girdi, cinlerin eşiğinden geçtim, cin tozu yuttum, beni cinler tuttu. Bilmiyorum. Yanlış bir zamandayım, yanlış bir yerdeyim. Veda etme hastalığına tutulanların cirit attığı bu yere yabancıyım. Büyük bir şaşkınlığa kapılıyorum bu soğuk hayat bilgisi karşısında.

Evin içinde gitme telaşı var. Oysa biz daha vedalaşmadık seninle. Sana diyeceklerimi söyleyemedim daha. Bak, saçlarımı kısacık kestirdim. Bir sigara daha yaktım, ciğerlerim yandı. Koridor torbalarla, kolilerle dolu.

Yerin altında tünel kazılıyor. Karanlığın içinde, yüzlerine vuran çiğ ışığın altında adamlar neredeyse bir aydır gece demeden gündüz demeden taş kırıyorlar. Hiç uyuyamıyorum. Üstelik bütün gece kar yağdı. Bütün gece gidip gelip aynaya baktım. Yüzüm arsızca yerinde duruyordu, durabiliyordu hâlâ. Kar örtter sanmıştım. İlk ışıklar yeryüzüne inerken sıkı sıkı giyindim. Cebime iki avuç bulgur doldurdum. Sokağa çıktım. Her yer beyaz, soğuk, yumuşak bir örtüyle kaplanmış. Henüz kimse sokağa çıkmadığı için kırışmamış örtüyü ben bozdu. Elimi cebime daldırıp avuçladığım bulguru kuşlar yesin diye kardan örtünün üstüne serpererek uzun yolun sonuna kadar bata çıka yürüdüm. Birkaç saat sonra kamyon gelecek. Bu soğuk, beyaz örtü hayatı durdursun, kamyon gelemesin istiyorum. Ben sana diyeceklerimi söylemedim henüz. Dakikalara bakarak kamyonun geliş saatini bekliyorum. Her yanında açılmış onulmaz yatak yaraları parlayan, ölümü bekleyen bir hasta gibi.

Serçelere bulgur atarak, beyaz, bomboş sokakta yürüyorum ben. Birazdan eve, nefesinin son kez doldurduğu, son kez bizim olan o eve döneceğim. Sen, lacivert perdelerin kararttığı odada uyuyor olacaksın, dışarıda kar yağdığından habersiz, içime neler yağdığından bile bile habersiz... Sana diyeceklerim bitmedi Kuzey. Biliyorum, korktuğun vicdan azabı çekmek değil. İstediğin, nihayet kendin gibi seven birini bulduğunda, ondan gelmiş geçmiş bütün kalp kırıklıklarının öcünü almış olmanın zafer sarhoşluğunu hiçbir şeyin bozmaması. Birlikte çıktığımız yolda, beni o yüzden böyle yalnız bırakıyorsun. Yol, gitmekten kaçıyor. Kâh kıvrılarak, kâh dümdüz uzanışı, ezip geçtiği bozkırlar, araladığı dağlar, yardığı ormanlar, üstünden atladığı sular, aştığı tepeler birer birer kapanıyor. Her şey üst üste biniyor. Yol, kapısı penceresi olmayan, hırıltılı nefes alış insanın kulaklarında çınlayan, devasa bir yapıya dönüşüyor.

Bir hafta sonra Cennet, açık renge boyadığım saçlarıma, özenli makyajıma, takıp takıştırmama bakıyor. Tepeden bakan, çam ağaçlarının iğneli yapraklarını batırdığı ses tonuyla, “Anlaşıldı... Bu kadar süslendiğine göre çok kötüsün. Ama gözlerindeki hüznü hangi boya kapatabilir?” diyor.

Gözlerimden yaşlar süzölmeye başlıyor. Cennet’in hayatta insanın karşısına çıkabilecek en kötü kalpli varlık olduğunu düşünüyorum. Oysa o, kelimelerin gücünün yetmediğı yerde, onların tıkız doğasına yaslanarak olmazlığın aynasını parlatıyor. Hoh, sil Cennet, hoh, yukarıda bir leke kaldı orayı da, hoh, biraz daha, hoh, sil Cennet...

Dikenli bezin batmıyor mu eline?

20.22

Banyodan çıktım. İçinde bana ait ayakların bulunduğu ayak-kabının topuk seslerini izleyerek koridorda ilerleyip salona gittim.

Sehpanın üstünde duran kapatılmış kahve fincanını açıp baktım. Telvele kendi hayaletimi gördüm. Kâh yüzüne gizli bir alfabeyle işaretler düşülmüş bir köpek-insan, kâh elinde tuttuğu bir kitabı okuyan, başında kanatlar olan bir münzevi, kâh ucunda bir anahtar bağlı göbek kordonunu boşlukta sallayan yeni doğmuş bir bebek, kâh bir devenin başına tünemiş bir korkuluk, kâh havada oturmuş, önünde secde eden adamın başına elini affedermiş gibi hafifçe koymuş bir kadın-ana, kâh bir dervişin içinden kopup evrene fırlamış dans eden bir perikadın, kâh akmayan bir musluğun altında kollarını göğse kaldırmış efsunlu sözler fısıldayan bir büyücü-kadın, kâh bardak gibi üst üste dizdiği kalpleri düşürmemeye çalışarak yürüyen bir canbaz-kadın kılığındaki hayaletimi... Bir yerde gökte uzanmış yatan bir ölüydüm; ayaklarımın ucundaki, kim bilir belki de içinde abıhayat olan bir şişeyi bir sedir çamın üstüne bırakıyordum. Bir yerde dağdan yuvarlanmış bir kartopu gibi kocaman olmuştum, havaya kaldırdığım elimde bir meşale parlıyordu. Kenarını fincanın ağzına dayayıp telveyi süzdüğüm tabakta bir emaneti teslim etmenin kaygısına düşmüş figürler, bir mezar ve en tepede sarp bir yolu tırmanıp yokuştan aşağı adımını atar atmaz önünde ancak bir insanın geçebileceği genişlikte kapkara bir kapının belirdiği bir figür.

Gerçeğin kapısı ne zaman aralanır? Biz gerçeği yırtıp çıkarabilir miyiz içinden? Yoksa gerçek kurtulamadığımız mı? Söyle bana. Konuş benimle. Sessizliğin kulaklarımı dağlıyor. Ömrümce çok pervasızca ve hor davrandığım ruhum da, bedenim de beni içine istemiyor artık.

Durma. Akacak, dolacak, kaplayacak bir mecra göster fokur fokur kaynayan bir eriyikten başka hiçbir şeye benzemeyen bu lavdan ve bir o kadar da kof varlığıma.

Ninem dokuz yıldır bakımevinde. Bugün bir ara başını oynattı, ben pencerenin önünde kitap okuyordum. “Ömür dediğin bir gündür yavrum,” dedi. Hemen gözlerini kapattı. “Nine!” dedim. Hiç tepki vermedi. Bir an kendimden şüpheye düştüm. Bu an gerçekten oldu mu, yoksa ben hayal mi gördüm diye...

Dört ay önce ameliyat oldum. Dün gece rüyamda, ağaçlar ve çiçeklerle dolu, iç içe geçen komşu bahçelerle birbirine yaslanmış apartmanların bulunduğu bir yerde, binalardan birine dış cephesinden tırmandığımı gördüm. Üçüncü kata geldiğimde hayretle duraksadım. Yerden tavana kadar camla kaplı salonda, camın hemen arkasında kuyruğunu kabartmış bir tavuskuşu duruyordu. Hayretle kuşa bakıyorum, o da bana. Derken odadaki koltuklardan birinde annemin, diğerinde anneannemin oturduğunu fark ediyorum. Ellerini göğüslerinin altında kavuşturmuş, hiç konuşmadan birbirlerine bakıyorlar. Tırmandığım gibi iniyorum binadan, ama inerken bir bakıyorum metrelerce yükselen bir bahçe duvarıymış meğer bu. Dipte, duvarın bittiği yerde bir üçgen açıklık, bir yarık oluşmuş, tam ortasında kocaman bir gül ağacı, ama üstünde tek bir gül var. Gülün kenarına geldiğimde, o yarıktan bir başka bahçeye inildiğini görüyorum. İndiğim o bahçede taşlarda sekerek yürüyorum, taşların bittiği yerde meyveden yıkılan bir caneriği ağacı varmış, dallarından erik yolup yiyorum.

Sonra kendimi babamın Moda’daki evinde buldum. Babam topallayarak yürüyor, elinde bir baston var. Ev tıklım tıklık eşyayla dolu ve her yere, rafların üstüne, sehpalara, halıların

kenarına, büfenin gözlerine, koltukların başlarına, içi çeşit çeşit tatlılarla dolu tabaklar dizilmiş. Çiço evin içinde dönüp duruyor, ikide bir mutfağa gidiyor, unlu ellerini önlüğüne silerek geri geliyor bazen. Annem beni bir odaya götürüyor, yerde çift kişilik bir yatak serili. "Baban burada daha rahat yatıyor," diyor ve gidip yatağa uzanıyor. Kollarını açıp, "Hadi gelip yanıma uzanın ikiniz de," diyor, babam bir yanına, ben diğer yanına uzanıyoruz sessizce. Yalnızca annem konuşuyor rüyada. Kendimizi dışarıda buluyoruz, bir yokuşun başında. Kar yağıyor. Bahçe duvarlarının üstüne de tatlılarla dolu tabaklar dizilmiş, üstlerine kar yağıyor, bir tabaktan tatlı alıp ağzıma atıyorum. Karın soğukluğu ve şekerin yoğunluğu dişlerimi kamaştırıyor. O sırada babamın yokuştan tırmandığını görüyorum. "Anne, babam düşüp bir yerini kıracak," diyorum, babam yokuşun tepesinde gözden kayboluyor.

Bütün bu ölümler rüyama mı gelmişlerdi, yoksa ben mi onların dünyasına katılmıştım artık, bilmiyorum.

Aslında hepimiz aynı kötülükten pay alıyoruz. O mutlak kötülüğe geri dönmekten, onun içinde yok olup dağılmaktan başka çaremiz de yok.

20.31

Mantomu, çantamı aldım; holdeki boy aynasının karşısında durup kendime baktım. Gövdem, taşradan büyük şehre yeni gelmiş, elinde sıkıca tuttuğu çantasıyla tren garında geç kalan yakınlarını beklerken ürkmüş gözlerle çevresine bakınan, onu saran uğultulu seslere kulak veren yeniyetme bir kızın gövdesi-ne girmişti sanki. Kapıyı açıp kendimi dışarı attım.

Bazen diniyordu dünyanın uğultusu. Varlık-yokluk, hayat-ölüm, güzel-çirkin, iyi-kötü, genç-yaşlı... Vasat vasıfsız bulunduğundan, kimse ortasının sözünü etmiyordu. Parlak yüzleriyle üstüme vuran, gözlerimi kamaştıran bu keskin ikilik algılarının içinde yabancı hissediyordum kendimi. Üstelik hiçliğin karıştığını bulamıyordum. Bu eksiklik, benim içimde dünyanın kendi kendine bir düğüm atmasına neden oluyordu. Demek ki başka arayüzler olmalıydı! Başka kesitler, başka oluşlar, başka yansılar, başka düzlemler. Sonsuz bir dönüşüm. Ama bu dönüşümün bilgisi beni teselli etmeye yetmiyordu. Bildik gerçeğin kölesiydik işte hepimiz. Şimdi ve burada olmak istiyordum. Orada ve senin koynunda olmak istiyordum. Şimdi, orada hep sürsün istiyordum.

“Şimdi”, kıymetli taşlardan oluşan, görkemli, ama boynuma oturan bir gerdanlık gibi göğsüme doğru yaprak ve çiçeklerden oluşan damlalar halinde sarkıyordu. Göğsüm böğrüme kaçıyordu. Gitgide zayıflıyordum, boynum kiraz sapı gibi incecik kalıyordu, parlak taşların arasında seçilmez oluyordum. Derken gerdanlığın parlak su damlaları çekiliyor, ısıtılı çiçekleri kuruyor, bir eriyikten ibaret kalıyordu. Kendimin de bir çekirdek, bir tohum olduğunu düşünüp sızlanmaktan vazgeçiyordum. Bir tohumdan meydana gelmiştim, ben olmuştum, kendi içime doğru büzüşüp yine bir tohuma dönüşecektim ve bu “ben”in bilgisiyle, kim bilir belki de başka silik ve hatıra “ben”lerle başka “ben”lerde yeniden olacaktım, yeniden yapacaktım kendimi.

O an, ritmi gitgide ağırlaşan kalbimin en derininden, seninle bir daha karşılaşmamayı diledim, değil bir tohum, bir fikir olarak bile.

Bedenim, benim bu mavi, kırılgan kabım, seninle doldu. Bana, "Canımsın," dedin. Ben senin canınım. Aşk, küçük ve hızlı örümcek adımlarıyla geliyor. Mor çiçekler açan sarmaşıklarla birbirimizin gövdesini kaplıyoruz hiç zaman kaybetmeden, tırnaklarımız birbirimizin etine geçiyor, birbirimizin kanını içiyoruz, onunla beslenip semiriyoruz. Bu epeydir yabancı düştüğüm beden seninle ısınıyor. Boynuma başını gömdüğünde hazzan kıvraniyorum. Ağzın beni benden alan bir mağara. Baygın gözlerimden hiçbir şey geçmiyor artık. Ne bir damla su damlıyor düştüğü taşı eskiterek, ne kır kahvelerinin kırık dökük görüntüleri, ne ihanetler, ne sonu gelmeyen bekleyişler, ne solmuş fotoğraflar... Ben seninle başladım. Geçmişim senin etinde yazı buldu. Gövdeme kör kuşlar konuyor.

İnsan, ancak acıya teslim olursa gövdesine harfler düşüyor. Alinyazısının sayfaları dağılıyor. Bütün gövde yazılı ağaç oluyor.

Yavruağzı kocaman çiçekli duvar kâğıdının su yeşili yaprakları ara sıra kımıldıyor, aralayıp sen bakıyorsun sanki. Sonra kayboluyorsun. Yaprakların arasına gizlenip beni gözlüyorsun. Beklemediğin bir anda kafamı uzatıp baksam, odayı sarıp sarmalamış bitki örtüsünün arkasında seni yakalayacağım, öyle sanıyorum. Yataktan hamle etmemle duvara başımı vurmam bir oluyor. Acıdan yüzümü buruşturup elimle başımı tutarak sırtüstü atıyorum kendimi. O an sormak geliyor aklıma. Ben hazırlanıp sana gelmemiş miydim? Sana geldimse, neden du-

var kâğıdındaki yaprakların arasında gizleniyorsun? Başım yastığa değer değmez karşı duvardaki kırmızı yelkovanlı saati fark ediyorum. Kırmızı yelkovan, kırmızı tiktaklarıyla zamanı zonklatıyor bu dört duvar arasında. Bacaklarımı elliyorum, karnıma dokunuyorum, göğüslerimi tutuyorum. Tenimden başka giysi yok üstümde. Yanımdaki, zamana böylesine hevesli bu adam da kim?

“Seni asla bırakmayacağım, bir daha bırakmam,” diyor Feyyaz. İyi. Bırakmasın. Nasıl olacaksa!

Nasıl olacak? Feyyaz’da cisimleşen erkeklikten kurtulmak isteği yiyip bitiriyor beni. Onu sevmiyorum. Sevmediğim bir erkeğe dokunmak istemiyorum artık. Biliyorum, senin hasretinle öleceğim. Senin kokunun, dokunuşunun...

Kamyon gelmiş. Adamlar eşyalarını taşıyıp yerleştirmişler. Basamakları çiftler çiftler tırmanarak kapının önüne geliyorsun. Kapı açık. Hiç kıpırdamadan duruyorum kapının önünde. Bu çaresiz duruşum gidişini geri getirecekmiş gibi. Hayır, ağlamayacağım. Soluk soluğa bana sarılıyorsun. Dünyanın bütün kelimelerini önüne sermek istiyorum. Bir çocuğu teselli edersesine ellerimi tutuyorsun, yüzüme bakıyorsun. Sanki yüzüm usul usul yanan kocaman bir mummuş, eriyip aktığı hissine kapılıyorum, yüzümü ellerimle kapatmak istiyorum, ama yivış yivış bir eriyikten oluşan yüzüm ellerime bulaşacak diye korkuyorum, bir daha hiç yüzüm olmayacak diye...

“Seni reddetmiyorum, reddettiğim sen değilsin, biliyorsun bunu,” diyorsun yumuşak bir sesle, bir çocuğu kandırır gibi.

“Gitmek, reddetmek değil mi?” diyorum.

“Yapma Gözde, ne olur, konuşma böyle... İkimizi de yeni ve muhtemel bir mutsuzluktan korumaya çalışıyorum.”

“Çok ilginç bir sevmeme biçimi!”

“Tek sevdiğim sensin, ama senin yanında yazamıyorum ben. Olmuyor. Sevgin benim hırçınlığımı elimden alıyor, beni yumuşatıyor. Koynunda kalmayı beceremeyişim seni sevmediğim anlamına gelmiyor ki! Üstelik senin yazdıklarını okudukça kıskanıyorum ve yazdıklarına bu kadar hor davranabilmene öfke duyuyorum. Sen bir yazarsın, ama doğurduğun çocukla-

rı boğmaktan başka şey yapmıyorsun. Buna da dayanamıyorum!”

“Kuzey, ben yazar değilim, yalnızca kelimelerle yanlış münasebette bulunan biriyim, o kadar.”

Aşağıdan zile basılıyor. Kamyondakiler gitmek için sabırsızlanıyorlar. Kuzey dudağıma küçücük bir öpücük kondurup basamaklara yöneliyor.

Tam on yedi gün sonra beni arıyor. “Buluşalım,” diyor, “konuşalım.” Konuşmak istemiyorum. Bana söyleyeceklerini biliyorum. Babasızlığımı yüzüme vuracak, babamın bizi sürekli terk edip gitmesi yüzünden sevgiyle yanlış ilişki kurduğumu söyleyecek. Gidenleri sevmekten vazgeçemediğimi, ama herkesin farklı gitme sebepleri olsa da, benim aynı takıntıyla yalnızca onların gidişini gördüğümü, bunu sevgi sandığımı. Hayatında erkek olmayan, yalnızca kadınlarla büyüyen kadınları anlamamanın mümkün olmadığını, onların sevgi denizlerinin çok derin, karanlık ve ürkütücü olduğunu...

Babam sorumsuzun, bencil herifin tekiydi, zevk sefa adamıydı. Ondan nefret etmemek için, yokluğunu sevmeyi öğrendim. Evime ölmek için geldi, külliye gitmek için, çalacak kapısı, ölecek yeri yoktu! Bulut’a ise âşıktım, o da gitti. Çünkü öldü. Bu onun seçimi değildi. Onda kaybettiğim aşkın sende dirilmiş olmasında ne var, diye sormak istiyorum Kuzey’e. Deli miyim seni sevdiğim için? Ben mi istedim hepinizin gitmesini? Sen hayat ile yazıyı birbirine karıştırıyorsun, diye bağırma... Yazar falan olmadığımı, ama kelimeleri sevdiğimi, kelimelerin varlığımın cismani yanını belirsizleştirdiğini, var olmanın yavanlığına ilaç olduğunu... Varlığımı biçimsizleştirerek beni başka bir boyuta taşıdığını, orada görünmez olduğumu... Görünmez olmanın özgürlüğünü, yokluğun hafifliğini... O okusun, yalnızca o okusun diye yazdığımı... Yokluğumu sevsin diye... Kelimeleri kitap denen nesneye sıkıştırırsam benden düşeceklerini, gideceklerini... İşte, kelimelerin benden gitmesine dayanamayacağımı, haykırmak istiyorum yüzüne. Oysa telefonda, yalnızca konuşmak istemediğimi söylüyorum.

Aklıma beni ilk terk ettiğinde söylediklerin geliyor:

“Sen bir kâhinin sezgilerine, bir tanrıçanın ruhuna, bir kadının bedenine ve bir çocuğun aklına sahipsin.”

Tek kelime çıkmıyor dudaklarımdan, ne de ağzımdan bir soluk.

Sen yoksun. Ben de.

Birbirinin kaderi olanlar birbirinde kanar ancak. Hepsi bu.

Git artık.

Yalnız Kalan, Yalnız Ölen
Kadınlar Ağacı

Gözde (San) Veziroğlu, 1960-2008

Şayeste Hanım'ın kızı Gözde Veziroğlu bir Fransız okulunu bitirdi, ardından Sanat Tarihi okudu, Felsefe ve Edebiyat bölümlerinden dersler aldı. Restorasyon çalışmalarında ve uluslararası kültür-koruma projelerinde çalıştı. 23 yaşında Bulut San ile tanıştı, bir yıl sonra evlendiler. Altı aylık evliyken bir trafik kazası geçirdiler. Kocasını kurtarılamadı. 33 yaşındayken çevirmen ve yazar Kuzey Uğur ile tanıştı. Ayrılıklar ve birleşmelerle geçen fırtınalı ilişkileri on yıl sürdü. Gözde Veziroğlu 45 yaşında kansere yakalandı, ameliyat oldu; iki yıl geçmeden kanser beynine sıçradı, 48 yaşında hastanede öldü; öldüğünde yalnızdı. Yirmi dört yıldır ayrı kaldığı Bulut San'ın yanına gömüldü.

Son ve geri dönüşü olmayan ayrılıklarından bir buçuk yıl sonra yurtdışında yaşamaya başlayan Kuzey Uğur, Gözde'nin ölümünü duyunca İstanbul'a döndü. Kız kardeşi Güzide'den yardım isteyerek Gözde'den geriye kalan güncelere, defterlere, kâğıtlara düşülmüş dağınık yazıları, notları bir araya getirerek onun adına bir kitap çattı. *Yalan Sureleri-Kendini Yutan Dağ*, Kuzey Uğur'un kendi kitaplarının da yayımlandığı Serhan Yayınları tarafından sevgilisinin adıyla basıldı. Kuzey Uğur, dokuz ay sonra yayımlanan yedinci romanı *Kuzeyin Sessizleri* kitabıyla, yılın en iyi romanı ödülünü aldı.

Şayeste Veziroğlu, 1937-1995

Kâniye Hamzagil'in kızı Şayeste Hanım, 1956'da Ahmet Veziroğlu ile evlendi. 1958'de Güzide, 1960'ta Gözde doğdu. Eşi evi terk ettiğinde Şayeste Hanım 32 yaşını sürüyordu. Şayeste Hanım, geçirdiği trafik kazasından sonra kaldırıldığı hastanede kurtarılamayarak öldüğünde 58 yaşındaydı, yanında bir yakını yoktu. Defnedildiği kimsesizler mezarlığından çıkarılıp aile kabristanına, yıllarca ayrı kaldığı eşinin yanına gömüldü.

Kâniye Hamzagil, 1920-1996

Dilruba Yazmacı'nın tek çocuğu Kâniye Hanım, kendisinden yirmi yaş büyük Halim Hamzagil ile 1936'da evlendi. 1937'de kızları Şeyeste doğdu; çok istemelerine rağmen başka çocukları olmadı. Altı yıl sonra eşini zatülcenpten kaybetti. Bir daha evlenmeyen Kâniye Hamzagil 76 yaşında, kalp yetmezliğinden hastanede öldü, ölürken yüzüne güneş vurmuştu ve yalnızdı.

Dilruba Yazmacı, 1904-2009

Şazimet Uzun'un kızı Dilruba Hanım, Yazmacılar'ın büyük oğlu Himmet Bey'le 1919'da evlendi. Bir yıl sonra kızları Kâniye doğdu. Kocası 1926'da bir kazada öldü. Bir daha evlenmeyen Dilruba Hanım, bakımevinde solunum yetmezliğinden 105 yaşında öldüğünde, yanında kimse yoktu.

Şazimet Uzun, 1881-1965

Hekimgiller'in kızı Şazimet Hanım'ın 1896 yılında evlendirildiği ve subay olan ilk eşi Osman Ahmed Efendi 1897 Osmanlı-Yunan Harbi'nde hayatını kaybetti. Baba evine geri dönen Şazimet Hanım'a, babası Mehmed Ziya Efendi'nin hastalığını iyileştirdiği Uzungiller'in küçük oğlu Rasim Nuri Bey talip oldu, 1903'te evlendiler, bir yıl sonra kızları Dilruba doğdu. Kızı henüz on üç aylıkken, hastalığı nükseden eşi vefat etti. Şazimet Hanım, bir daha evlenmedi, ömrü boyunca babasından el aldığı şifa dağıtıcılığını sürdürdü. 84 yaşında merdivenden düşerek hayatını kaybetti, evde tek başınaydı, ölüsü bir gün sonra bulundu.

Sait Faik Abasıyanık

Bir Sonbahar Akşamı – Seçme Öyküler
Bütün Eserleri – Delta

Adonis

Şamlı Mihyâr'ın Şarkıları (1960-1961)

Giorgio Agamben

Açıklık-İnsan ve Hayvan

Esra Akcan

Çeviride Modern Olan

Mustafa Akdağ

Türk Halkının Dirlik ve Düzenlik Davası
“Celâlî İsyanları”
İktisadî ve İhtimai Tarih

Hulki Aktunç

Sönmemiş Dizeler

Tahir Alangu

Kediler Padişahı
Keloğlan Masalları

Claude Allegre

Herkese Biraz Bilim
Herkese Biraz Daha Bilim

Şavkar Altinel

Tepedeki Yabancı

Yusuf Atılğan

Aylak Adam (50. yıl özel baskı)

Aharon Appelfeld

Zor Bir Hayatın Hikayesi

Özdemir Asaf

Kırılmadık Birşey Kalmadı

Pierre Assouline

Rosebud Biyografisi Parçacıkları

Ünal Aytür

Henry James ve Roman Sanatı

David Baldacci

Koleksiyoncular

Françoise Balibar

Maria Curie-Bilgin mi,
Bilimin Meryem Ana'sı mı?

Selçuk Baran

Bozkır Çiçekleri
Porselen Bebek

Ken Barris

Nasıl Bir Çocuk

Roland Barthes

Yas Günlüğü
Yazının Sıfır Derecesi

Hasan Basri Efendi

Bir Gemi Kâtibinin Hatıraları

Vüs'at O. Bener

Havva – Seçme Öyküler

Yiğit Bener

Öteki Kâbuslar

İlhan Berk

Bir Yeryüzü Tanığı – Seçme Şiirler

Thomas Bernhard

Ödüllerim
Yürümek • Evet

Louis-Antoine de Bougainville

Dünyanın Çevresine Yolculuk

Claude Bouillon

Deri: Bedenin Örtüsü

Ernst Breisach

Tarihyazımı

Abdülkadir Budak

Ya Şiir Olmasaydı

Ian Buruma ve Avishai Margalit

Garbiyatçılık - Düşmanların Gözünde Batı

Italo Calvino

Ağaca Tüneyen Baron
Dere Tepe Ters
İkiye Bölünen Vikont
Varolmayan Şövalye

Edip Cansever

Öncesi de Kalır
Şiiri Şiirle Ölçmek

Hélène Cixous

Rüya Dedim Sana

Carlo Collodi

Pinokyo'nun Maceraları -
Bir Kuklanın Hikâyesi

Le Corbusier

Atina Anlaşması

Julio Cortázar

Son Raunt

Levent Çalıköglü

Çağdaş Sanat Konuşmaları 4

Cevat Çapan

Ara Sıcak

Fazıl Hüsnü Dağlarca

30 Ağustos

Bitkiler Okulu

Çocuk ve Allah

Dağ Uykusu

İnönüler

İzmir Yollarında

Sakarya Kıyıları

Samsun'dan Ankara'ya

Jacques Deguy -

Sylvie Le Bon de Beauvoir

Simone de Beauvoir - Özgürlüğü Yazmak

Selçuk Demirel

Alfabe

Oğuz Demiralp

Sinemasının Aynasında Türkiye

György Dragomán

Beyaz Şah

Mehmet Can Doğan

Attar

Mehmet H. Doğan

Şimdi Uzaklardasın

Nursel Duruel (haz.)

Genç Olmak -

80 Yazardan 80 Öykü (2 cilt)

Metin Eloğlu

İçli Dışlı - Yazılar, Söyleşiler, Soruşturmalar

İstanbul

Gültekin Emre

Kardeş Alevler

Küçük Deniz - Toplu Şiirler (2006-1977)

Tuncer Erdem

İstanbul Zamanın Suya İzi

Azad Ziya Eren

Özenle Unutulmuş Parçalar

Mehmet Erte

Alçalma

İsmail Ertürk

Şen Burgaç

Yücel Feyzioğlu

Kardeş Masallar

Jean-Louis Fournier

Asla Kimseyi Öldürmedi Benim Babam

Nereye Gidiyoruz Baba?

Fürüzan

Yaz Geldi - Seçme Öyküler

Delta Toplu Öyküler- Toplu Romanlar

Münir Göle

Yol Durumu

Jürgen Habermas

Doğalcılık ve Din Arasında -

Felsefi Denemeler

Selahattin Hilal

Felsefe El Kitabı

Susan Hill

Cinayet Bahane

Abdülhak Şinasi Hisar

Kitaplar Muharrirler II

Kitaplar ve Muharrirler III

Kazuo Ishiguro

Avunamayanlar

Kerem Işık

Aslında Cennet de Yok

Adil İzci

"Aşk İmiş"

Rabin Jahnbegloo

Isaiah Berlin'le Konuşmalar

Tony Judt

Savaş Sonrası

Tarık Dursun K.

Gönlümün Bir Parçası

Karanfilli Hikâye

Kâzım Karabekir

Edirne Hatıraları

Günlükler (1906-1948) (2 cilt)

İttihat ve Terakki Cemiyeti 1896-1909

